

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 3 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni medobje in praznički.

Inserati veljajo: petostopna peti vsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 yinarjev.

Na pisarna naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele	
celo leto	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 3, telefon št. 83.

Mirovna pogajanja.

Dunaj, 8. maja.

Prihodnji teden začnejo v Londonu nova mirovna pogajanja. Balkanske države in Turčija so že določile svoje delegate, principijalni pogoji preliminarnega miru so toliko kakor akceptirani in dokument, ki zaključuje eno izmed najpomembnejših epoh svetovne zgodovine, bo skoraj podpisano.

Velika in težavna naloga mirovne konference pa šele pričanja po podpisani preliminarni pogodbi, ki bo vseboval v bistvu le, da so svažnosti med dosedanjimi nasprotniki ustavljene, da odstopa Turčija vso svojo dosedanja posest vzhodno od črte Midia - Muratli - Enos zavzemnikom ter da bodo o vprašanju Egejskih otokov, albanskih meja in vojne odškodnine odločile evropske velesile.

Definitivna mirovna pogodba mora vsebovati naravno vse podrobnosti, ki bodo tvorile podlago bodočega razmerja zaveznikov napram Turčiji; v njej bo moralo biti omejeno, vojna odškodnina fiksirana, določena višina turških dolgov, katere to prevzela balkanska zveza in druge stotere podrobnosti, ki tvorijo vsebino obširnih mirovnih instrumentov.

Ta pogajanja bodo dolgotrajna in zamudna. Že radi tega, ker so v mnogem oziru odvisna od poteka veleposlaniških konferenc, londonske, ki razpravlja o mejah Albanije in Egejskih otokih ter pariške, ki se bo pečala s finančnimi vprašanji. Posvetovanja veleposlanikov pa so se izkazala tako zamudna, da danes njihovega konca sploh še ni dozreti. Londonska konferenca se do sedaj še ni lotila niti zadeve Egejskih otokov, niti vprašanja južnih in južnovzhodnih albanskih mej. Predno pa nista te dve zadevi rešeni, ne more pariška konferenca ugotoviti podrobnosti finančne poravnave. V političnih krogih se sodi, da bodo veleposlaniki zborovali tja notri do poletja in že iz tega je razvidno, da bodo tudi mirovni delegatje imeli v Londonu še mnogo časa na razpolago.

Morda je to dobro. V medsebojnih razgovorih bodo zastopniki balkanskih zaveznic lahko znova doglali, da je ves sijajni uspeh končane vojske v prvi vrsti uspeh Balkanske zveze. Ne le napram Turčiji, tudi napram evropskim velesilam, ki bi bile z zmagovalno Bolgarijo ali Srbijo popolnoma drugače postopale, kakor pa z mogočno balkansko kvadrupel-alijanco. Balkanski delegati bodo lahko tudi razmišljali, kako potrebno je, vzdržati ustvarjeno zvezo v lastnem največjem interesu vsake posamezne balkanske države. V Londonu imajo pred seboj zastopnike velikih evropskih držav - orjakov, napram katerim so njihove domovine vsaka za sebe pritlikavci, katerim pa bi se lahko pridružili kot enakopravni in enakopravni reprezentanti nove sedme velesile - konsolidirane balkanske konfederacije.

Vsi razlogi pameti in razuma zahtevajo, da se sporazumejo zavezniki glede razdelitve osvobojenega teritorija tako, da se ne bo mogel čutiti nobeden prikrajanega in krivično zapostavljenega. Grško - bolgarski spor še nima onega usodnega pomena, ki bi grozil z resnimi konflikti, akoravno se pojavlja skoraj ostrejša, kakor srbsko - bolgarski. Toda baš difference med Srbijo in Bolgarijo vzbujajo v celem slovanskem svetu silne skrbi. Oba naroda si stojita že danes tako sovražno nasproti, da bodo morali državni napeti vse svoje sile, ako hočejo preprečiti definitivni prelom. Objektivnemu opazovalcu se mora zditi bolgarsko stališče v mnogem oziru pretirano in neosnovano. Srbski argument, da je treba vzdržati med zavezniški politično in teritorialno ravnotežje, ni nič manj utemeljen, kakor zahteva, da je treba revidirati sklenjene pogodbe na podlagi faktično doseženih uspehov in dejansko izvršenih pogojev. Bolgarija zahteva svoje, kakor ji je bilo od Srbije priznано takrat, ko niti ena, niti druga nista pričakovali, da bodo Odrin, cela Trakija bolgarski.

Jus aequum et bonum mora biti temelj, na katerem se uveljavljajo mednarodne pogodbe, tembolj, kadar sta sklenili te pogodbe dve sorodni državi, navezani ena na drugo, ako hočeta stremeti za višjimi evropskimi političnimi cilji.

Ako se posreči tekom mirovnih pogajanj doseči trajni mir med zaveznički, oni mir medsebojnega zupanja in prijateljstva, ki je v zadnjem času iz balkanskih kabinetov tako žalostno pobegnil, potem ne bo do balkanske zavezničke obžalovale tudi najdaljše in najzamudnejše mirovne konference, ki pričnja prihodnji teden v Londonu.

Ali smo res Jugoslovani slovanski Germani?

V italijanski reviji »Marzocco« je priobčil Giulio Caprini razpravo, ki ji je dal naslov »Slovanski jeziki in nemška kultura v Avstriji«.

V tej razpravi skuša pisec dokazati, da smo Jugoslovani avstro-ogrske monarhije samo po jeziku Slovani, dočim je dandanes v jedru naša kultura nemška, prevedena na slovensko ali hrvaško. Caprini torej trdi, da pač govorimo hrvaški, oziroma slovenski, da pa živimo, mislimo in v srcu čutimo - nemško.

Na ta Caprinijeva izvajanja odgovarja A. Ujevič v zadnji številki zagrebškega »Savremenika« ter zavrača trditve italijanskega pisca tako-le:

»Poskus Julija Caprinija je končno umljiv: on namreč hoče ohraniti stari predsodek, to slepilo za stanovce Apeninskega polotoka ter vrhutega ugodi svojemu protislovanskemu srcu avstrijskega Italijana. Slepilo izvira iz grde narodnostne mrznje in računa na neznanje nepoučenih slojev. Da so Jugoslovani tu, to je moral priznati, a hotel je obenem očuvati staro bajko o Germanih na Adriji in za to je priznal samo našo jezikovno eksistenco ter se domislil trditve o nemški kulturi.

Takšno naziranje je naravnost naivno celo za take, ki poznajo naše razmere samo površno. Kako prihaja pisec do tega, da deli kulturo Srbije - in naj se mu zdi še tako majhna in siromašna, od kulture Srbov v monarhiji?

Kako to, da jemlje za-se Slovence in zopet posebe Hrvate in Srbe ter na primer povori o Slovincih, da nimajo nobene književnosti?

In če bi to tudi bila resnica - nasprotujejo pa tej trditvi sijajni zgledi v sami sodobnosti Zupaničica, Cankarja in pokojnega Aškerca! - bi slovenska književnost ostala srbsko - hrvaška, edinstvena v vseh zemljah naše krvi in našega jezika.

V času, ko imajo Srbi, Hrvati in Slovenci v kiparstvu genij Meštrovića in njegovih drugov, ko v slikarstvu uživajo blagoslov tolikih silnih talentov, ko imajo od Vojnovića in Dučića do Nazora in Veljka Petrovića ne morda samo sreden cvet poezije, ko na vsaki panogi književnosti, umetnosti in znanosti deluje toliko srečnih delavcev, ki nimajo nobene posebe posla z dunajskim duhom »Presin« feljtonov in Leharjevih operet in katerim ni treba na svoja dela lepiti znamke »Made in Germany«, se trditvi gospoda Caprinija ne bo posrečilo, da koga prepriča.

Ali narodne pesmi, zbrane v debelih knjigah Vuka Stefanovića Karadžića in Vidovdanskega Meštrovićev ne dokazujejo nobene specifično srbsko - hrvaške, jugoslovanske kulture?

Ali Vojnovićeva kosovska drama, ali Nazorove slovanske legende in hrvaške historije v resnici morejo pametne ljudi prepričati, da mi, »Stidslaven der Monarchie«, čutimo nemški? Vse preje nego to!

Mi imamo svojo, narodno kulturo: le-ta sicer ni popolna (a temu je kriv razlog, ki ga navaja tudi Caprini: politična nesamostalnost) in tudi ne posebno bujna.

Toda ona obstoji nezatajivo in da šteje tudi danes nekoliko predstavitev evropske veličine (Meštrović, Vojnović itd.), je to dokaz njene življenske sposobnosti.

A celota našega kulturnega življenja in naše prave vrednosti kaže manj sledov Nemčije, kakor sodobna intelektualna Italija, ker D'Annunzio v najglavnejših svojih delih ima neizbrisen pečat Nietzscheja in Benedetto Croce velike miselne sorodnosti z idealistično filozofsko šolo prošlega veka, zlasti pa s Heglom.

Ne smatramo tega za greh ali sramoto, nasprotno za pohvalno kroženje misli, ki je katoliška to je univerzalna (splošna); ali enako razumemo, ako tudi ne odobravamo, da

so nekateri izmed ljubljanskih ali zagrebških manjših talentov podlegli močnemu vplivu sosednega severzopada.

V nekaterih naših središčih, kakor v Ljubljani in v Zagrebu ni neposredna bližina nemštva mogla ostati povsem brez vpliva na poudince. Prav zategadelj je tu treba še vedno neprestano in intenzivno zahtevati širjenje francoskega jezika in francoske lektire, pričakujoč vse drugo od neprestanega budenja narodnega genija in osvobodilne volje.

Toda v mestu, kjer živi največji del naše inteligence: v Belgradu, so »Francozi« nasproti »Nemcem« ne samo dosti številnejši nego tudi mnogo plodovitejši, a intelektualno delo Belgrada čutimo živo tudi mi, ki živimo v monarhiji, danes bolj kakor včeraj in ako bog zdravje da, jutri še neprimerno bolj kakor danes.

Glede Dalmacije gotovo nima smisla govoriti o nemški naobrazbi; z vsem dunajskim, graškim ali praškim šolovanjem, z vsem prometom tujcev in naklonjenostjo Hermana Bahra, sem prepričan, da je edini od Raba do Spica, ki pošteno zna nemški - cesarski namestnik grof Attems.

Nisem hotel s temi beleškami predstaviti pomen jugoslovanske kulture kot večji, kakor je v resnici ali celo krivično zmanjšati tuje vrednosti. Nikakor! Razpršiti sem samo hotel neresnico, kakor da mi živimo v močnem - ne vazalstvu nego - popolnem robstvu in kakor da nas kulturna nesposobnost sili, da ostane intelektualni Tirolci in popolni Avstrijci duha.

To je bilo, ali ne povsodi, marveč samo tu in tam; danes je k sreči duševnega tevtoburštva vedno manj in končno, v kolikor nam je treba nemške književnosti in znanosti, nas le-ta ne more in ne sme tvoriti odvisne od gotovih nemških centrov, ki pa so vrhu tega še druge vrste.

Srbi, Hrvati in Slovenci smo že nekaj storili za kulturo in iz tega našega dosedanjega dela se lahko vidi, za kaj smo sposobni v bodočnosti.

Mnogočesa še pogrešamo: razen nepismenosti nepismenih nas ubija še bolj nepismenost pismenih, a poleg tega tudi politična odvisnost

LISTEK.

Ambrož.

C. Golar.

Siv somrak se je razprostiral pod poletnim nebom, jutro še ni pogledalo izza lesov in skozi okna v nizko kmečko hišo, kjer se je dramil kmet Ambrož na nizki skrinji, ki jo je bil snoči pogril z debelim suknom in legel nanjo. Lene sanje so bile v njegovih očeh, vzdignil je glavo in široko zazdehal. Bolele so ga kosti po vsem telesu, zato je bil nejevoljen sam nase, ker je mislil, da v pisanosti ni našel postelje in tako prebil noč na trdem pokrovu. Zaklel je jezo in zamolklo. V tem zasliši v nasprotnem kotu pod uro, ki je enakomerno tolkla svojo pot, težko dihanje in ječanje. Zdjaj se je zdrnil popolnoma in spomnil se je svoje bolne žene. Sklonil se je pokonci in poslušal. Slabotni vzdih so žalostno plavali po izbi, in zdelo se je, da vstajajo sence iz kotov, temne in tihe sence, ter prihajajo k bolni kmetici, in potem se zopet razbeže in škodoželjno skrije na vse strani.

Skoro ga je bilo strah in ves siv in bled je bil njegov obraz, ko je stopil k postelji. Vzglavje je bilo obrnjeno od okna in videti je bilo samo neko temno stvar, ki se je ločila od

belih blazin in časi nenadoma zadrževala, in čuden glas se je odtrgal od tam. Nagnil se je nižje in zagledal grenko razvlečena usta, motno belino vlažnih oči in razkuštrane, potne in umazane lase, ki so se prijemali čela in viseli po licih.

»Polona!«
Poklical jo je tiho in glas se mu je tresel. Bolnica se ni ganila, samo hropenje je za trenotek prenehalo, kakor bi poslušala.

»Polona! ali ti je hudo?«

Vzdihni so bili močnejši in so prihajali kakor odsevani, stresalo se je vse telo, da je škripala postelja. Položil ji je roko na čelo, a jo urno zmaknil. Čelo je bilo mrzlo in neprijetno mokro. Njegov strah se je večal in začel se je skoraj nehoti odmikati od postelje. Poklical je dekle:

»Marijana!«

Dolgo je klical, predno se je prikazala, zaspana in razmršena, v spodnjem krilu in goloroka, na pol golih prs.

»Ona umira!« je šepnil z ostrim poudarkom. Kakor da je slišala te besede, je bolnica zastokala glasneje in nato ječala dolgo in tožeče.

»Joj! kje je pa sveča z Višarij?« Dekla je pritekla radovedna k postelji in ves čas zapenjala srajčnik. Njena lica so bila rjava in trda in osuplost je gledala iz oči.

»Kaj ne, Marijana, umira?« Kmet je pogledal dekle, in ko je videl njeno bohotne prsi, se ji je približal in jo

prijel za ramo. Dekla se ni umaknila in je srepo gledala bolnici v obraz.

»Seveda umira! Kje pa je tista sveča? Ali ni bila v miznem predalu?«

»Hitro, hitro, Marijana, ali ne vidiš, da jo že pot obliva? Precej bo pri kraju! Ali si jo našla?«

Dekla je prihitela s svečo in jo stisnila v roke bolnici, ki je pretirano sopla in so ji bolesto trgetale prsi. Ali prsti niso hoteli obdržati sveče in so se razklenili drug za drugim in skoro bi se bila užgala postelja.

»Joj, joj, joj, Marijana, sama glej, da bo lepo, mirno umrla, meni se mudi v trg k maši. Nedelja je in potem grem naročit rakev, ti pa glej, da ji bo zvonilo, kot se spodobi. Z vsemi tremi naj ji zvoni, in dolgo.«

Ambrož se je med tem napravil, s korcem vode, ki si ga je pljuskal v obraz, si je zmil lica in vratil nato stopil k postelji, kjer je ležala bolna žena. Pri kraju je gledala izpod nje rjuha, potegnil jo je k sebi in si obrisal mokri obraz. Dekla je stala ob vzglavju in svetila.

»Že pojema,« je dejala malomarno.

»Oh, kakšna nesreča, kakšna nesreča! Saj pravim!«

Ambrož je mrmral in si hitro trl rjavi obraz, ki je zdaj gorel v črni rdečici.

»Zdaj pa mislim, da bo kmalu, že sope bolj poredko in tudi slišati je ni več kakor prej.«

»Le vse naredi, kot sem naročil, zdaj grem,« je dejal kmet pri vratih. »Pa umij jo tudi in preobleci! Pa naj ti kakšna baba pomaga! Svočkulja že utegne. Ji bomo pa dali polič moke za to!«

Ambrož je zaprl vrata za seboj, a čez trenotek se je vrnil, kakor da je nekaj pozabil, ter zabičlil dekl:

»Veš, s tremi naj ji zvoni, nočem, da bi kdo kaj rekel. V nedeljsko obleko je pa ni treba preobleči. Za Božič je imela novo, in bilo bi je škoda. Delavno vzemi, pa jo pregrni s frišno rjuho!«

Zaprl je vrata in vzdihnil:

»To so križi in skrb! Kaj vse sem moral prestati s to žensko!« — Zmajal je z glavo in v naglici jo je zagledal pred seboj, kakor je pred tremi dnevi vsa višnjeva v obraz, zabuhla in grda, padla s klopi, kamor se je zavlekla iz kuhinje. Dekla je vpila na pomoč, a ona je samo grčala in tiščala pene. Prenesel jo je v posteljo in ponoči je bljuvala in ječala, da je bilo groza, in potem se ni več zavedla.

»Na, zdaj je pa umrla,« je pomislil. Najbolje bo, da grem sam k cerkovniku in naročim, naj ji zvoni.

Navidez žalosten in potr, se je ustavil pred nizko kajžico in zavpil proti okroglim okencem:

»Boštjan, ali spiš?«

Boštjan ni spal, zakaj mahoma se je zaslišal zategnjen, hripav glas:

»Ho — ho!«

In v oknu se je prikazala zmršena, koščena glava, napetih žil na čelu in dolgih ušes.

»Hudiča,« je vzdihnil Ambrož, »zvoni to breba.«

»Ho, — a zares? Bom pa!«

»Ona mi je umrla. Saj pravim.«

»Beži kam!« je osupnil cerkovnik. »A da je res? Kaj ji je pa prišlo na misel?«

»Je že čisto mrtva! nič se ne zave in krega se tudi ne več.«

»Potlej je pa že res. Bom pa stopil. Ali z dvema?«

»S tremi ji daj, naj se vrag obe-si! Ako že mora biti, pa naj bo!«

»Res je taka!«

Ambrož je odšel. In ko je bil že prav sredi pota, odkoder se je odpiral lep pogled na dolino, vso zeleno in solnčno, kjer se je pretaka Sava v žarečem toku, so zazvonili zvonovi. Ambrož se je oddahnil in snel klubok:

»No, čast bogu!«

Hitro in veselo je šel v trg, a mesto k maši, jo je zavil k Tramčaku, ki je točil vino v plavi hišici, stoječ tik bele ceste. Ko se je napil in potolažil in razodel pivcem svoje bridkosti, je šel naročit rakev.

Šele okoli poldneva se je vrnil domov, precej pijan in pogumen. Njegova žena je sedela na postelji in jedla žganje. Pogledala ga je lezno izpod obrvi, ne da bi izpregovorila besedo. In čez dva dni je bila popolnoma zdrava.

ni najlozja med našimi kulturnimi zavzori.

Toda to niso upravičeni razlogi obupavanja.

Mnogi izmed nas obupavajo, ker nimajo evidence celokupnosti: gledajoč samo na en del naroda se zgražajo radi slabosti ali jalovosti, ki je samo začasna pomena.

Zato je treba vzdrževati misel edinstva in ako vsa naša javnost spozna, koliko naš duh ustvarja in deluje pod tremi različnimi imeni med 11 milijoni duš, bo se prebudil ponos prostrane aktivnosti in vera v bodočnost se znatnejši uspehi.

Pri nas deluje masa talentov, ali razcepljeni, le malo vemo drug za drugega in tako je često delo enih za druge izgubljeno.

Toda tudi tako nismo 'Arnavti'... Nismo Arnavti in za ponudbe tujih kultur — hvala lepa!

Dogodki na Hrvaškem.

N. Zagreb, dne 9. maja.

Splošno se misli, da bodo porazi naše zunanje politike, ki jih sedaj doživlja pred očmi cele Evrope, povolno vplivali na bodočo notranjo politiko v monarhiji vobče, dočim sodijo drugi, ki poznajo psiho tradicionalne naše politike, da bo ta politika tudi nadalje ostala ista, še več, da se bo leta nasproti Slovanom še poslabšala in da se bodo naši državniški odškodovali za neuspehe v zunanji politiki na ta način, da bodo podvostročili udarce, ki bi naj padali na ledja avstro-ogrskih Slovanov.

To domnevanje nam potrjuje vse ono, kar se zopet pripravlja na Hrvaškem.

Po raznih brezuspešnih poskusih v prešlih 6. letih, po veleizdajniškem procesu in končno po poizkušnjah, pridobljenih v času komisarijata, se je pričakovalo, da se bo na Hrvaškem instaliral ako že ne naroden režim, a saj vlada dostojnih oseb.

Toda zopet opažamo take pojave, ki nam pričajo o tem, da se bodo na Hrvaškem, kakor do sedaj, tudi še nadalje delali poskusi, da naj Hrvaška tudi v bodočnosti ostane zemlja plakanja in vzdihovanja — in sicer v poslabšani izdaji kakor do sedaj.

Spomin na Turčijo pač ne sme izgniti iz Evrope!

A da bo ironija še večja, bi se naj vse to zgodilo pod firmo veliko-hrvaškega režima in trizalizma, kar bi naj bilo protitežje ojačenemu srbstvu.

Nekaj sličnega se je dogajalo tudi za časa aneksijske krize pod banom Rauchom.

Sedaj bi se to naj ponovilo, in sicer zopet pod banom Rauchom, ki je očitno postal med avstro-ogrskimi državniški pravi protisrbski strokovnjak.

In oni, ki so l. 1908. podpirali Rauchov režim, bi naj tudi sedaj bili stebri nove Rauchove vladavine, ker je jasno, da nihče drugi neče prevzeti te klavne vloge.

Ti stebri pa so takozvani Frankovci, ki pravzaprav niso nobena stranka, marveč navadna klika, katero tvori nekaj upravnih in sodnih uradnikov in nekaj bajne neodvisnih ljudi.

Vsi ti, katere končno pozna v dno duše vsa Hrvaška, so instalirali l. 1908. znano strahovlado, a tudi sedaj imajo namen, učiniti nekaj sličnega. Priprave za to so že izvedene in o teh hočem tudi pisati.

Rauchova klika, ali jasneje povedano Frankovci, katerim je bil dovoljen vsak zločin, so se posluževali je blagodat v veliki meri, a od udarcev kazenskega prava pa jih je večno ščitila državna oblast.

Zato je ta klika enako služila kasneje Tomašiću, kakor je preje služila Rauchu, nazadnje za časa komisarijata pa Cuvaju.

Toda Cuvaj je uvidel, da ima ta klika v narodu zelo slabo zaslobo in da mu ne more toliko zaslužiti, kolikor bi ga stala, dočim je na drugi strani mislil, da se mu bo približala hrvaško-srbska koalicija, ako to kliko uniči, pa se je tako končno odločil, izročiti kliko roki pravice.

Neposredni povod za to mu je dala takozvana narodna pomočnica »Balkan«, ki je ljudstvo oslepila za več kakor 4 milijone kron in ki je stala pod pokroviteljstvom kolovodij omenjene frankovske klike, zlasti pa pod vplivom odvetnikov dr. Aleksandra Horvata, dr. Vladimira Sachsa in več drugih. Ker pa je bil v to afero vpleten tudi bivši, sedaj že pokojni podban Levin pl. Chavrak, ki je bil radi prijateljstva s Khuenom in Tomašićem najresnejši banski kandidat, skupno s svojim sinom Zdenkom Chavrakom, ki je prav radi tega izvršil samomor, je Cuvaj z obema rokama zagrabil to stvar. Dr. Horvat in drugovi so prišli v preiskavo in v preiskovalni zapor, iz katerega so bili kasneje izpuščeni proti ogromni kavkciji.

Tako je bila najbolj občutno zadeta ona klika, ki je na Hrvaškem zadnja leta vladala, sedaj pod imenom Raucha, sedaj zopet pod imenom Tomašića, a kasneje, v začetku tudi pod firmo Cuvaja samega.

No, pa Cuvaj ni ostal samo pri tem, marveč je šel še dalje in je končno suspendiral od službe tudi znanega preiskovalnega sodnika v Rauchovem veleizdajniškem procesu dr. Košutića, ter se tudi dotaknil takratnega državnega pravdnika Accurtija.

Povsem naravno je, da nista niti Rauch, niti Tomašić, ki sta sicer krvna neprijatelja, mirno gledala, kako Cuvaj preganja njihove ljudi, zato sta jela na Dunaju in v Pešti s polnim parom delati proti Cuvaju.

Nekega lepega dne je bil Cuvaj poslan na večer dopust, zamenjal pa ga je Unkelhäuser.

Istočasno je bilo enostavno ustavljeno kazensko postopanje proti dr. Horvatu in drugovom; a tudi suspenzija dr. Košutića je bila razveljavljena. Sploh vse, kar je Cuvaj storil proti znani kliki, vse to se sedaj malo po malo popravlja.

Iz navedenega je jasno razvidno, zakaj je bil komisar Cuvaj odstranjen iz Hrvaške in kako glupa je misel hrvaških pravašev in kriva trditelj Susteršičeve skupine, da je bil Cuvaj odstranjen vsled njihove akcije.

Nasprotno, Cuvaja je strmoglavila vzporedna akcija barona Raucha in Tomašića, a ne radi tega, da se na Hrvaškem uvede dostojnejši režim, marveč za to, da se pripravijo tla za še nepristojnejši režim, kakor je bil Cuvajev, a ta bi naj bil, kakor smo že poudarjali, režim Rauchov pod firmo trizalizma in velikohrvaštva.

Rehabilitacija dr. Horvata, Elegovića, Sachsa, Košutića, Accurtija in drugih in družine iz frankovske klike, je jasen dokaz za dogodke, ki se imajo izvršiti.

Ti, samo formalno čisti Frankovci lahko še nadalje vladajo v Hrvaški, a garancijo za vrednost njihovega vladanja daje njihova dejanska umazanost.

Vse to ni na Hrvaškem nobena tajnost, saj jo alkoholizirani Rauch pripoveduje vsakomur, kdor ga hoče poslušati.

Merodajni faktorji bodo s tem izvršili še eno umetniško delo svoje državniške modrosti in obenem dokazali, da kakor turški državniški zametujejo politiko razuma in da jim je v politiki edini svetovalec srce, zadojeno z mržnjo proti vsemu, kar je slovansko.

Toda hrvaški narod, zavedajoč se svoje zmage in okrepljen z uspehi svojih bratov na Balkanu, stopa mirne duše nasproti novim borbam, ki ga čakajo, ako se odločijo činite lji v zadnjem času ne odločijo za kaj boljšega.

Dogodki na Balkanu.

Katoliške binkošti v Skadru.

Pravoslavno Veliko noč je videl Skader zmoglasne Črnogorce v svojih zidovih, zvonovi so zvonili in naznanjali ljudstvu vstajenje, Srbom svobodo. Katoliške binkošti bodo videle v Skadru čete evropskih velesil. Binkošti so praznik v spomin, da je bog poslal nad apostole sv. Duha. Ali so si diplomati velesil izbrali ta praznik morda ravno zaradi njegovega pomena? Veliko vprašanje pa je, če bodo tudi to pot zvonovi naznanjali prihod evropskih čet. Zelo dvomljivo je to, če smemo verjeti, da Skader gori.

Mnogo solza je teklo za razrušene domove, ko so Črnogorci in Srbi oblegali Skader. Solze so usahnile, ko so prišli Črnogorci v mesto in žalost se je izpremenila v veselje, ko je prebivalstvo slišalo, da bodo Črnogorci popravili materialno škodo. V tem trenutku morda stoji že mednarodno vojaštvo pred gorečim mestom, toda solze ne morejo usahniti in marsikdo, ki ni niti Srb, niti pravoslaven, preklinja one, ki so hoteli priti kot rešilci.

Kdo je zakrivil požar v Skadru, kdo nosi odgovornost? Črnogorci! vpijejo na Dunaju. Avstrijski agenti! vpijejo na Cetinju, toda malo verjetno je tako eno, kakor drugo. Požar je izbruhnil v bazaru in kdor pozna turški bazar, ve, koliko prilike ima tam ogenj, da uniči cele ulice. Nesrečno naključje je hotelo, da je požar izbruhnil ravno, ko so se Črnogorci pripravljali na odhod. Radovednost videti odhajajoče Črnogorske čete je izvalila prebivalce izpod razvalin, kjer je stal prej bazar in vsled nepaznosti se je zgodilo, da je velik del mesta zgorel. Gasilnega orodja ni bilo v mestu, Turki se za take stvari niso zmenili dosti. Kdo bi bil ustavil požar? Da bi bili odhajajoči Črnogorci zažgali mesto, je neverjetno. Črnogorci so imeli v mestu še večino svojega vojaštva in si

ne bodo zažgali strehe nad glavo. Poleg tega pa bi bili Črnogorci, če bi bili hoteli ugonobiti mesto, zažgali na raznih krajih, tako da bi moralo biti tekom par ur vse mesto prazno pogorišče. Dejstvo pa, da je požar izbruhnil ravno v bazarju, govori proti takemu domnevanju. Zelo neverjetno je, da je tudi domnevanje, da bi bili zanetili požar avstrijski agenti. Premalo časa je poteklo, odkar je kralj Nikola naznanil velesilam, da hoče zapustiti Skader. Agenti, ki so se nahajali v Skadru, bi gotovo ne bili izvršili takega atentata na lastno pest in brez naročila zlasti, ker delajo agenti navadno le proti dobremu plačilu. Če pa bi bili res najeti taki agenti, bi do sedaj bili težko že dospeli v Skader. Najpametnejše je tedaj še vedno misliti, da je požar izbruhnil le po naključju.

Druge vprašanje pa je sedaj, kdo bo nosil škodo. Ko so prispeeli Črnogorci v Skader in ko se je govorilo, da bodo povzdignili Črnogorci Skader v glavno mesto Črne gore, je bilo vse, tudi brez zatrdila, prepričano, da bodo Črnogorci popravili škodo, ki jo je Skadru zadelala vojna. Ko se je raznesla vest, da pripade Skader Albaniji, je to upanje splavalo po vodi. Črnogorci nikakor niso obvezani in nobena sila sveta jim tega ne more naložiti, da bi popravljali sovražniku storjeno škodo. To dolžnost bi morala prevzeti sedaj Albanija, oziroma velesile bi morale omogočiti Albaniji to delo. Ali se pa bo to zgodilo?

Toda do trenutka še niti gotovo ni, če so vesti o razsežnosti požara v Skadru resnične. Skoraj gotovo je, da je zgorel samo bazar. Razen brzjavke, ki smo jo priobčili že sni, so doše namreč samo še sledeče brzjavke?

Berolin, 9. maja. Kakor se poroča »Morgenpost« iz Londona, gori veliki bazar v Skadru.

Lipso, 9. maja. Poročevalec »Leipziger Neueste Nachrichten« poroča s Cetinja: Ravno prihajam iz Sv. Ivana Medove. Črnogorski minister Plamenac je prišel na krov angleške admiralske ladje, kjer se je določilo, da morajo Črnogorci še danes zvečer zapustiti Skader. Plamenac se je vrnil v Skader. Jaz sem se vozil na neki angleški torpedovki ob obali. Skader gori. Zaradi razrušitve Skadra vlada med častniki združene mornarice ogorčenje.

Kelmoraja, 9. maja. »Kölnische Zeitung« poroča iz Berolina: Vesti, da bi bili Črnogorci zažgali Skader, se po sem dospelih poročilih ne potrjujejo.

Da Črnogorsko vojaštvo ni krivo požara v Skadru, dokazuje že brzjavka iz Cetinja, ki se glasi:

Cetinja, 9. maja. Predvečernjem je izbruhnil v skadru bazar iz do sedaj še neznanih vzrokov požar, ki se je vsled vetra močno razširil. Vojaškim oblastim pa se je posrečilo oženj omejiti. Iz lesa zgrajeni bazar bi bil moral pogoreti do tal, če bi se ne bilo vojaštvo v veliki množini udeležilo rešilnega dela.

Iz Kotora pa poročajo, da je požar uničil velike zaloge preprog, svile, srebrnine in zlatnine. Škoda je zelo velika. In iz Bara prihaja sledeče poročilo: Iz Virpazarja se vidi gost dim, ki zakriva vse obzorje proti Skadru. Glasom poročil, ki so dospela sem, so zgoarele tri četrtine bazarja. Kakih 2000 prodajalnic je uničenih. Vse dela mrzlično, da pogasi požar. Dasiravno stoji bazar neposredno ob vodi, so rešilna dela vendar zelo težavna ter se požar razširja na sosedno četrt, ki je labirint ozkih ulic. Zdi se, da se je posrečilo omejiti požar samo na strani proti smodnišnici. Škoda je izredno velika. Skadri bazar je eden najbogatejših v Albaniji in eden najslavitejših trgov celega Orijenta. Mnogo trgovcev, ki so veljali še včeraj za bogate, je danes popolnoma obubožalo.

Novi Črnogorski kabinet.

Novi Črnogorski ministrski predsednik Janko Vukotić velja kot mož z železno pestjo, kar je že opevovano dokazal tudi na Cetinju. Vedno je bil kraljev zaupnik in mu je bil z vso zvestobo udan. Med aneksijsko krizo je bil Vukotić kot kraljev poseben zaupnik v Belgradu. Od onega časa živahno zagovarja prijateljstvo s Srbijo. Od onega časa pa ima tudi hudo mržnjo proti Avstro-Ogrski. Ko se je peljal za časa aneksijske krize v Belgrad, so ga v Zagrebu zadržali in mu dovolili šele čez par ur, da se je peljal naprej. Vsled te afere in vsled krize same je poslal vse reke in vsa odlikovanja, ki jih je bil dobil tekom let od sosedne monarhije, nazaj. Zunanji minister Plamenac je še mlad in zelo izobražen. Bil je več let konzul v Skadru in predno je izbruhnila vojna, poslanik v Carigradu. On je bil, ki je napove-

dal Turčiji vojno. Ostali ministri so: notranji minister Gojnić, ludični minister Bakić, finančni minister Popović in naučni minister Mićušević.

Zakaj se navdušujejo za Canadian Pacific.

Opetovano smo že pisali, kakšno velikansko akcijo je začela Canadian Pacific Railway Co., da izvabi kolikor mogoče ljudi v Kanado ter jih tam zaslužni. Vendar pa Canadian Pacific vedno tako nastopa v javnosti, kakor da bi sploh ničesar ne podvzela, da pritegne in izvabi ljudi v Kanado. Vendar pa je razvila izredno veliko propagando po vseh avstrijskih deželah ter vporablja popolnoma nova, prav ameriška sredstva. Tako n. pr. pošilja duhovnikom pisma, v katerih celo obljubuje duhovnikom provizije od vseh, ki jih privabijo na limanice te čedne družbe. Tako pismo se dobesedno sledeče glasi: Canadian Pacific Railway Co., največja angleška ladjeponovna in železniška družba.

Pasažirski urad: Szczakowa.

Szczakowa, dne 15. marca 1913.

Visokočastiti gospod!

S tem se usojamo, na Vas, visokočastiti gospod, kot voditelja Vaših župljanov, s sledečo prošnjo obrniti. Ker je splošno znano, da različni zakoniti agenti zapeljujejo in na vse načine goljufajo in okradajo rusko-poljske izseljence na potu v Ameriko, smo se odločili, da se obrnemo na vse župnike in duhovnike, da vsled svojega vpliva in svoje izkušnje navajajo izseljence tja, kjer jih bodo popolnoma ščitili pred ropom, izkoriščevanjem. Mi smo se torej odločili, da bomo dali duhovnikom, ki nas v tem, tudi sicer za poljske izseljence tako koristnem delu podpirajo, za njihov trud po 4 (štiri) rublje za dobrodelne ali cerkvene svrhe na razpolaganje za vsakega pasažirja, ki bo nakazan na C. P. R. v Szczakowi. Parniki C. P. R. odplovejo redno vsak teden iz Trsta ali Antwerpna in potovanje po teh progah je najkrajše. Zaradi konkurence z drugimi družbami smo cene za ladijske karte zelo znižali, kar povzroča, da kupujejo tisoči izseljencev pri nas vozne karte. Cena je sledeča: Iz Szczakowe čez Trst v New York III. razreda 73 rubljev, v Kanado 66 rubljev. Iz Szczakowe čez Antwerpen v New York v Kanado 70 rubljev.

Vaš trud, velečastiti, obstoja v tem, da sprejmete predplačilo 10 rubljev. Od vsakega predplačila blagovolite odtegniti 4 rublje, ostalek pa blagovolite poslati ter naznaniti krstno, rodbinsko ime in stanovnišče izseljenca, kakor tudi ime ameriškega kraja, na kar Vam določimo prejemno potrdilo in eno vožnjo karto, s katero se mora izseljenec v našem uradu tu v Szczakowi prigrisati, da doplača za vožnjo karto. Družba ima zdravnik, ki preiskuje izseljence, še predno odpotujejo v Ameriko, s čemer se izseljenci v slučaju bolezni obvarujejo pred nepotrebnimi izdatki in skrbmi.

Pismo se konča sledeče:

Mi gotovo pričakujemo, da nas boste, velečastiti, pri tem delu blagotno podpirali (pomagali) ter s tem varovali poljske izseljence pred izkoriščevanjem od strani nepoštenih agentov. — Prilagamo na naš urad naslovljeno kuverto. Na vsa vprašanja radi odgovarjamo in pošiljamo prospekte.

Z odličnim spoštovanjem

Canadian Pacific
Szczakowa.

Prodajna pisarna za ladijske karte in karte ameriških železnic.

Iz tega pisma je torej razvidno, da se družba poslužuje prav vseh sredstev. Podkupuje duhovnike pod pretvezo, da daruje za »dobrodelne in cerkvene svrhe«, da potem gonijo duhovniki svoje ovce v njeno nikdar pokolno žrelo. Nihče še ni pozabil, s kakšnim pompom je sprejemala na Kranjskem klerikalna stranka s svojim načelnikom dr. Ivanom Susteršičem na čelu prve odposlanice te družbe in s kakšno vehemenco je zagovarjal dr. Krek delovanje te, za naš narod tako škodljive družbe. Kdor pa prečita to pismo, ta bo morda začel razumovati, kakšni vzroki in povi so dovedli našo klerikalno stranko z dr. Krenom vred do tega, da dela tako propagando za Canadian Pacific Railway Co.

Civilni tehniki.

Kakor znano, je pred kratkim v veljavo stopil zakon o ustanovitvi inženirskih zbornic. V nekaki zvezi s to akcijo so stremljenja strokovnih

krogov, da se reorganizira institucija civilnih tehnikov. Temu stremljenju bo kolikor mogoče ugodila odredba ministrstva za javna dela, ki naj v kratkem izide. Po tej novi odredbi se bodo vsi avtorizirani privatni tehniki v bodoče nazivali civilni tehniki. S tem se bo zadostilo dolgoletni želji tehnikov. Dozdaj obstoječe štiri strokovne kategorije bodo razveljavljene in civilni tehniki se bodo delili v sledeče kategorije: civilni inženirji za stavbinstvo (ceste, vode, mostovi, železnice); za arhitekturo (visoke stavbe, strojništvo, elektrotehnika, zgradba ladij in ladijskih strojev); za kulturno tehniko, gozdarstvo, za tehnično kemijo in civilni geometri.

Poudarjati je še treba, da se bo nanovo uredilo, kakšne pravice imajo posamezne stroke in kakšen dokaz usposobljenosti se zahteva. Glede usposobljenosti se bo zahtevalo dokaz visokošolske izobrazbe s končnim strokovnim izpitom, štiri — do petletno prakso in pa izpit iz narodnega gospodarstva, avstrijskega upravnega prava in pa zakonov in naredb, ki se tičejo kandidatove stroke. Dozdaj predpisani tehnični izpit so opustili.

O kostanjeviškem županu.

Znano je, da oblaja kostanjeviški župan vsakega poštenega človeka. Malo je v Kostanjevici oseb, ki bi jim Kržičnik že ne bil kradel časti. To ga je do sedaj stalo že lep tisočak. Tudi zadnji čas ima neke žalitvene spore čisto zasebnega značaja, kar je rodilo tudi popolnoma zasebno ovadbo proti njemu.

Vsega tega pa so sedaj krivi ba-je kostanjeviški liberalci in posebno »Narodov« dopisnik iz Kostanjevice. Zato se je razkoračil v »Slovencu« od torka, kakor petelin na gnoju. — Nezavisno od tega, če je tisto duševno revščino, ki jo je podpisal, sestavil sam, ali če mu je v potu svojega obraza napisalo visoko steblo s praznim klasom iz kostanjeviškega farova, je županova izjava »predzrost prve vrste. Zato mu bodi nekoliko odgovora. Sicer trdi, da ima za odgovore jako malo časa, dasiravno ga je videti vsak dnevni čas na cesti ali mostu brez opravka.

Pritožuje se, da se mu očita nepoštljivo govorjenje o škofu in krivo prisego v Celju. To pa vse na ovvrže s pripombo, da nima nobenega spoštovanja do ljudi, kot so kostanjeviški liberalci.

Zdaj pa je Francelj na konju. Kdo bi si mislil, da se zna naš župan tako odrezati. Dokaz neresničnosti onih očitkov je na kratko to, da nima župan spoštovanja pred liberalci. To drži, da je kaj. Škoda, da se tega sredstva ni Kržičnik poslužil takrat, ko je odstopil od tožbe proti občanoma Simončiču in Košiču, ki sta mu javno očitala, da je za notarja Hainerja v Celju po krivem pričal. Takrat je plačal kakih 140 K dr. Slancu in brez zadoščenja odšel iz sodne sobe.

Kržičnik naj bi bil takrat na kratko pristavil: »Jaz nimam pred kostanjeviškimi liberalci nobenega spoštovanja!« In toženca, zastopnik in sodnik bi bili na mestu okameneli, župan pa bi si bil prihranil stroške in veliko blamažo.

Ker se pa tega izbornega »doka-za za svoje poštenje« poslužuje samo v »Slovencu«, ostane na njem še v naprej neprijetno znamenje, da ni pripustil dokaza resnice tožencema, ki sta mu javno očitala krivo prisego, marveč je brezopogolno odstopil od tožbe in še plačal zagovornika. Ta kriva prisega se tedaj drži »posestnika in župana« še naprej, pa naj ima še tako nespoštovanje do liberalcev. Dalje je župan ravno na ta način »izpodbil« očitjanje, da je o škofu žaljivo govoril. O tem je škoda prerekati se. Kržičnika je slišalo dosti prič v gostilni, kjer se je nahajal neposredno po sprejemu prevzvišenega in se to vsak dan lahko dokaže.

Naj da župan le priliko za to; pa tako, da ne bo nazadnje z umaknjeno tožbo zbežal iz sodnije. Ako »lažnjivost« takih očitjanj in ovadb radi žaljenja časti lahko »tisočkrat dokaže«, je potem res več kakor lahkomišelnost, da je že toliko plačal za svoje nebrzdane besede in častikraje.

Ponosna in za župana primerna je Kržičnikova izpoved: »dokler sem bil v liberalnem taboru in delal za liberalce, sem bil ves v zlatu. Ko sem pa prestopil v S. L. S., sem ves v blatu...« Naj bo g. župan potolažen. On je bil vedno v blatu, četudi je kdaj delal za liberalce. V to blato je seboj večkrat potegnil kakega kaplana, pretepajoč ga po farovškem dvorišču. Če ga sedaj zato pri klerikalcih v zlato denejo, nimamo nič proti temu. Mi niti blata nimamo za take značaje, ki se ponašajo z odpadništvom.

Da mu pa v napredni stranki niso nikoli nič zaupali, akoravno se je

vedno štilil v ospredje, je dokaz dejstvo, da je, ko je svoj čas kandidiral za načelnika meščanske korporacije, napredna stranka izrekla svoj odločilni veto. In tako se je zgodilo, da je Kržičnik ravno na dan volitve v meščansko korporacijo obrnil hrbet napredni stranki, katere je danes vesela, da se ga je iznebila. Naj si Kržičnik še tako domišljuje, kako se naprednjaki jokajo za njim, eno je gotovo: Kržičnik je uvidel, da v napredni stranki ne more nikdar priti na katerokoli odločilno mesto in je šel zato h klerikalcem, ki so ga sprejeli sicer z odprtimi rokami, pa tudi z nezaupanjem v srcu. Dokaz temu, da ni bil on kandidiran za župana od stranke, ampak je na to mesto prišel na ta način, da je večino občinskega odbora spravil v zmoto.

Deloma pa je bilo vmes tudi delo notarja Haflnerja, kateremu je bilo na tem, da se prepreči izvolitev gosp. S. — Zato tudi pristaši S. L. S. nima jo danes prevelikega zaupanja v Fr. Kržičnika, kar so dokazale zadnje volitve načelnika in čestni odbor. Za to mesto je kazal Kržičnik toliko zanimanja, da je celo samega sebe volil. Kljub temu je dobil večino župan šentjernejski, na Kržičnika pa je odpadel samo — njegov lastni glas. Pa tudi županski stolec mu ni posebno trden. Posledice dunajske razsodbe zaradi sleparije pri zadnjih občinskih volitvah, niso še ugasnile. Ni dovolj, da je plačal 200 K kazni. Treba bo najbrže še pobrati šila in kopita iz občinske pisarne, kakor hitro se visoka deželna vlada zave svoje dolžnosti.

Kajti, jasno je, da je vsled obzorne zaradi goljufije pri volitvah izgubil Kržičnik svojo aktivno in pasivno volilno pravico.

In to bomo sedaj toliko časa naglašali, da bo g. Fr. Kržičnik prišel ob zadnjo besedo. Vsled sedanjega in svojega predživljenja, mora Kržičnik izginiti tudi iz občinske hranilnice, koje člani upr. odbora morajo biti — glasom pravil — samo možje neomadeževane preteklosti. Tako se bodo naprednjakom še vrnila »tisti srečni« časi, Kržičniku pa nikdar več.

Jeseniške novice.

Javen ljudski shod prepovedan. Prvega maja so sklicali jeseniški socialni demokrati ob 10. dopoldne javen ljudski shod pri »Jeleni« z dnevnim redom: »Kaj pomeni prvi maj za delavstvo.« C. kr. okrajni glavar Župnek je shod »radi javnega mira« prepovedal. Sklicali so potem shod po § 2., ki ga je pa razganjal župan Čebuli z asistenco 10 orožnikov. Morda bi bil rad spravlil nekaj nedolžnih v »kriminala«, a se mu ni posrečilo, ker je bil sleherni pametnejši od njega.

Isti dan se je v gostilni pri Ravnekarju na Savi vršil občni zbor pogrebne družbe. Preteklo leto je imelo društvo 25 članov in čistega imetja 852 K 91 vin. Za tako malo društvo lep kapital. Ker je društvo posebno za oženjene delavce zelo potrebno, pristop k društvu toplo priporočamo, zgledati se je pri tajniku g. Josipu Božiču.

Čudno se nam zdi, da ne da nobeno ljubljansko pogrebno podjetje mrtvaškega prevoznega voza na Jesenice pogrebniemu podjetju Lazar v komisijo. V ponedeljek n. pr. je umrl na Javorniku valjavni mojster Henrik Rörig ter so ga prenesli na jeseniško pokopališče. Koliko udobnejše bi bilo, če bi bil tu na razpolago mrtvaški voz, ki bi se ga pri takih razdaljah gotovo vsako poslužil.

Bratovska skladišnica je imela 27. aprila občni zbor na Savi. Spremenil se je § 46. pravil, da se rezervne premije tudi čez 100 K izplačujejo izstopivšim članom po preteku enega leta. Ker pa ta sklep do danes še ni potrjen od oblasti, se mora bratovska skladišnica ravnati še po starih določilih. — Toliko članom na zna-nje!

Savska požarna bramba je praznovala v nedeljo, dne 4. maja sv. Florijana. Po 8. maši na Savi so bili člani pogoščeni z običajnim golažem in pivom. Isti dan so tudi požarni brambi v Jesenic in Hrušice ter nezogibni veteranci (ali imajo ti tudi sv. Florijana za patrona?) korakali z znano čukarsko godbo k maši; potem so pa šli na ajmoht v znano klerikalno gostilno na Jesenicah.

I. katoliško delavsko društvo je za svojo ostarijo prosilo glavarstvo za podaljšanje policijske ure, in sicer od 11. ure do polnoči. Predsednik tega društva Nikolaj Bernard motivira to prošnjo, da se konsumarji do 11. ponoči še ne morejo dovolj nasrkati konsumskega jeruša in je tedaj neobhodno potrebno, da jih policaj ne moti v pozni nočni uri v konsumu.

Pred sodiščem je stal dne 6. maja zopet naš očka župan s celim svojim štabom t. j. policajem in občinskim tajnikom. Vsi so bili obtoženi radi napačnega postopanja proti branjevkam, kakor smo svoečasno že

poročali. To pot je sicer sodišče župana in tajnika oprostilo, obsodilo pa policaja na 20 K ali 48 ur (pa ne zlatih!). Ker je za župana pri sodnji tako metal okoli sebe razne paragrafe, kakor branjevka plesnive češnje, bi bil kmalu dobil 24 ur disciplinarnega zapora.

Kakor smo izvedeli, ostaneta kurji tat Huber in njegova žena še mesec dni v preiskovalnem zaporu v Kranjski gori. Huber je pričel več tatvin tajiti. Na Jesenice pride posebna komisija, da zasliši na licu mesta okoli 300 oškodovanih strank.

Jeseniški dopisnik »Zarje« vpije dandana, kako se jezi in kako ga razburja Kogejev pridige. Mi mu svetujemo samo to: Če je tako nemumen, da hodi Kogej še poslušati, je bolj zabit kot planke. Čemu pa hodi poslušati njegove pridige in se s tem razburja? Mi dobro vemo, da ne bomo hodili poslušati Kogejevih zlatih krščanskih resnic, ker njegovi nauki ne morejo biti posebno dobri. Kot študent je bil ateist t. j. da ne veruje v nobenega boga — sam se je izrazil tako v Kranjski gori, ko je bil na počitnicah še kot gimnazijec — radi kruha je postal to, kar je, zato je neumnost od socija, da se radi njegovih hujskajočih pridig tako razburja. Takih ljudi se ne hodi poslušati, potem pa tudi razburjenost izostane!

Štajersko.

Iz Dol pri Hrastniku. Ustanovni občni zbor tukajšne moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 18. maja t. l. ob 3. popoldne v Peklarjevih prostorih na Dolu z naslednjim dnevnim redom: 1. nagovor, 2. volitev odbora, 3. vpisovanje novih članov, 4. razni predlogi in nasveti. O tej priliki priredi Zveza narodnih društev predavanje (s skioptikom se pokaže 200 slik iz vseh balkanskih dežel), nastopi novoustanovljeni pevski zbor Bralnega društva na Dolu in sodeluje iz prijaznosti dolsko-hrastniški šramel. Pridite vsi, ki čutite slovensko!

Iz Celja. Prvi državni pravdnik v Celju, dr. Emanuel Beyer, je imenovan za svetnika nadsodišča v Gradcu. Srečno pot!

Iz Celja. V imenik štajerskih odvetnikov je vpisan g. dr. Ernest Kalan. Svojo pisarno je odprl na Iz Celja. (Društvene novice.)

Dijaški kuhinji je bil darovan preostanek in prihranek zleta nižje gimnazijec na Kum v znesku 20 kron. Prisrčna hvala! — V »Sokol-skem domu« se vrši vprid istoimenemu društvu vsako sredo zvečer streljanje v tarčo. Tudi dame so dobro došle!

Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem ima na binkoštni ponedeljek, dne 12. maja popoldne ob 2. uri v celjski okoliški šoli delegacijsko zborovanje. Odbor ima svojo sejo isti dan zjutraj ob polu 9. uri.

Iz Žalca. Napredno gospodarsko in politično društvo za Savinsko dolino se boče ustanovilo sredi meseca junija. Tesnejša organizacija naprednjakov v Savinski dolini se je izkazala za nujno potrebno, zato je želeli, da se vsi somišljeniki novega društva oklenejo. Podrobnosti o ustanovnem shodu, ki se bo vršil najbrže v Žalcu, priobčimo pravočasno.

Iz Vranskega. Nemškutarju Govediču tudi ni všeč avtomobilno podjetje zveze Celje - Ljubljana, ker je slovensko. Najhujše pa je, da ima avtomobil slovenski napis in celo slovenske zastavice. Te so ga spele, da je postal bled kot zid, sikal kot gad in napovedal podjetju bojko. Prav dobro, Govedič! Kar doma ostani! Vsakemu zavednemu Slovenecu se mora obračati želodec v družbi s tako poturico, ki niti dveh nemških stavkov ne zna pravilno povedati. Dös is so! Za slučaj pa, da se bo kedaj peljal v Ljubljano, bomo naprosili avtovodjo, da bo s Trojan Ljubljancane brzojavno obvestil, da bodo imeli priliko si ogledati brezplačno to šekasto - vransko - nemškursko - turško - demokratsko specialiteto, ki ji strahovito »smrdi« slovenski denar.

Podružnica C. M. D. za Šmartno ob Paki priredi v nedeljo, dne 25. maja svoj občni zbor popoldne ob 3. uri pri Gorickniku. Po občnem zboru priredi Zveza narodnih društev predavanje o balkanskih deželah, ki ga bo ilustriralo 200 skioptičnih slik. Domačini in sosedje, pridite!

Iz Vojnika. (Grda narodna zaspčnost.) Tu in pa po Celju je videti nemške lepake, na katerih vabi novocerkovska požarna bramba k neki veselici v gostilni »zur Agnes« pri Novi cerkvi. To je grd dokaz narodne mlačnosti in zaspčnosti novocerkovske požarne brambe, ki sicer tudi misli, da v tej popolnoma slovenski občini ne more izhajati brez blažene nemške komande. Ako se v tem oziru ne bode dalo

ničesar zlepega doseči pri sedanjem vodstvu novocerkovskega gasilnega društva, pa ga bo de trebalo zgrda odpraviti in preprečiti, da bi se po Celju in Vojniku širili kaki nemški lepaki kot dokaz naše narodne zaspčnosti. Nemci nikoli ne vabijo na svoje veselice s slovenskimi lepaki!

Zabaven konec novocerkovske afere. Od Nove cerkve nam pišejo: Pred Veliko nočjo so neznani storilci pobili okna na tukašnji kaplaniji. Po pisavi klerikalnih listov je bil kaplan dr. Vraber, ki je šel sedaj za vikarja v Celje, v smrtni nevarnosti in je na brezbožne napadalce celo streljal. Klerikalni listi so na to obdolžili tukašnje naprednjake, da so inscenirali to nekoliko hrupno podoknico iz političnega nasprotstva do kaplana. »Straža«, kakor »Slov. Gospodar« sta bila polna »liberalnih hudodelcev«, ki delajo po portugalskih vzorcih politiko s kolom in kamenjem ter preganjajo nedolžne duhovnike. Ali je dr. Korošec v parlamentu vložil interpelacijo, da naj ščiti novocerkovsko kaplanijo regiment huzarjev, tu nismo zvedeli. Orožniki so iskali, iskali, pa krivec niso izsledili. Sedaj pa smo zvedeli iz zanesljivega vira za pravi vzrok tiste podoknice. V novocerkovskem župnišču je služila zala deklica tam nekje od Maribora za kuharico; videla je rada nekega trgovca. Dalje si naj to reč slika vsak sam. To razmerje pa ni bilo po volji kaplanu dr. Vraberju, najbrže iz moralnih razlogov, in šla je od hiše zala kuharica. Po njenem odhodu so potem nastopili »politični« demonstranti pod Vraberjevimi okni. Torej štorija, kakor se dogodi večkrat in kakor je ne vprizarjajo vedno baš liberalci. Dr. Gregorec menda že ve, koliko je na uri; jezi se menda sedaj na škofa, ker mu zaradi vročerkrove njegove bivše kuharice noče dati kaplana. Oficijelno se nam seveda stvar drugače slika, namreč, da mi farani nismo vredni kaplana! »Straži« in »Slov. Gosp.« priporočamo ponatis, g. dekanu dr. Gregorcju pa, da se drži glede starosti svojih kuharic potrebnih predpisov, da ne bo novih »političnih« demonstracij in bojov.

Okrajni šolski svet ormoški je v svoji redni seji dne 5. maja t. l. na predlog učiteljskega zastopnika enoglasno sklenil sledečo resolucijo: Ze pred par leti se je ormoški okrajni šolski svet enoglasno zavzel za ureditev učiteljskih plač, kakor jih prejemale državni uradniki od XI. do VIII. činovnega razreda. Ker do danes merodajni činitelji v tem oziru niso ukrenili ničesar, a je na drugi strani beda in pomanjkanje med učiteljstvom postalo neznosno, se obrača ormoški okrajni šolski svet do visokega deželnega odbora štajerskega s pozivom, da v odpravo tega neznoznega stanja provizorično takoj nekaj ukrene, a zaeno s c. kr. vlado zastavi ves svoj vpliv, da postane štajerski deželni zbor delazmožen in da se učiteljske plače kmalu definitivno uredi v smislu obče znanih in priznanih želj učiteljstva. Skrajni čas je namreč, da se učiteljstvo za-dovolji in pomiri in da pride z njim vred šola do prepotrebne mirnega nadaljnega razvoja!

Iz Ptuj. Letošnji spomladanski mrazovi so napravili v našem in ormoškem okraju znatno škodo. Glede ptujskega okraja je poročal dežel-nemu odboru vinarski instruktor Zupanc sledeče: Štiri petine vinske letine je mraz gotovo uničil. Razun tega ne bo vsled slane marelic, breskev, sliv, črešenj, hrušk, orehov in tudi malo jabolk. In o škodah v ormoškem okraju je poročal isti oblasti vinarski instruktor Rečnik: Slana je napravila v vinogradih škode od 35 do 80% škode, po legi vinograda. Beli burgundec, silvanec, traminec, črni portugizec so trpeli največ. Istotako je proč tudi zgodnje sadje. — Pretekle dni smo brali o večji pomožni akciji za vse druge politične okraje na Sp. Štajerskem, samo o našem, mariborskem in ljutomerskem glavarstvu ni bilo govora. In vendar imamo tu dva takoka »vplivna« in »zmožna« ljudska zastopnika kakor sta Miha Brenčič in čarostelec Roškar! Ali sta še kje drugje na svojem mestu razven pri izplačevanju državnozbornskih dijet?

Drobne novice. S neg je zapadel na Zgornjem Štajerskem vse gore do 1400 m v dolino. Temperatura je občutno pada in ljudje se boje hudih mrazov. Sicer je pa tudi na Spodnjem Štajerskem občutno hladno. — Iz Kozjega. Trafikant Vrečko je ukradel hlapec Rupret večjo množino smodk, cigaret in tudi nekaj denarja. Ko je pa poskušil vzeti še več, ga je gospodar pri odpiranju predala zalotil in izročil sodnji. — Iz Maribora poročajo, da je špe-dier Unterkofer, ki je prišel 22. aprila v konkurz, neznano kam pobegnil. Mariborsko okrajno sodišče

ga zasleduje s tiralicco. — Iz Trbovelj. Kramp si je zasadil pri delu po nesreči v trebuh rudar Rebou. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer je pa drugi dan umrl. — Iz Cirknice nad Mariborom poroča »Slov. Gospodar«, da župan Flucher ne razpiše občinskih volitev, dasi bi se bile morale vršiti že jeseni 1912. Očividno se boji Slovencev. — Iz Planine. Umrl je v Gradcu na operaciji posestnik in občinski svetovalec občine Golobinjek, Tomaž Zibret.

Koroško.

Zaradi družinskih prepиров se je obesil v nekem gozdiču v celovski okolici 32letni A. Jarc.

Razveljavljena sodba celovskega dež. sodišča. Pred celovskim dežel-nim sodiščem se je moral pred nekaj časa zagovarjati uradnik južne železnice Rudolf Thürr, ker je odpeljal nedoletno gostilničarjevo hčerko Stefanijo Blatnikovo. Celovsko sodišče je Thürra oprostilo, ker on ni imel namena, da bi dekle odpeljal, marveč je ustregel le njeni silni prošnji in napravil z njo potovanje po Italiji. Ko so ga laške oblasti prijele, so mu dovolile, da lahko potuje naprej, ali pa naj se vrne v Avstrijo. Thürr se je vrnil prostovoljno. Proti ti razsodbi se je pritožil državni pravdnik in kasacijsko sodišče je res sodbo celovskega sodišča razveljavilo in obsodilo Thürra zaradi hudodelstva odpeljavanja na 1 ted-nen ječe.

Vlom v poštni urad. V poštni urad pri Lipi je vlomil prednočnem neznan vlomilec. Razdril je mrežo na oknu in poskušal na to odpreti železno blagajno v pisarni. To se mu pa ni posrečilo in oditi je moral prazen. V blagajni je bilo nekaj vrednostnih papirjev in 600 kron denarja. Pred par dnevi je odnesel neznan tat. ki bo brzokotne isti, iz domače cerkve nabiralnik, v katerem je bilo okoli 10 kron denarja.

Primorsko.

Zaradi motenja vere je bil obtožen 24letni Josip Klanšek iz Šempaske občine. Sodišče v Gorici pa ga je oprostilo.

Dobra Tončka. Antonija Tarlas v Trstu je jako dobra ženska. Posebno zna tolažiti one revice, ki so izgubile žene. Seveda morajo imeti dekleta denar. Pred nekaj dnevi jo je namreč ovadila neka služkinja, da ji je dobra Tončka izvalila polagoma 1200 kron in sicer za razne maše, pete, molitve in druge zaobljube, ki naj bi pričarale nesrečni deklici nezvestega ženina. Ko je zmanjkalo denarja in še ni bilo ženi-na, je dekle šele uvidelo, kako ne-spametno je ravnalo in je ovadilo celo zadevo policiji. Policija je dognala, da je dobra Tončka ob enem opeharila na ta način tudi neko drugo služkinjo za 150 kron.

Tržaški tatovi. Posestnik Anton Lozar iz Ajdovščine je prišel v Trst po opravkih. Seveda je obiskal tudi več gostiln in je postal končno precej dobre volje. V ulici Beccherie je naletel na dva neznanca, ki sta se mu predstavila in pridružila kot dva stara dobra znana. Šli so slavit veselo svidenje zopet v gostilno, kjer je Lozar kmalo za mizo zaspal. Ko se je prebudil, prijateljstvo ni bilo več, pogrešil pa je tudi svojo listnico v kateri je imel 1200 kron denarja. Tatvino je javil takoj policiji, ki je tatova kmalo izsledila. Zaprl so 31letnega dninarja Andreja Valentica iz Javorja pri katerem so našli 847 kron, novo uro, veržico in obleko in 67letnega Franca Pegana iz Planine, pri katerem so našli 300 kron. Tatova tatvino priznata.

Smrt mornarja. Iz Trsta poročajo, da je padel s parnika v morje parobrodne družbe v Tržiču »Besenghi« 24letni mornar Karel Lorenci in utonil. Rešiti ga niso mogli, ker se je edini rešilni čoln, ki so ga imeli na parniku takoj potopil, ko so ga spustili v morje. Trupla ponesrečenca še niso dobili.

Stekel pes je popadel v Pulju domobranca Antona Belušiča in delavca Alojzija Venierja. Oba so poslali v Pasteurjev zavod.

Iz Pazina. Marljivi »odbor za Prosveto« nadaljuje svoje delo za izobrazbo naroda z vso vnemo. Poleg mnogobrojnih poučnih in zanimivih predavanj pripravlja sedaj prvo umetniško razstavo (slik in kipov, originalov in kopij) ter šolsko razstavo in to v veliki dvorani Narodnega doma. Razstavljenih bo več dragocenih kipov in starinskih slik ter drugih del velike vrednosti. Slovensna otvoritev razstave bo v nedeljo 18. t. m. Razstava bo odprta do 25. t. m.

Velika pošiljatev riža. Prihodnje dni pripluje na Reko 7 parnikov, ki bodo pripeljali okoli 500 ton riža. Pri razkladanju bo delalo 100 delavcev cel mesec.

Nesreča v tovarni za torpede. Povodom inštalacije nekega električnega akomulatorja v tovarni za torpede na Reki je prišel neki delavec v dotiko s 5000 voltov močnim električnim tokom. Delavec je bil v trenutku mrtev.

Marijanišče in gospodarski poduk na Kranjskem.

Začetkom aprila je v gotovih krogih v Ljubljani vladalo veselo razpoloženje. Poljedelski minister je napovedal za najbližji čas svoj obisk in ga tudi že naznail predsedniku c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko, gospodu Povšetu s pismom z dne 23. marca. Namen obiska je bil, da si minister ogleda kmetijsko gospodinjstvo šolo v Marijanišču, katere šola je last c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko, in kateri šoli naj bi se po mojem predlogu dodalo semenišče za izobrazbo kmetijskih gospodinjstkih učiteljic za jugoslovanske dežele avstrijske in za Bosno. Ta predlog, ki sem ga ustno in pismeno predložila merodajnim osebam, je pri istih vzbudil največje zanimanje, zlasti si je pridobil popolno priznanje gospoda poljedelskega ministra, ki se je hotel na svoje oči prepričati, če so tudi podani vsi pogoji za izvršitev mojega načrta. Mislimi bi bilo, da bo v tak namen napovedan obisk ministra obudil pri bližje interesiranih faktorjih, pred vsemi pri deželnem glavarju, največje zadoščenje. Avstrijske jugoslovanske dežele so danes še vedno več ali manj izključno poljedelske in vse strokovno znanje, ki se poda njih kmetickemu prebivalstvu, pomeni pomnožitev njegovega blagostanja in povzdigo njegove splošne kulturne stopnje. Ustanovitve takega semenišča pa zahteva, kakor znano, precej sredstev, katere bi morala vsaj na polovico pokriti država. Dovolitev tako znatne vsote, kakor je za ta namen potrebna, je seveda največ odvisna od blagonaklonjenosti dotičnega resortnega predstojnika in ob sebi se razume, da se blagonaklonjenost na licu mesta pri skupno zaužitim obedu lagje pridobi, kakor pa s še tako lepo stiliziranimi vlogami.

V prsih gospoda deželnega glavarja in njegove soproge pa je napovedani obisk obudil le jako mešana čustva. Za nju bi bil ministrski obisk le tedaj pomemben, če bi se dal politično izkoristiti in če bi madami dal priliko za reprezentativne funkcije. Stori la sta tudi takoj v to potrebne korake. Kmetijski družbi se je namignilo, naj rezervira gospe deželni glavarici na pričakovanem slavnostnem obedu častno mesto, minister pa je bil bombardiran s povabilili na različna ogledovanja. Oboje je bilo žal brez uspeha. Gospa deželna glavarica ni namreč vsled svojih vednih umešavanj v uradne zadeve pri merodajnih gospodih posebno priljubljena in ti, med njimi podpredsednik c. kr. kmetijske družbe in namestnik deželnega glavarja dr. Lampe so izjavili, da se slavnostnega obeda ne udeležijo, če ga počasti s svojo navzočnostjo deželna mati. — Tudi njena prošnja, naj ji jaz poskrbim tako povabilo, je ostala brez uspeha, ker jaz kot tujka naravno nimam pravice uvajati goste v Marijanišče. Omeniti moram takoj, da sem bila v kritičnem času v Marijanišču, ker sta me poljedelsko ministrstvo in gospod Povše prosila, naj kot strokovnjakinja izdelam proračun, pravila in učni načrt bodočega semenišča. Ravnotako malo sreče je imel gospod deželni glavar. Na njegova povabila najprej sploh ni bilo odgovora, potem pa je minister o priliki konference predsednikov na kratko povedal gospodu Povšetu, da mora njegov obisk iz političnih vzrokov veljati samo šolskim namenom in se mora omejiti izključno na ogledovanje Marijanišča in da more biti le gost njegovega organa, c. kr. kmetijske družbe. Od tega svojega preciznega namena se minister tudi po dalnjih povabilih in nadlegovanjih ni dal odmakniti.

Zdaj sta gospod deželni glavar in njegova soproga premenila svojo taktiko. Kaj jima je mar projektirano semenišče, blagor dežele in nji ju rojakov? Minister se ni dal zlorabiti za njiju namene, torej naj sploh ne pride. Gospod deželni glavar je imel smelost, gospodu Povšetu naravnost reči, naj ministru kar odpše, ker v sedanjih razoranih strankarskih razmerah tak obisk ni na mestu. In ko je gospod Povše, kakor je pač umljivo, zavrnil ta namisek z jako pravilno utemeljitvijo, da nimajo razorane strankarske razmere z ustanovitvijo popolnoma nepolitičnega semenišča za kmetijske gospodinjstke učiteljice prav nič opraviti, se je gospod deželni glavar vsedel na vlak in se je peljal na Dunaj. Oficijalno se je pač reklo, da je povod tega obiska pri Nj. ekselenci podnora za kraje, pri-

zadete po umi, dejstvo pa je, da je za petek 18. aprila pričakovani ministrski obisk izostal. Tudi kdor je kratkoviden, spozna lahko vzrok, tem bolj, ker se je gospod deželni glavar koj po svojem povratku napram svojemur namestniku izrazil, da ministra najbrže ne bo. Sicer pa se v ministrstvu privatno kar priznava, da je bil obisk samo zato odpovedan, ker se je minister umevno bal, da bo zapleten v neprijetne, strankarsko-politične zadeve. Ravnotako odkrito pa se v ministrstvu tudi priznava, da je čas za pridobitev prispevka za ustanovitev semenišča pro 1913. zamujen, ker v tem času ni več denarja na razpolaganje. Zgradba semenišča se je morala vsled tega odložiti na prihodnje leto. Poračun, učni načrt in pravila so bila zamen pripravljena. Jaz sem gospoda skupnega državnega finančnega ministra, gospoda tržaškega namestnika in gospoda istrskega deželnega glavarja zamen nadlegovala zaradi dovolitve stipendij. Jugoslovanske dežele naj še eno leto dlje časa čakajo. Kaj pa je na tem? Glavna stvar je in ostane, da so se p. n. deželni reševalci zopet enkrat znosili nad c. kr. kmetijsko družbo in pred vsem nad njenim predsednikom. Na tem tudi nič ne preminja dejstvo, da se je gospod deželni glavar nalašč za ta namen peljal na Dunaj, da bi pri razpustu kmetijske državne zveze od mene nasvetovanemu in načeloma že odobrenemu predlogu, naj se da Marijanišču polovica ostalega društvenega premoženja, dala svojo popolnoma nepotrebno podporo.

Sovražnost deželnega poglavarja in drugih strankarskih veličin napram gospodinski šoli v Marijanišču je pa sicer že starejšega datuma in se da toliko manj opravičiti, ker spada ta šola med najboljše v Avstriji in jo mora vsak strokovnjak priznati kot vzoren zavod. Polpetna deželna gospodinska šola v Popelnici obeta sicer tudi, da postane sčasoma vzoren zavod, a to ne po prizadevanju in umevanju deželne uprave, nego zato, ker je tudi tam vodstvo v rokah kvalificirane učne moči, mariborske šolske sestre in absolutinje slavnega semenišča Haag na Bavarskem. Učna sredstva se kakor pri vseh deželnih napravah odlikujejo po tem, da jih sploh ni; imajo samo to, kar jim je darovala kmetijska državna zveza. Poljedelsko ministrstvo mi je namreč preteklo poletje za moje domnevne zasluge ponudilo znatno remuneracijo, katero sem, kakor je ob sebi umljivo, odklonil. — Mesto nje sem prosila, naj se da družstvu za učna sredstva 1000 K, katerih razdelitev sem seveda sebi pridržala. Kar ni učnih sredstev od mene, ali od strice voditeljice, repenjskega župnika, teh pač ni!

Se slabše je s takimi imenovanimi kmetijskimi tečaji, ki le pričajo, kako krvavi dilatantje so prireditelji. Izmed štirih potovalnih učiteljic je ena sama, namreč gospodična Sittig, kvalificirana gospodinska učiteljica, to je, seminaristinja. Gospodična Peče je obiskovala le polletno gospodinsko šolo »Vesno« v Brnu, obe drugi učiteljici, gdč. Odlasek in gdč. Jaglič sploh nimata nikake šolske gospodinske izobrazbe in sta le k dve ma tečajema gdč. Peče »zraven hodili«. Za te osem tedenske potovalne tečaje ni nobenega statuta, nobenega avtoriziranega učnega načrta in tudi učnih sredstev ni nič, izvzemši da imajo tu in tam kako pinjo za surovo maslo ali kak šivalni stroj. Od zadnjega časa imajo za te tečaje tudi švedski Alfa - separator, ki sem jim ga jaz dala. Gospodične podučujejo tako malo, ali tako mnogo, kakor pač znajo in če je ena posebno častihlepna, si pač sama napravi učni načrt. Čitala sem lansko leto tak načrt, ki mora vsakega strokovnjaka spraviti v to, da se od smeha razjoka. Poleg telikih in tolikih glavnih predmetov naj se še vse mlekarnstvo v osemih tednih dožene. Tak način podučevanja pomeni gojenje površnosti in zanikrosti in le priča, da nimajo prirediteljice ne znanja in razuma za stvar, tudi če prihajajo k posameznim uram oficijalni učitelj mlekarnstva, zdravnik in takozvana »pomoč«, ki je seveda popolnoma nekvalificirana. Bodi takoj omenjena, da se teh tečajev, ki trajajo, kakor rečeno, osem tednov, udeležuje navadno 20 do 23 deklet in da se končajo s skupno in slavnostnim obedom.

Tudi jaz sem v času, ko sem bila referentinja kmetijske državne zveze prirejela tečaje. Pri meni je pa podučevala kakor ob sebi umljivo le polnovredna učna moč in omejile smo se na temeljne pojme kmetijskega gospodarstva. Imele pa smo kvečjemu 12 učenec in učnih sredstev v izobilju, seveda »zaključne skušnje« in slavnostnega obeda ni bilo. Na ta način se da res tudi v šestih tednih doseči uspehe. Kranjski gospodinski tečaj pa niso drugega, kakor pesek v oči in namenjeni zgolj za lov na volice. Potemkinove vasi! Povrh veljajo ti tečaji točno trikrat

toliko, kolikor so veljali naši tečaj na Nižnjem Avstrijskem, kjer je vse drago. To se pravi: en tečaj z eno učiteljico je veljal okroglo 800 K, kranjsko deželo pa velja po priznanju deželnega odbora 2400 K. Provoz učiteljice, prireditelji in nadzorniki pač nimajo nikakega strokovnega znanja in tudi potrudili se niso, da bi si ga pridobili, predno so se dela lotili. Ti tečajji so pač samo spekulacija na neizkušnost in nevednost širokih slojev v takih stvarih in v prvi vrsti konkurenca izvrstnemu in brezhibnemu delu šolskih sester v Marijanišču. Izkušeno voditeljico Marijanišču bi se bilo moralo kot edino strokovnjakinjo v deželi pač najpoprej vprašati sveta, a da se je to opustilo in da se je raje učiteljice z dežele poslalo v izobrazbo na Dunaj in v Brno, namesto v Marijanišče, to pač najjasneje kaže, od kod veter piha. Da nasprotuje baje na katoliški podlagi stoječa stranka hiši, ki jo vodijo duhovske sestre, to je pač unikum in na Kranjsko je treba priti, da se kaj takega vidi.

Kamila Theimer.

Dnevne vesti.

Albanija, dežela misli naših in želja, okrog katere se danes vrti vsa naša državna zunanja in notranja politika, je nas doslej stala takole okrog 1 milijarde, dasi pravzaprav ta državni organizem niti ni še porojen. In ko bo otrok rojen, potem bo treba zopet nekaj milijonov za to, da se dete nauči hoditi. V to svrbo bo treba, kakor je izračunil »dober poznavalec albanskih razmer« v včerajšnji »Tagespost«, približno 50 milijonov za upravo državnega organizma in 100 milijonov za prve prometne potrebe. In kdo bo ta denar dal gospodom Skipetarom? Kdo drugi, kakor naša ljuba Avstrija, ki sicer za kulturne in gospodarske potrebe svojih narodov semtertu nima na razpolago niti vinarja, dočim radodarno troši na ceste milijone, če si ji kot strašilo naslika na steno slovanstvo nevarnost. Tako-le utemeljuje »dober poznavalec balkanskih razmer« — »pravico« naše države, da podeli še nadaljnjih 150 milijonov v gotovini »bratskim« Albancem: »Avstro - Ogrska je izdala več sto milijonov na mobilizacijskih in oboroževalnih stroških za Albanijo, zato je njena poštena in drago pridobljena (to je pa res!) pravica, da vzame v roke tudi finansiranje Albanije.« To je res pravica, ki smo je lahko veseli! Torej pravica do plačevanja je čisto nesporna. Sedaj pa si oglejmo, za koga naj plačujemo. Naj v tem oziru govori zopet »dobri poznavalec albanskih razmer«: »Tri četrtine albanskega prebivalstva sploh ne pozna nobene pokorščine. Tem ljudem se morajo najprimitivnejši pojmi reda, spoštovanja tuje lastnine itd. šele ubiti v glavo.« Isti list piše na drugem mestu: »Edino vprašanje je sedaj, če je ta od divjih gorskih plemen obljubena, z narodnostnimi in verskimi boji razorana pokrajina, ako je to neverjetno indolentno in neizobraženo prebivalstvo sploh zmožno kakakega napredka. Čisto gotovo je, da ima Albanija za nas sedaj in v prihodnjih desetletjih samo vojaški pomen in absolutno nobene gospodarske važnosti.« — Kakor je razvidno, je res izredna čast, da imamo nesporno »pravico« plačevati za »viteški narod« albanski. Zlobni jeziki sicer govore, da so ti »vitezi« navadni roparji in divjaki, ti jeziki vedo tudi povedati, da obljubljena Albanija, ta dežela misli naših in želja, desetletja ne bo imela za nas absolutno nobene gospodarske važnosti, vse to »geniert grosse Geister nicht«, zato bodite avstrijski državljani veseli in oddrgniti znova na široko svoje denarnice, zakaj albanski moloh še vedno ni sit in potrebuje še novih milijonov!

Izseljevanje v Ameriko. Na drugem mestu današnjega lista najdemo čitatelji dokaz, kako znajo ameriški spekulanti loviti ljudi, da se selijo v Ameriko. Na denarno lakomnost apelirajo; po štiri rublje ponujajo provizije za dušo. In obračajo se do duhovnikov, naj jim dobivajo seljence. Ne rečemo, da se godi tudi na Slovenskem tako, kakor na Poljskem, ne dvomimo pa, da bodo kanadski spekulanti poskusili tudi pri nas vporabljati tista sredstva, kakor jih vporabljajo pri Poljakih. In to najbrže ne bo brez vsakega uspeha. Za zdaj beže naši ljudje še sami iz domovine. Kar trumoma beže in vsi priznavajo, da jih ženo v tujino neznozne domače razmere, v prvi vrsti veliki dolgov in pomanjkanje zaslužka. Te dni smo imeli v našem uradništvu nekaj ljudi, ki so zapustili domove in se odpravili čez morje. Prišli so naročiti časopise, da se jim bodo pošiljali v Ameriko. Kar so nam povedali, je

v detajlih pač malo zanimivo, v celoti pa podaja grozno sliko kmečkih razmer na Kranjskem. Soglasna sodba teh mož je, da je dolenski kmet na robu propada, da je dolenska kmetija ruinirana. Dolgovi na kmečkih domovih so narasli na ogromne vsote, tako da dohodki iz kmetije niti za obresti ne zadostujejo. Na kako odplačilo niti misliti ni, saj je povprek letina dobra le vsako tretje leto. Ljudje bi se še v veliko večjem številu selili, če bi le sploh mogli z doma, a največ so tako z akopani in dolgove, da še potnih stroškov več ne zmorejo. A tudi splošne razmere so take, da jih ljudje ne morejo prenašati. Ne bomo navajali pritožb, ki so jih ti ljudje izrekli glede duhovnikov, o njih terorizmu, njih lakomnosti in njih škodljivem vplivanju na vse javne in zasebne zadeve, četudi je gotovo, da dela tudi to življenje posebno na kmetih nezno. Vsestranska tožba je pa, da dežela ničesar realnega ne stori za kmečko prebivalstvo. Klerikalci so veliko obetali, storili pa niso ničesar. Dežela razmeče ogromno denarja pod različnimi naslovi, a ta denar izgine v žepe vplivnejših ljudi, ki so že tako bolje situirani. Kaj se je vse obljubovalo, da stori vinarska zadruga za kmečko ljudstvo, a zdaj nam pripovedujejo ljudje, da ni ta vinarska zadruga zanje prav nič storila in da ni vredna, da obstoji. Hudič jemlje mlekarsko zadrugništvo in vzel bo tudi vinarsko,« so rekli možje in bralo se jim je na obrazu, kako jih je razočarala resnica, da je vsa s tolikimi obetani ustvarjena gospodarska organizacija na trhlenih nogah in da kmetu ničesar ne koristi. Navedli bi lahko še lepo število pritožb, ki so jih izrekli ti možje. Zlasti se pritožujejo, da so občinske razmere vsled novega občinskega volilnega reda postale take, da ni več živeti. Pravijo, da je zdaj vsa veljava v občini v rokah tistih, ki nič ne plačujejo in da grene od teh občanov izvoljeni navadno popolnoma nezmožni župani davkoplačevalcem življenje tako, da ni več izhajati. Možje, s katerimi smo govorili, so bili iz različnih občin, pa so se vsi bridko pritoževali, kakke težave so imeli z nezmožnimi župani in občinskimi odbori. Iz vsega je bilo videti, da se razvija proletariziranje kmetkega stanu na Dolenskem z rapidno hitrostjo in da bo kmalu doma samo še popolni kmečki proletarijat. Klerikalcem, ki se vendar ne prestando vozariti po deželi, morajo biti te razmere gotovo znane, saj so jih v največji meri sami zakrivali. Ali jim ne postane tesno pri srcu, če vidijo to propadanje? Menda ne, drugače bi se vendar že stregli in bi spoznali, da ima dežela vendar še druge naloge, kakor skrbeti za čimvečjo močnejšo farovžev in preganjanje vsakega reveža, ki se je slučajno farovžu zameril!

Na cedilu so jih pustili. Od Sv. Jakoba ob Savi se nam piše: V sredo, dne 7. t. m. je prišel na javno dražbo most, ki pelje čez Savo proti Ljubljani. Ta most je bil last Andreja Mauerja iz Zagorja in sedaj že drugo leto pod prisilno upravo. Za prebivalstvo je hudo breme, da mora plačevati visoko mostarino. Če bi bil prehod čez most prost, bi to bilo za vse vasi daleč naokoli velikega pomena, posebno še za mesto Ljubljano, ker bi potem ljudje rajši mleko v Ljubljano vozili, ne pa je dajali v mlekarni in ker bi potem tudi drugih živil več prišlo v Ljubljano. Mostarina je velika ovira in na škodo kmečkemu prebivalstvu, kakor tudi Ljubljani. Ni čuda, da so se ljudje veselili, da postane prehod čez most prost in da so komaj čakali dan 7. majnika, dan javne dražbe. Zakaj tudi ne, saj so imeli popolno garancijo od svojih poslancev in od deželnega odbora, da bo mostuine konec. Dr. Krek in dr. Šusteršič sta na vsakem shodu grmela in obljubovala, da nas rešita tega hudega bremena. Lansko leto je bila posebna deputacija županov in občinskih svetovalcev pri dr. Lampetu; obljubil nam je prav s častno besedo, da je cela stvar urejena. Ravno tako je bobnal po gostilnah širokoustni župan Jokelj iz D. M. Polja, da je stvar že gotova. A kaj je bilo na dan dražbe? Ti ljudski osrečevalci so nas pustili na cedilu. Ničeh teh gospodov ni prišel k dražbi. Plačili so nas zopet s samimi — obljubami. Ampak tega je ljudstvo že sito. Ravno za ljubljansko okolico se ni še ničesar storilo, menda zato, ker smo najbolj neumni kostruni, ker vsikdar tako volimo, kakor nam gospodje zaukažejo. Po dražbi je šlo takoj nekaj občinskih zastopnikov na deželni odbor k dr. Lampetu; ta se je tako zviljal in je blebel, kakor človek, ki ga že vse duševne moči zapuščajo. Izgovarjal se je jako čudno, tako da se je vedelo takoj, da nas imajo ti gospodje za norca. Izvedel je vsaj toliko, da zna-

mo že tudi na kmetih nekaj več kot do pet štet. Gospod doktor — saj se spomladi vidimo! — Več Posavcev.

Pisatelj Cankar v preiskavi. Kakor smo že poročali, je uvedena proti pisatelju Ivanu Cankarju kazenska preiskava radi znanega njegovega predavanja »Sloveni in Jugoslavlani«, ki ga je imel meseca aprila pod okriljem socialnodemokratskega izobraževalnega društva »Vzajemnost« v »Mestnem domu« v Ljubljani. »Vzajemnost« je bila radi onega predavanja razpuščena, Cankar pa je obtožen radi pregreška po § 305. k. z. Včeraj je bil Cankar prvič zaslišan pred preiskovalnim sodnikom Stöcklom. Kakor vse kaže, bo obravnava pred senatom že v doglednem času.

Krški »velezidajalec« pred sodiščem. Včeraj je bila pred novomeškim okrožnim sodiščem kazenska obravnava proti odvetniku v Krškem gospodu dr. Dimniku, ki je bil obtožen pregreška po § 305. kaz. zakona. Stori je ta pregrešek baje pri burnem razgovoru z nekaterimi topničarskimi prostovoljci. Gospod dr. Dimnik je bil oproščen. Obširnejše poročilo o tej zanimivi obravnavi priobčimo po praznikih.

Vojaške vesti. Za poročnike so imenovani praporščaki: Viljem Apih in Oton Polak, oba pri pešpolku št. 17 v Celovcu, Vladimir Babič pri pešpolku št. 97 v Belovaru, Alojzij Ažman pri pešpolku št. 7 v Gradcu in Karel König pri pešpolku št. 27 v Ljubljani. V zagrebškem koru sta bila imenovana za stotnika Viljem Dereani pri infanteriji in Bogomil Burnik pri artiljeriji.

Iz magistratnega gremija. Stavbno dovoljenje za zgradbo nove vile ob vogalu Marmontove in Tobalne ceste se je dalo ravnatelju deželne banke Jurju Rašici. Takisto so se dala stavbna dovoljenja raznim strankam za prezidavo raznih hiš in drugih poslopj. Odobrila se je oddaja njive za drž. kolodvorom v zakup za 227 K in travnikov na Velikem Stradonu za 842 K 50 v. — Kozakova baraka na Vodnikovem trgu se je vzela v najem za tržno stražnico. — Za čuvanje parkov se nastavi posebna straža. — Kavarnarju Franu Krapežu se je dovolila naprava verande na Dvorskem trgu.

Loterijski odbor »Splošnega slovenskega ženskega društva« v Ljubljani ponovno opozarja, da je z dovoljenjem c. kr. finančnega ministrstva zbranje nepreklicno preloženo na dan 1. julija 1913. V zadnjem času so namreč za dopisiljatev seznama izžrebnih srečk prihajale prošnje, na katere pa je nemogoče vsakemu posamezniku odgovarjati. Prosi se najvljudneje tudi one imetelje srečk, katerim so se iste v blagohotno razpečevanje poslane, ki pa do danes niti srečk niso vrnili, da naj blagovolijo upoštevati vsebino zadnje dni jim dopisane dopisa.

Smrtna kosa. Na Vodovodni cesti št. 201 je po dolgem bolehanju umrl včeraj gospod Anton Brekvar, posestnik in bivši ključavničarski mojster v Ljubljani. Blagi rajnik si je s svojo pridnostjo in vestno izvršitvijo naročenih del pridobil precejšnjih sredstev. Bil je vsikdar značuden in zvest, o njegovih človekoljubnosti pa pričča dejstvo, da je bil dolgi 37 let zvest in požrtvovalen gasilec pri »Ljubljanskem gasilnem društvu«. Njegovi mnogobrojni prijatelji in znanci v Ljubljani bodo gotovo ohranili ljubeznjivemu možu priazen spomin. Pogreb se vrši jutri iz Vodovodne ceste št. 201. Prizadeti rodinji naše srčno sožalje.

Bratski gostje v Ljubljani. Danes opoldne so prispeli v Ljubljano varaždinski dijaki izletniki pod vodstvom svojega ravnatelja in dveh profesorjev. Jutri pojdejo na Bled. (Naši mladini žal ni dana prilika za daljše poučne izlete.) Pozdravljeni na naši zemlji.

Za prvenstvo v nogometu, se borita jutri in pojutrišnjem, vselej ob 5. uri popoldne na igrišču posej La-termanovega drevoreda najmočnejši slovenski football - moštvi, namreč ljubljanska Ilirija in Jugoslavija iz Gorice. Že radi tega bodo vsakek tekme jako zanimive, ker bo gotovo vsako moštvo napelo vse sile, da si izvojuje zmago. Brezdvomno bo to ena najzanimivejših nogometnih tekem v letošnji pomladanski sezoni. Z ozirom na precejšnje troške, ki so zvezani s to prireditvijo, je vstopnina določena vselej z 40 v. za stojišča in z 1 K za sedeže. Občinstvo pa naj bi to tekmo uprževalo zlasti še radi okolnosti, ker je to po podanih nam informacijah zadnji poskus Ilirije, prirediti v Ljubljani nogometne tekme z vnanjimi moštvi, ako bi se jej ta tekma financijelo ne obnesla. Doslej je namreč morala vedno Ilirija končati tekme z vnanji-

mi moštvi z občutnimi primanjkljaji, to pa radi tega, ker naše občinstvo menda noče uvideti, da so s takimi prireditvami združeni troški, dočim po drugih mestih nogometne tekme posamezne klube tudi financijelo podpora.

Himen. Danes se je poročil g. Joško Paulin, uradnik Mestne hranilnice ljubljanske in marljiv član orkestra »Sokola L.« z gdč. Štefko Skrbinkovo, uradnico Ljubljanske kreditne banke in znano sopranistko. Čestitamo!

Binkoštni ponedeljek v Potojsko janko. Še enkrat se opozarja p. t. občinstvo na veliko binkoštno veselico Potojski jami, ki se vrši pri vsakem vremenu binkoštni ponedeljek ob 3. uri popoldne pri polni električni razsvetljavi. Sviralo bode več godb, sploh bode v vsakem oziru preskrbljeno za najrazličnejšo razvedrilo, podzemeljski bufet pa bode skrbel p. t. zletnikom za dobro jed in pijačo. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane ob 12. uri 30 min. popoldne.

Mestno kopališče »Kolezija« se odprlo v nedeljo, dne 11. t. m. Isto je odprto vsak dan od 9. jutraj do pol 8. zvečer in sicer ob delavnih dopoldne samo za dame. Cene so: kopelj 10 v, kabina 30 v, rjuha 10 v, brisača 6 v, plavalke 10 v, peščena kopelj 10 v. Preskrbljeno je tudi za pristna vina ter vedno sveže pivo. Poleg kopališča in restavracije je senčnat park, ki je cenjenim gostom vedno na razpolago.

Stara resnica je, da bomo napredovali v kulturnem in političnem oziru le tedaj, če bomo gospodarsko močni. Zatorej je dolžnost vsakega Slovenca, da podpira le domača podjetja. Kolinska tovarna kavnihi primesi je eno naših najodličnejših domačih podjetij, edina domača tovarna kavnihi primesi na celnem slovanskem jugu. Zato kupuje vsaka zavedna slovenska gospodinja samo Kolinsko kavno primes, ki tudi glede kakovosti stoji na prvem mestu med vsemi kavnimi pridatki.

Meniti z Viča. Ne vem, če je kje na Kranjskem kraj, kjer bi duhovščina tako škodljivo vplivala na ljudstvo, ko na Viču. Navesti hočemo samo par slučajev. Ob 10., 11. ponoči prihajajo dekleta, bodisi posamezno ali v grupah iz katoliškega doma, ali iz samostana. V mestih je sramotno za pošteno dekle, če gre ob taki uri sama, brez maternege spremstva na ulico, na Viču je to čisto vsakdanje! Drugi slučaj: V spovednici vpraša pater 12letno deklico, če bi rada spala pri fantu. Pohujševalec nedolžnega srca, ali se ne bojiš, da te na mestu zadene kazen božja? Tretji slučaj: Ob 1. ponoči srečamo patra sprehajati se s 15letnim fantom. Gospodje patri, kdor ima le malo soli v glavi, bo pač vedel, kaj tiči za tem ponočnjaštvom. Kakšna naj bo potem mladina, če ji duhovni sami dajo najlepšo priliko k ponočevanju. — Patri ne vprašajo, če je kdo skrben oče in gospodar in če živi pošteno ali ne; samo da je klerikalec, pa je lahko kar hoče. Dokaz za to smo videli pri zadnji birmi. Patri so odvrgli več oseb, ki so hotele vezati birmo, dasiravno uživajo ti odvrženi botri v občini največje spoštovanje in ga tudi v polni meri zaslužijo — samo patrom ne ližejo opank, zato proč z njimi! Še lepši dokaz: Patri neprestan napadajo in sramote ono hišo, ki je dala svet za cerkev za polovično ceno in v denarjih več sto kron. In vse to se godi pod firmo katoliške cerkve. Kdaj bo konec tega pogubnega pohujševanja? Gospodje, ali morete z mirnim srcem stopiti pred oltar?

K avtomobilni nesreči na Glincah. Avtomobilna nesreča na Glincah je zahtevala človeško življenje. Ko so namreč pripeljali mlekarija Jakoba Pavloviča, ki je bil prišel v Ljubljano po zdravila za svojo bolno ženo, ranjenega domov, se je tako prestrašila, da je še isti dan umrla. — Poškodbe ge. Galletove baje niso nevarne.

Poroka. V Novem mestu se bo poročil jutri, dne 15. maja, gospod Julij Kobel, solastnik trgovine brata Kobel, z gospico Faniko Božičevič. Čestitamo!

Žužemberški lov. Piše se nam: Kakor znano poteče zakupna doba občinskega lova občine Žužemberk z 31. julijem 1913 in ima priti ta lov postavnim potom na javno dražbo. Lovski okoliš je velik, obstoji iz 3 fara, 8 davnih občin in je jako bogat na različni divjačini. Ta lov ima sedaj v zakupu župan Ivan Vehovec za borih 50 K letno, tako da se mu imenitno rentira. V zadnjem času nastalo pa je za ta lov splošno zanimanje in je že sedaj ponudil neki gospod revni občini letne najemnine 300 K zanj. Čuje pa se, kar je vendar neverjetno, da župan Ivan Vehovec baje ne bo dopustil, da pride lov na javno dražbo in si misli lov brez ukrepa občinskega odbora nadaljšati

za eno zakupno dobo za prejšnjo letno najemnino 50 K! — in da mu je od strani okrajnega glavarstva uspeh še tudi zagotovljen. Če je to res potem bo zopet občino škodoval letno za 250 K, torej v 5 letih za 1250 K. Nam davkoplačevalcem je pač vseeno, kdo je zakupnik lova in ga tudi županu privoščimo, nam se gre le za to, kdo bo plačal večjo najemnino, to pa tembolji, ker je vsak davkoplačevalec opravičen zahtevati svoj del nanj odpadajoče lovske zakupnine. Občina je revna z raznimi nakladami tako preobložena, da se ne more že skoraj več gani, saj plačujemo nad 260% doklado in se ljudstvo vsled bede kar trumoma v Ameriko izseljuje. Vsled tega se vsi občinski zastopniki in duhovniki pozivljajo, da delujejo na to, da se občinski lov brez ozira na osebo, kar je najdražje pogoče v zakup odda. Če pa hoče imeti župan Ivan Vehovec občinski lov in se kot poslanec S. L. S. s tem kazati kavalirja, naj bo kavalir na svoje stroške, ne pa na stroške revnih davkoplačevalcev. Kdor pa hoče za prejeta darila županu Ivanu Vehovcu delati protiusluge, naj to stori na svoje stroške, ne pa v škodo revne občine in davkoplačevalcev.

Iz Bele Krajine se nam piše: Delo pri železnici vrlo napreduje, ker so delavci bolje plačani, nego lani. Poslopja na postajah so bila že pretečeno jesen pod streho, zdaj se snažijo in bodo baje do srede avgusta povsem gotova. Ozidje pri mostu čez Kolpo pri Rosalnicah je dodelano; v kratkem se prične z delom železne konstrukcije. Tudi na Hrvaškem hite z delom, kjer je primeroma zaposlenih več delavcev nego pri tostranskem gradnji. V kratkem bo de prodrt tunel pri Orliju, do jeseni pa izdelan. Na hrvaški strani pri Bujbancih bode kolodvor veliko večji nego pri Metliki. Tudi Rosalnicanje dobe postajico baje zaradi sloveče božje poti pri Treh farah o Jernejem. — Z majem prihodnjega leta bo lahko izročena proga splošnem prometu.

Iz Škofje Loke. Ker cesta iz kolodvora na Trati (Škofja Loka) v mesto vsled klancev in drugih nedostatkov ne ustreza več prometu, kateri je na imenovanem kolodvoru zelo živahen, gradila se bo nova cesta od kolodvora čez »Kamnitnik«, toda ne naravnost v mesto, temveč za enkrat vsled ovir pri »Štemarjih«, samo do kraja, kjer se stika stara cesta z novo (pred Štemarjem). Z gradbo bo kmalu pričela prva podjetniška družba v Ljubljani. Za Trato (kolodvor Škofja Loka) se bo izdelal z ozirom na zgoranji promet regulacijski načrt.

Napad na kolesarja. Pretečeno nedeljo popoldne se je peljal proti Podbrezju pri Podnartu kolesar, katerega je napadel neki potepuh z nožem, mu prizadel več ran na glavi, ter mu vzel ves denar.

Iz Tržiča. Predilnica v Tržiču, tvrdka Edmund Glanzman in Andreass Gasser namerava izrabiti padec potoka Mošenik med iztokom obstoječe elektrarne pri Sv. Ani in prvem jezom v Tržiču pod takozvano staro pilarno. — Pod iztokom obstoječe elektrarne zgradil se bo v strugi potoka jez na zatvornice in od tod izpeljal 1020 m dolg dotok na desnem bregu, kateri bo deloma v zemljo izkopan kot obokan kanal, deloma v skalo izklesan kot predor, do rezervarja nad prej imenovano pilarno. Od tod bo napeljana voda po 120 m dolgi cevi iz kovanega železa na turbine v centrali. Izpod centra se bo voda zopet stekala po približno 100 m dolgem obokanem kanalu v strugo. Skupni učinek za časa nizke vode bo 580 konjskih sil, za časa navadne vode pa 800 konjskih sil. Ta vodna moč namenjena je nadomestiti sedanje parne stroje v obstoječi tovarni v Vojah, kar pa bo preostalo električne sile, uporabilo se jo bo, ko se izvrši nameravano povečanje tovarne. Rezervar zgradil se bo na zemljišču g. Matevža Rozmana, dočim bode stala hidroelektrična centrala na zemljišču lasti predilnice. Komisijka obravnava v tej zadevi vrši se na licu mesta v ponedeljek, 9. junija s sestankom ob polu 10. uri dopoldne pri elektrarni v sv. Ani.

Pozor pred »Psyche - Succes - Club« v New Yorku. Neki »Psyche - Succes - Club« razpošilja iz New Yorka naznanila in prospekte, v katerih vabi k pristopu proti letnemu donesku 12, oziroma 6 dolarjev, češ, da bo oni, ki ostane trajno in nepregoma član imenovanega kluba, doživel uspehov zdravja, sreče in blagostanja. — Kakor se je dogladno, je o čisto navadno sleparsko podjetje, kateremu načeljuje neki Elmer E. Krowles (pravzaprav Prather), računajoč na lahkovernost občinstva. Prejemniki takih ponudb se tedaj v lastnem interesu opozarjajo, da ne

pošiljajo temu klubu kakih denarnih doneskov.

Kinematograf »Ideal«. Danes nov spored z najboljšo dramo letošnjega leta »Križev fant« v 4 delih z najboljšimi berlinskimi igralci, med njimi grofica Aleksandrovna. Ostale točke: 1. Gaumontov teden. 2. Adolar ima smolo, komično. 3. Kako se maščuje Kino, velekomična veseliga, 11. del. 4. V Pirenejah, naravni posnetek. 5. Svete gazele v parku Narar, naravni posnetek; En dan v otroški sobi, komično. 6. Drama na tečaju, drama. V torek krasna drama Sara Bernhard v drami Adrienne Lecouvreur.

Kinematograf v gledališču. V soboto, dne 10. maja, nedeljo, 11., ponedeljek, dne 12. maja: 1. V francoskih Alpah, voznja z avtomobilom po okolici Giberstone. (Naravni posnetek.) 2. Avguštini proti Avguštini. (Komično.) 3. Ukradeni dijamant. (Drama.) Samo popoldne. 4. Strah pred bodočnostjo. Zrtve praznovstva. (Senzacionalna drama.) Samo popoldne. 5. Gorská reka Tschereoucha. (Naravni posnetek.) 6. Išče se gospod na hrano. (Humoristično.) 7. Nevidni sovražnik. (Drama.) Samo zvečer. 8. Novost! Ko se bo Lee vdal. (Drama.) Učinkovita, pretresljivi prizorov polna drama iz zadnjih bojev secesijske vojske med Severnimi in Južnimi državami Amerike. Samo zvečer. 9. Zrtve davka za samce. (Komično.) Samo zvečer. 10. Ljubzenski doživljaji Wamperla in Siegelacka. (Velekomično.) Predstave se vrše: V soboto; ob pol 7. in ob pol 9. zvečer. V nedeljo: popoldne ob pol 4., pol 5., pol 6., in pol 7.; zvečer ob pol 9. V ponedeljek: popoldne ob pol 4., pol 5., pol 6., in pol 7.; zvečer ob pol 9.

S trga. Današnji trg se prišteva k najbolj živahnim. Je pa tudi na trgu vsega v izobilju. Vodnikov trg je bil popolnoma zastavljen z raznimi živili in zelenjavo kateri so cene že precej padle. Izredno veliko je bilo na trgu danes rdeče redkvice, kakor tudi jaje in kurenine, manj pa domačih zajcev. Tudi 4 gobe (jurčki) so bile danes na trgu. Kupčija je bila zelo živahna, ker se občinstvo preskrbljuje za binkošne praznike. Prodajalke sadija so se danes zopet preselile z Mestnega trga na Pogačarjev trg. Tržno nadzorstvo je danes preiskalo 980 jajc, ki so bila vsa dobra. — Cene: 4 komadi 20 vin. Solata je veljala košarica po 10 v. Krompirja je bilo 10 voz in so ga prodajali 100 kg do 5 K. Piščanci so bili par po 3 K in tudi cena kokoši je bila nekako taka. Gospodinjje bodo o binkošti tedaj svojim družinam lahko dobro postregle, seveda le, če so prinesle na trg v denarnah dovolj »okroglegov«.

V mestni klavnicí se je zaklato od 20. do 27. aprila 64 volov, 7 bikov, 6 krav, 133 pračičev, 142 telet, 11 koštrunov in 131 kozličev. Vpeljalo pa se je 260 kg mesa, 81 zaklanih telet, 2 zaklana koštruna in 33 zaklanih kozličev.

Izurjen strojnik pri parnih in električnih napravah izvežban išče v Ljubljani ali v okolici službe. Pojasnila daje N. S. Z. v Narodnem domu. — Dosluzen vojak (podčastnik) dobi primerno službo; vpraša naj se pri N. S. Z. v Narodnem domu.

Koncert. V soboto 10. in nedeljo 11. maja vrši se pri g. Ludviku Roškerju, restavracija Auer, Wolfova ulica 12, koncert godbenega in pevskega ensembela »Zgornji Štajerci«, obstoječega iz treh dan in enega gospoda. Začetek ob 8. zvečer, vstop prost.

Narodna obramba.

Naše poročilo o uspehu »Jurjevanja«, katero sta priredili šentpeterski C. M. podružnici v Ljubljani na Gradu bo gotovo iznenadilo vsakoga, ki je videl s kolikimi težavami in ovirami je bila letos združena ta prireditve. Čistega dobička je prejele C. M. družba 352 K 33 v. Visoko častimo naše vzor-rodoljubke omenjene podružnice. Prepričani smo o njihovi domovinski ljubezni, preverjeni smo, da je le največja rodoljubna vnema vodila s toliko požrtvovalnostjo to prireditve. Izrekamo brez vsakih posebno poiskanih besed najodkritosrčnejše priznanje in najiskrenejše zahvalo za to uspešno lepo slovensko delo.

C. M. podružnica v Medvodah je imela zvečer 3. t. m. pri g. Kolenču letni občni zbor. Glavni odbor je ostal stari (predsednik g. Jak. Kolenec, podpredsednica g. Marija Jesihova, blagajničarka gđ. Zorka Kolenčeva, tajnik g. Al. Ponikvar). Ostali odbor se je sestavljal sledeče: II. blag. g. P. Fertin, odb. gđ. Mar. Uršičeva in Regina Postošek ter g. Šušteršič Fr. (Zlate), Jos. Jesih, Iv. Luštrek in Iv. Pečar. Podružnica je bila dosedaj prav marljiva, a tudi v bodoče nam jamči vrli odbor.

C. M. podružnica v Domžalah je zadnje leto nekoliko zadremala. Da se zdrami k novemu življenju, izvolil se je na obč. zboru dne 4. t. m. sledeči odbor: predsednik g. Andrej Slokar, podpredsednica g. Blažena Šetinova, blagajnik g. Stanko Vedlin, tajnik g. Rado Hočevnar, II. blagajnika g. Emil Slokarjeva. Odbornika sta g. Josipina Adamičeva in g. Ivan Brecljnik. — Na obeh obč. zbora je zastopal glavno družbo povalni učitelj Ante Beg.

Najvišja C. M. podružnica je ona pri Sv. Jurju pod Kumom, ki bo imela binkoštno nedeljo popoldne ustanovni občni zbor pri g. Knezu. Kumovala ji bodo sokolska društva iz Litije, Zagorja in Trbovelj povodno svojega skupnega zleta. Na zborovanje so vabljeni vsi zavedni domačini in okoličani.

Društvena naznanila.

Sokolski župi Gorenjska in Ljubljana I. priredita 18. maja popoldanski svoj delni župni pešizlet v Medvodah z javno telovadbo. Odhod iz Ljubljane ob 1. popoldne. Javna telovadba ob pol 5.; povratek iz Medvod ob 7. Članstvo brez društvene opravne ima zelo ugodno železniško zvezo na obe strani. Opozarjamo na ta izlet, ker utegne biti po težkočah letošnjega leta to edini večji izlet v ljubljanski okolici. Podrobnejša navodila prihodnji teden.

Narodna soc. zveza v Ljubljani priredi v nedeljo 1. junija t. l. svoj I. redni občni zbor. Že danes opozarjamo somišljenike na to, posebno po deželi, kar na tem zborovanju pridejo v razpravo važni predlogi in razne spremembe v svrhu lažjega razširjenja N. S. Z. Vsaj to je naša edina narodna delavska organizacija, zato je naša dožnost, da jo razširimo do zadnjega slovenskega delavca.

Tajništvo N. S. Z. prosi še ostale člane ki svoje članarine še niso poravnali, da isto v njih lastnem interesu store v najkrajšem času.

Občni zbor društva c. kr. sodnopisarniških in zemljiškoknjižnih uradnikov na Kranjskem je priredilo minulo nedeljo v hotelu Štrukelj svoj običajni občni zbor, katerega je posetilo tudi precejšnje število kolegov z dežele. Društveni predsednik je poročal o društvenem delovanju kakor tudi o intenzivnem delu dunajskega centralnega vodstva o službeni pragmatiki itd. Stališče uradnikov sta v dajših temeljitih govorih posebno dobro označila nadoficijal Spende in kancelist Prepeluh. Soglasno se je sklenilo pozivljati centralno vodstvo, da krene na tisto pot in zavzema tisto stališče, katerega je zavzemalo pred akcijo za službeno pragmatiko, vsaj so se istokrat dosegli lepi uspehi, kajti kreiranje je bilo ad personam več mest v višjih razredih itd. Največja važnost naj bi se pa polagala v doseg tretnjskega razmerja v štirih najnižjih razredih (30 : 30, 30 : 10), katero je vlada že zdavnaj obljubila in katero bi se že bilo doseglo, ako bi se hodilo preko ponesrečene akcije za službeno pragmatiko svojo pot. Občni zbor je imenoval soglasno predsednika g. nadoficijala Alberta Pogačnika za njegovo mnogoletno in neumorno delovanje, katerega sadu bodo deležni povečjem mlajši kolegi, svojim častnim članom.

Prostovoljno gasilno društvo v Škoflji priredi 1. junija veselico. Na to veselico se posebno vabijo gasilna društva, da vidjo novo, moderno brizgalno na bencinov motor, kakršne še nima nobeno gasilno društvo na Kranjskem. Prosijo pa se tudi sosedna narodna društva, da ne prirede na ta dan veselice, temveč da prihitijo ta dan v Škoflji.

Belokranjsko učiteljsko društvo bo imelo svoj občni zbor v podbreškem gradu pri Adlešičih 15. aprila t. l. ob pol 2. popoldne.

Prosveta.

Člani slovenskega deželnega gledališča iz Ljubljane gostujejo prihodnji teden v sledečih krajih: V sredo, dne 14. t. m., v Kranju, v četrtek, dne 15. t. m., v Trzinu, v petek, dne 16. t. m., na Jesenicah, v soboto, dne 17. t. m., pa v Celovcu. Nadalje gostujejo člani v nedeljo in v torek, dne 18. in 20. t. m., v Mariboru, v ponedeljek dne 19. t. m., v Ljutomeru, v sredo, dne 21. t. m., v Slov. Bistrici, v četrtek, na dan Sv. Rešnjega Telesa, dne 22. t. m., v Ptuj, v petek, dne 23. t. m., v Sv. Jurju in v soboto in v nedeljo, dne 24. in 25. t. m., pa v Celju. Nadalje gostujejo še v ponedeljek dne 26. t. m., v Zalcu, v torek, dne 27. t. m., v Krškem, v sredo, dne 28. t. m., v Trbovljah in v četrtek, dne 29. t. m., pa v Litiji. Igrale

se pa bodo sledeče igre: »Nepoštenik«, drama od Gerolamo Ravitja, »Gospod senator« in »Sladkosti rodbinskega življenja«, veseloigra od Maurice Hemeyuina.

Književnost.

— **Andrej Černišev.** Zgodovinski roman. Češki spisal Julius Zeyer, poslovenil Stanko Svetina. — O slavni ruski carici Katarini II. in njeni dobi je nakopičenih nešteto spisov v raznih evropskih jezikih, ali niti eden ne zgrabi duše čitatelja tako silno, kakor češki roman iz peresa Julija Zeyerja. — Andrej Černišev je junak romana, ki je postal ljubljenc visoke knjevinje Katarine, a je moral zaradi svoje ljubezni neizmerno trpeti. — In ko je prišel trenotek, da bi užival polno srečo poleg nove carice Katarine II. ne le kot srečni ljubimec, marveč kot njen soprog in car, je moral umreti z nožem v srcu, ki mu ga je zabodla v ječi nesrečna, zblaznela mati. — Kdor začne čitati, ne odloži knjige iz rok do konca. — Vsi zgodovinski dogodki so opisani verno po resničnih virih, tako umor carja Petra, umor zaprtega carjeviča Ivana, dvorsko življenje za prejšnje carice Elizabete itd. — Cena je broš. izv. 2 K, vez. 3 K, po pošti 20 vin. več. — Naroča se v **Narodni knjigarni v Ljubljani.**

Razne stvari.

* **Mačoh.** Kazen menih Mačoha in njegove ljubice Helene Mačoh je bila znižana od 16 oziroma 4 let za eno tretjino.

* **Umor in samomor.** Iz Velike Kikinde poročajo: Učenec šestega gimnazijskega razreda Aleksander Fehner je včeraj ustrelil pošto manipulantinjo Irmo Haselnuss, nato pa še samega sebe. Vzrok dejanju je, da je dijak napravil manipulantinji zaročno poudbo, čemur pa se je ona smejala.

* **Sufragetke.** Neko letovišče v okraju Barrow je zgorelo. Na pogorišču so našli letake sufragetk. — Pred par dnevi so našli v privatnem kabinetu notranjega ministra ostro nabasano bombo. Najbrže so jo položile sufragetke. — »Frankfurter Zeitung« objavlja izjavo predsedstva nemških ženskih društev proti silovitostim sufragetk.

* **Avtomobil nemškega cesarja povozil otroka.** Iz Wiesbadna poročajo: Ko se je predvčerajšnjim zvečer vračal car Viljem v avtomobilu iz Frankobroda v Wiesbaden, se je dogodila velika nesreča. Ko so cesarski avtomobili pasirali neko cesto, je neki kolesar peljal skozi spalir. Sofer tretjega cesarjevega avtomobila je močno zavil, tako da je padel sluga raz sedež. Zadnji del avtomobila je nekega 12 letnega dečka tako zelo pritisnil k obelisku za plakate, da je deček kmalu na to v bolnišnici umrl.

* **Idealna služkinja.** Nenavaden prizor se je pred par dnevi odigral v neki posredovalnici za delo v Londonu. Neka dama si je tam poiskala služkinjo ter se je začela pogajati. »Ali bi sprejeli službo na deželi?« — »Da, milostiva gospa.« — »Toda imam štiri otroke.« — »Tem boljše, imam rada otroke.« — »Boste morali tudi kuhati ter mi v nedeljah pomagati.« — »Z največjim veseljem.« — »Prost izhod boste imeli vsakih štirinajst dni.« — »Sploh ne maram tega.« — Tedaj pa je dama vzkliknila: »Toda, dekle, vi ste pravi biser med služkinjami! Komaj to je izgovorila, je vstopil v posredovalnico gospod v uniformi ter prekinil razgovor. »Oprostite,« je rekel k dami, »toda moram to deklico odpeljati, ušla je namreč iz — norišnice.«

* **Slikarjeva stava.** »Ruski arhiv« pripoveduje: Slikar Jahnjenko je stavil s svojimi prijatelji za tritisoč rubljev, da se pokaže carju Nikolaju popolnoma nag. Stava je bila sprejeta. Slikar si je najel stanovanje z balkonom v neki ulici blizu zimске palače, po kateri se je kar večkrat vozil. Na balkonu je slikar postavil sredi svežega zelenja mramornat kip nekega moža v naravni velikosti. Car je to zapazil, ko se je mimo peljal, ter je vprašal, kaj to je. Povedali so mu, da tam stanuje neki slikar, ki je postavil tam nek kip. »A tako,« je rekel car. »No, pustite ga.« Drugega dne je povabil slikar svoje prijatelje ob uri, ko se je car mimo vozil. Nato pa se je sam brez obleke postavil na mesto kipa. Na ulici ni nihče tega zapazil in slikar je dobil tritisoč rubljev. Še le pozneje je policija svelovala slikarju, naj ne dela takih šal.

* **Sufragetke groze.** Iz Londona poročajo: V uvodnem članku svojega glasila »Votes for women« naznajo sufragetke, da bo na Angleškem nastopila doba uporov, kakršne na Angleškem že stoletja niso doživeli. Vlada smatra položaj za zelo resen ter je ukazala, naj tajni policisti opazujejo vse sumljive sufragetke. Straže pred javnimi poslopji so bile pomnožene. Okoli palače Bucking-

ham, kjer je predvčerajšnjim kralj sprejemal, je bilo postavljeno mnogo tajnih policistov, da preprečijo napade sufragetk.

* **Samomor morilca grškega kralja.** Iz Soluna poročajo sledeče podrobnosti o samomoru morilca Šinaša: Atentatorja so okoli polu 9. prepeljala dva orožnika in en paznik v pisarno preiskovalnega sodnika, pred katero mu je paznik odvzel verige ter izstopil iz voza, da plača voznika. Orožnika sta stala na straži pred pisarno preiskovalnega sodnika, kamor so prepeljali morilca. V sobi preiskovalnega sodnika sta stala dva sodna služabnika. Eden od teh se je za trenotek oddaljil. To je Šinaš porabil ter skočil skozi okno, ki je deset metrov visoko, na cesto. Bil je takoj mrtev.

* **Obogateli!** To je namen in geslo za vsakega trgovsko delavnega in ki stremi za uspehom. Najdragocenejšega pomočnika za to imamo v reklamah, brez katere dandanes v konkurenčnem življenju ne moremo obstati in ki nihče ne more biti brez nje. Kako, kje, kdaj naj se vprizori reklama, tega pa ne ve vsakdo, zato je za vsakega prav, da si zagotovi svet zanesljive in izkušene firme: anončne ekspedicije M. Dukes nasl. (Max Augenfild in Emmerich Lessner d. d.) na Dunaju, I., Wollzeile 9, ki gre vsakemu, ki jo vpraša rado-voljno na roko z nasvetom in natančnimi proračuni. Kdor namerava kaj inserirati, naj se zaupno obrne na zgorajšnjo firmo.

* **Brat umoril blaznega brata.** V norišnici v Quarto blizu Genove se je dogodila grozna tragedija. Meseca marca je prišel v Genovo Anton vitez pl. Grimbürg, simpatičen, 34-leten mož ter se naselil v hotelu de France. Privedel je s seboj dresirano opico, s katero se je igral, kakor otrok. Ogibal se je družbe. Smatrali so za misantropa, toda kmalu so opazili, da je blazen. Ker pa je postal nevaren, so ga 28. marca prepeljali v norišnico v Quarto. O tem so poročali njegovi rodbini, ki živi na Dunaju. Pred par dnevi je prišel v Genovo njegov brat dr. Viljem vitez pl. Grimbürg. Večkrat je obiskal svojega brata ter zahteval od vodstva zavoda, naj mu izroče brata, da ga prepelje v deželno norišnico v Steinhofu. Vodstvo je hotelo ugoditi tej želji in predvčerajšnjim naj bi blaznik odšel iz zavoda. Predvčerajšnjim je prišel Viljem vitez pl. Grimbürg v Quarto. Imel je s seboj dresirano opico, ki jo je hotel darovati bratu. Prosil je ravnatelja zavoda, naj mu dovoli, da bo nekaj časa sam z bolnikom, kar pa se mu ni dovolilo, ker je bil bolnik zelo nemiren. Vendar pa so bratu dovolili, da je govoril z bolnikom v govorilnici v navzočnosti strežaja. Oba brata sta hodila po sobi gorindol. Nato sta hotela oba oditi v celico bolnikovo, toda strežaj jima je hotel to zabraniti. Dr. Grimbürg pa je rekel, da je ravnatelj to dovolil. Oba sta šla nato v celico ter se tam pogovarjala. Okoli šestih je prišel strežaj ter pozval dr. Grimbürga, naj gre iz zavoda. Komaj je strežaj odšel, se je zaslislal strel. Strežaj se je vrnil ter našel bolnika mrtvega. Dr. Grimbürg pa je poljuboval mrtvemu bratu obraz. Pri zasliševanju je dr. Grimbürg izjavil, da se je nesreča zgodila le vsled slučajja. Blaznik mu je iz žepa potegnil revolver. Čeprav je mislil, da ni nabasan, mu ga je vendar hotel odvzeti. Pri tem pa se je revolver izprožil in krogla je zadela bolnika v prsa. Govori se tudi, da je hotel dr. Grimbürg rešiti svojega brata grozne bolezni in da ga je vsled tega ustrelil. Drugi zopet pravijo, da je dr. Grimbürg storil v hipni blaznosti. — Rodbina finančnega komisarja dr. viteza pl. Grimbürga je dobila privatno brzojavko, da ni finančni komisar ustrelil svojega blaznega brata, temveč da je bolnik nje-ga zabodel.

* **Sladkorna bolezen** je resno splošno motenje prehranjevanja, pri katerem obsega človeška seč sladkor. Profesor Cantani, tega stoletja eden najpomembnejših raziskovalcev diabetesa, je izjavil: »Prirodno Franc Jožefovo grenčico dajem z izbornim uspehom piti svojim na sladkorni seči bolehačim pacientom, ki so podvrženi strogemu zdravljenju. Franc Jožefova voda, zaužita na tešče, izboljša prebavo in popolnoma nadomesti »Karlovo-varske vode«. — Kjer bi se v lekarnah, drogerijah ali trgovinah z mineralnimi vodami ne dobila, tja dobavimo naravnost. Razpošiljalno ravnanjstvo Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

Gospodarstvo.

Zapiranje trgovin.

(Iz »Slov. Trg. Vestnika«.)

Dne 24. aprila tek. leta je stopil v veljavo razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko, ki govori o delovnem času in o zapiranju prodajalnic v trgovinskih obratih in sorodnih kupčijskih obratih v mestnem ozemlju Ljubljane in v krajih Spodnja Šiška, Zgornja Šiška, Vodmat, Selo, Moste in Glince. Razglas slove: Na podstavu § 96 e obrtnega reda v besedilu zakona z dne 14. januarja 1910, drž. zak. št. 19, o tem doklej traja delovni čas in obkles je zapiranje prodajalnic v trgovinskih obratih in v sorodnih opravičnih obratih, deželna vlada ukazuje tako:

§ 1. Pri vseh v mestnem ozemlju Ljubljane, dalje v krajih Spodnja Šiška, Zgornja Šiška, Vodmat, Selo, Moste in Glince (Ljubljanski okoličica) obratovanih obratih, pri katerih se blago prodaja v opravičnih prostorih (prodajalnicah), odprtih za promet odjemalcev, morajo biti ti prostori s pisarnami in skladišči vred, ki spadajo k njim — z izjemami, navedenimi v §§ 2., 3., 4. — zaprti v času od pol 8. zvečer do pol 7. zjutraj.

§ 2. Na delavnik pred nedeljo ali praznikom, potem dne 5. decembra in 23. decembra, ali, kadar na ta dva dneva pade nedelja, tisti dan poprej smejo biti prodajalnice — ne kratoč dalje segajočega določila § 4. tega razglasa — odprte do 8. ure zvečer.

§ 3. Pri prodaji blaga pekarske in mesarske obrti, kakor tudi pri prodaji mleka je odprtje prodajalnice podvrženo samo zakonitemu določilu. Take prodajalnice se ne smejo odpreti pred 5. uro zjutraj.

§ 4. Pri trgovini z živili, to je s stvarmi za živež in užitek, smejo prostori, ki so omenjeni v § 1., biti odprti do pol 9. ure zvečer, tiste dni, ki so omenjeni v § 2., pa do 9. ure zvečer.

§ 5. V mešanih obratih, v katerih se poleg drugega blaga prodajajo tudi živila v skupnem obratnem prostoru, veljajo ugodnosti, navedene v §§ 3. in 4., samo za prodajanje živil.

§ 6. Odjemalce (kupcem), ki so tisti čas, ki je določen za zaprtje prodajalnice, v prodajalnici že navzoči, se sme še postreči.

§ 7. V vseh slučajih, v katerih je s tem ukazom nekaterim trgovin- skim obratom priznan daljši nego 13-urni prodajni čas, se mora vsakemu pomožnemu delavcu po § 96. d. obrtnega reda dovoliti 11 ur nepretrganega počitka.

§ 8. Med časom, ko morajo biti v § 1. omenjeni prostori zaprti, je po § 96. i) obrtnega reda prepovedano hoditi z blagom okoli in po cestah ter ga ponujati naproday.

§ 9. Zgoraj navedena določila se uporabljajo tudi na blagovni promet konsumnih društev in drugih pridobitnih in gospodarskih združenj.

§ 10. Prestopki teh predpisov se kaznujejo po kazenskih določilih obrtnega reda, oziroma po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857., drž. zak. št. 198.

§ 11. Ta razglas se ne dotika na Kranjskem veljavnih predpisov o nedeljskem počitku.

Dasi so v interesiranih kupčijskih krogih vsi, ki so res dobre volje in jih ne vodi gola sebičnost, že ne- strpno pričakovali, da se c. kr. deželna vlada posluži pravice, katero ji daje zakon in uredi vprašanje o zapiranju trgovin v deželi kranjski, se mora danes ugotoviti, da predmetni razglas prizadetih delodajalcev in delojemalcev ni zadovoljil. Predvsem je očiti ukaz, da se omejuje zgolj na Ljubljano in njeno obližje, pušča pa obstran celo ostalo deželo. In vendar mora vsak poznavalec dejanskih razmer v naši deželi reči, da je dana potreba, urediti vprašanje o izmeri delovnega časa in o zapiranju prodajalnic zlasti tudi za deželo preko one meje, ki jo postavlja zakon sam. Dejstvo je, da na deželi vladajo v mnogih krajih za uslužbenca trdi odnošaji, zakaj ukaz državnega zakona, da mora imeti uslužbenec po končanem delu enajst nepretrganih ur počitka, je v praktičnem življenju iz naravnih razlogov malone izključeno pripraviti do resnične veljavnosti, dokler se ne izda odredba, da je trgovine z živili, torej zlasti mešane in specerijske trgovine treba zapirati že pred 9. uro, kakor to določa državni zakon. Osobito na deželi si je težko misliti, da bode zapustil uslužbenec prodajalniške prostore, predno se zapre trgovina, in da bode prihajal pozneje v trgovino, kakor se odpira v resnici. Ne da bi se bilo bati upravičenega ugovora, se more mirnodušno trditi, da bi mogla deželna vlada za ukazati za trgovine na deželi zapiranje saj ob 8. uri zvečer brez učinkovite škode

za gospodarje. Po 8. uri se prevedejo le neznatne množine blaga. In ljudje, ki so morda razvajeni kupovati po 8. uri zvečer, bi se prav kmalu in brez kvara privadili, nabavljati si potrebno robo pred 8. uro zvečer. Zapiranje ob 8. uri zvečer bi bilo vsekakor tudi ogromni večini gospodarjev samih pogodu, kajti tudi trgovci imajo potrebo po odpočitku po dnevnem delu in bi zapiranje ob ranjši uri le pozdravljali, če bi vedeli, da mora sočasno zapirati tudi vsa konkurenca. Društvo »Merkur« je takoj, ko je stopil v veljavo predmetni državni zakon, odločno opozarjalo na pristojnem mestu, da bo treba raztegniti določila deželnega ukaza tudi na vse kraje izven Ljubljane in njene okolice. Tudi na tem mestu smo meseca januarja, ko je po dolgem prizadevanju vprašanje o zapiranju trgovin prišlo v odločilen stadij, izpregovorili tehtno besedo v prilog naših interesov na deželi. Žal je ostal naš trud za enkrat brez uspeha, in tako ostane za sedaj za trgovine izven Ljubljane in njene okolice samo pri tem, kar določa državni zakon.

(Konec prihodnjic.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Izjava kralja Nikole.

Dunaj, 10. maja. Napram dopisniku dunajske »Neue Freie Presse« se je izjavil kralj Nikola sledeče: Moral sem se podvreči volji Evrope ter zapustiti Skader. Obnašanje sosedne monarhije napram moji deželi v tej težki krizi je povzročilo težko rano, ki se dolgo ne zaceli. Naša bolest zaradi izgube Skadra, ki je veljal toliko krvi, je neotolajljiva. Doprinesel sem splošnemu miru veliko žrtve, ki bo zelo otežila mirno kulturno delo, ki čaka naš težko izkušeni in globoko užaljeni narod.

Kompensacije za Črno goro.

Petrograd, 10. maja. Vsi ruski listi se obširno bavijo s popustljivostjo Črne gore v skadrskem vprašanju ter poudarjajo potrebo, da se daj velesile dovolijo kompenzacije Črni gori. »Novoje Vremja« piše, da je Črna gora storila veliko uslugo ne samo za splošni mir, marveč zlasti Francoski in Angleški, katerima je zlasti mnogo na tem, da se ohrani ravnovesje v Sredozemskem morju. Kompensacije Črni gori sedaj ne zahtevajo nobenih žrtve več.

Prebivalstvo nove Črne gore.

Rim, 10. maja. »Tribuna« poroča iz Kotor: Po vesteh iz Črne gore računajo število prebivalstva v ozemlju, ki je je država pridobila, na dvestotisoč oseb. Prebivalstvo Črne gore bo torej po sklenjenem miru skoraj podvojeno. Izgube Črne gore v vojni cenijo na okroglo dvatisoč mož.

Albanija dobi vsenčilisti.

Rim, 10. maja. Italijanski listi zatrjujejo, da nameravata Avstrija in Italija ustanoviti v Nov Albaniji albansko vseučilišče.

Kandidat za albanski prestol.

Bruselj, 10. maja. Glasom vesti iz tukajšnjih dvornih krogov pride v poštev kot bodoči knez albanski vojvoda Uraški, svak kralja belgijskega. Avstro-Ogrska podpira njegovo kandidaturu. Vojvoda Uraški, ki ima velikansko privatno premoženje pa kaže malo veselja, da bi sprejel to kandidaturu.

Skader.

London, 10. maja. Poveljnik mednarodnega brodogoja je obvestil angleško vlado, da so poveljniki posameznih ladij že vse pripravili, da izkrcajo vojaštvo ter zasedejo Skader. Avstrijska pomožna ekspedicija za Skader.

Skader, 10. maja. Dne 8. t. m. je dospel sem avstrijski parnik »Skodra« z živili in sanitetnim materialom. Turčija se vendar pogaja za suvereniteto nad Albanijo.

Carigrad, 10. maja. Uradni krogi zatrjujejo, da je namen potovanja mirovni delegatov na Dunaj in v Pariz, poizvedeti, v koliko bi bile velesile pripravljene priznati suvereniteto Turčije nad Albanijo in kako stališče bi zavzele napram kandidaturi turškega princa za albanski prestol. Porta bo počakala poročila o uspehu te konference ter bo še le potem dala svojim zastopnikom končne direktive. Vodilni krogi pričakujejo, da bo protokol o mirovnih predpogajanjih vsaj do 22. t. m. podpisan, nakar se prične takoj delna demobilizacija.

Artilerija Esad paše.

Dunaj, 10. maja. Albanska korespondenca poroča, da je Esad paša pustil svojo artilerijo v Sv. Ivanu Medovci, ker ni mogel topov prepeljati čez reko Mat.

Mirovna pogajanja.

Sofija, 10. maja. Ministrski svet se je včeraj posvetoval o odgovoru, ki naj se da na predlog sira Greya, da podpišejo mirovne preliminarije v Londonu akreditirani zastopniki vojujočih se držav.

Atene, 10. maja. Skoraj gotovo zavezniki ne bodo odgovorili na zadnjo noto velesil pred nedeljo.

Petrograd, 10. maja. Tukajšnje zunanje ministrstvo je dobilo oficijelno sporočilo, da so vse balkanske države, tudi Grška, zadovoljne z mirovnimi pogoji, ki jih je sestavila londonska konferenca.

V novih srbskih deželah.

Dunaj, 10. maja. Jutranji listi poročajo iz Belgrada, da so srbske oblasti v Kumanovu aretirale bolgarskega metropolita Dionizija, češ, da je ščeval prebivalstva proti srbski upravi ter snoval vstaške čete. V Prilepu so aretirale srbske oblasti dva bolgarska častnika.

Povratak srbskih čet.

Sofija, 10. maja. Zadnji oddelki onih srbskih čet, ki so se udeležile operacij okoli Odrina, so bili včeraj transportirani v njihovo domovino. Vsega skupaj se je odpeljalo 562 častnikov in 38.015 mož, ravnotako tudi tren, sanitetno osebje in ves vojni material.

Srbsko-bolgarski spor.

Belgrad, 10. maja. Dasiravno merodajni krogi ne potrjujejo, da bi bilo prišlo med Srbijo in Bolgarsko v obmejnih vprašanjih do sporazuma, je vendar razširjeno v inormiranih krogih mnenje, da je že prišlo do takega sporazuma. Kot znak takega sporazuma se označuje dejstvo, da je kralj pri oficijalnem sprejemu odlikoval zastopnika Bitolja, cesar bi sicer ne bil storil.

Turki izganjajo Albance.

Carigrad, 10. maja. Podpredsednika mednarodnega sanitetnega sveta, Lamika, ki je brat Ferid-paše, državnega svetnika Našad-pašo, poslaniškega tajnika Ajat-beja, brata albanskega notranjega ministra Muftid-beja, ki so vsi Albanci, so pozvali, naj zapuste Turčijo. Danes odpotujejo. Tudi višji uradnik Fezi-bej bo odpotoval.

Bolgarsko - romunska sprava. — Romunski kabinet.

Bukarešta, 10. maja. Vsi člani kabineta Maiorescu izjavljajo, da so solidarni v vprašanju bolgarsko-romunskega spora in da agitacije bivših ministrov Carpa in Filipescuja ne morejo spraviti v nevarnost mirne rešitve spora. Vlada ima zaupanje kralja in parlamenta, in to je za njo merodajno.

Rezervisti ne bodo še odpoklicani.

Dunaj, 10. mala. Dasi je izključeno, da bi moge nastati na Balkanu nove komplikacije, ki bi zahtevale oboroženo akcijo monarhije, vendar nimajo v merodajnih krogih namen, da bi odpustili rezerviste na južnih mejah, dokler ne bodo likvidirana vsa vprašanja. V diplomatičnih krogih se izgovarjajo, da je v albanskem vprašanju še mnogo nejasnega. Razentega jih skrbi razmerje med balkanskimi zavezniki, med katerimi še ni sporazuma, kako si bodo razdelili osvojenno ozemlje. Srbsko-bolgarski spori so baje zelo važni za Avstrijo, in dokler ta vprašanja niso rešena, ne kaže, da bi Avstrija demobilizirala. Priznavajo pač, da vojna med Srbijo in Bolgarijo ni verjetna, ker sta obe deželi zelo izčrpani in potrebujeta dosti časa za počitek in reorganizacijo. Tudi finančne okrepitve je obema treba. Kljub temu se ne sme prezreti, da so na Balkanu presenečenja na dnevnem redu. Iz eventualnega konflikta pa bi lahko nastale nove komplikacije, in dokler ta nevarnost ni odstranjena, ne more Avstrija razorožiti.

Trst, 10. maja. V včerajšnji seji dež. zbora je stavil soc. dem. poslanec Puecher nujni predlog, da naj deželni zbor nujno zahteva od vlade, da naj vojaška uprava z ozirom na slab gospodarski položaj in na veliko škodo, ki izvira iz vpoklicanja rezervistov, nemudoma odpusti vpoklicane rezerviste, zlasti pa tržaške. Predlog je bil z veliko večino tako glede nujnosti, kakor v meritu sprejet.

Ministrski svet.

Dunaj, 10. maja. Včeraj popoldne se je vršil pod predsedstvom min. predsednika grofa Stürgkha večurni ministrski svet, ki se je pečal po uradnem zatrdilu s tekočimi uradnimi zadevami.

Afera Ganser.

Dunaj, 10. maja. Nemškoliberalni zaupniki VII. okraja so v svoji četrtkovni konferenci odobrvali postopanje poslanca Ganserja.

Nadaljnji dvoboji.

Dunaj, 10. maja. K znani aferi dvoboja med stotnikom Zborovskim in nadporočnikom Weissom, ki je bil ustrelen, se poroča, da se bodo vršili še štiri dvoboji med stotnikom Zborovskim in častniki dunajskega zrakovnega oddelka.

Dr. Gessmann za absolutizem.

Dunaj, 10. maja. Gessmannovo »delovanje« se v krščansko socijalni stranki že zopet čuti. Po »Piusverein« je razposlal klerikalnemu časopisu članek, ki ima namen izpodvezati državnozbornsko delovanje. Dr. Gessmann pravi v tem članku, da je treba hitro napraviti konec sistemu brezsystemnosti. Nato se bavi z notranjim položajem ter pride do zaključka: Tako ne more iti naprej, in vsak, ki pozna naše parlamentarne razmere, mora biti prepričan, da je parlamentarnim potom skoraj izključeno, da bi se brezupni položaj razrešil. Vsa poznavalec Avstrije je prepričan, da ni mogoče legalno razrešiti gordijskega vozla naših notranjopolitičnih razmer marveč se mora z mečem odločive ex cathedra razsekati, da se potem zopet omogoči resnična samouprava narodov.

Razpust češkega deželnega zbora.

Praga, 10. maja. Češki parlamentni krogi zatrjujejo, da je pričakovati že prihodnji teden razpusta Češkega deželnega zbora. Vlada je samo čakala na rezultat včerajšnjega zborovanja nemških poslancev na češkem, da tudi oni konstatirajo brezupnost nadaljnih pogajanj.

Nezadovoljni Nemci.

Praga, 10. maja. Nemški poslanci se delajo ogorčene zaradi raznih ukrepov v ministrstvu za javna dela. Poslanci pravijo, da je bil pri združitvi dveh velikih departementov nemški predstojnik vpokojen in je prevzel vodstvo Ceh, dočim so ostali manjši češki departementi s češkimi predstojniki ohranjeni. Nemški poslanci hočejo zadevo spraviti pred parlament.

Gališki deželni zbor.

Dunaj, 10. maja. Glasom poljskih vesti je cesar že podpisal dekret o razpustu gališkega deželnega zbora. Dekret se objavi v najkrajšem času.

Dunaj, 10. maja. V včerajšnji konferenci gališkega ministra Dlugosza z ministrskim predsednikom Stürgkhom je bil v principu sklenjen razpust gališkega deželnega zbora. Šele v novem deželnem zboru se bodo obnovila pravna pogajanja.

Kriza v gališkem namestništvu.

Dunaj, 10. maja. Odločitev v gališki namestništvu krizi pade najbrže v torek ali sredo prihodnjega tedna. Namestnik dr. Bobrzynski pride na Dunaj. V nekem pogovoru je naznanil, da bo takoj, ko bodo končane nove volitve, odstopil in da namestništva ne bo več prevzel. Okrajna glavarstva so že pričela s pripravami za nove volitve.

Zagrebski občinski svet.

Zagreb, 10. maja. Mandati pri zadnjih volitvah izvoljenih občinskih svetnikov so bili veficirani. Tekom prihodnjega tedna se vrši volitev župana. Neodvisni klub in klub stranke prava bosta najbrže zopet skupaj kandidirali dosejanega župana arhitekta Janka Holjaca.

Stranka prava.

Zagreb, 10. maja. Vodstvo stranke prava je imelo sejo, v kateri je poročal prdsednik stranke Mile Starčević o strankarskih zadevah in o razmerah pri strankarskem glasilu »Hrvatski«. Posebno so se razgovarjali poslanci o razmerah med dalmatinskimi pravaši in so sklenili prepustiti Dalmatincem, da si uredijo svojo taktiko po lastnem preudarku, pri čemer pa se morajo držati strankarskega programa. Glede glasila »Hrvatske« se je sklenilo, da se ustanovi založništvo in da se list ne tiska več v katoliški tiskarni. Zatrjuje se, da hoče Starčevićeva skupina na ta način odstraniti vpliv klerikalcev in Frankove skupine. »Obzor« izve, da namerava Frankova skupina izstopiti iz stranke prava.

Prvi maj na Ruskem.

Petrograd, 10. maja. Policija je prepovedala za prvi maj vse manifestacije ter je pripravljena tudi z nasilnimi sredstvi izvesti svoje ukaze. Aretacije in hišne preiskave se nadaljujejo. Aretiranih je dosedaj že do sto oseb.

Krfski kanal.

Rim, 10. maja. Avstro-Ogrska in Italija sta dodali svojim predlogom glede južnoalbanskih mej in nevtralizacije Krškega kanala spomenico, v kateri obširno utemeljujejo svoje predloge. Spomenica pravi, da je prometna prostost med Jonskim morjem resno ogrožena, če bi imela vojaško razvita država v rokah Valono in Krfski kanal. Grška hoče dobiti s tem, da zasede Santi Quaranto, kanal v svoje roke, da ima strateško izhodišče, od katerega sem bi bil avstrijski in italijanski morsk promet celo po majhni torpedni floti resno ogrožen. Ugovor, da je Grška kot pomorska moč preneznatna, ni pravilen, če se pomisli, kako močna strateška točka bi bil Krfski kanal za zaveznike Grške v slučaju vojne, če bi bila obal na obeh straneh kanala Grška, česar pa niti Avstrija, niti Italija ne moreta pri- pustiti.

Na francosko-nemški meji.

Pariz, 10. maja. »France militaire« poroča, da bo po velikih jesenskih manevrih pomaknjeno mnogo vojaštva proti vzhodu. Armada na vzhodu bo povečana za dva pehotna polka, en lovski bataljon in en polk poljske artilerije. S tem naj se ustvari protiutež 21. armadnemu zboru, ki ga je Nemčija postavila na meji.

Francija in Španija.

Pariz, 10. maja. »Excelsior« se bavi z vprašanjem, ali bo mogla Španija Francozom pomagati z večjo vojaško močjo, in pride do zaključka, da bi Španija sicer mogla poslati Franciji 150.000 do 200.000 mož, toda te čete bi prišle šele tako pozno na katerikoli bojišče, da bi vsa akcija ne imela zaželenega učinka.

Kralj Alfonz v Parizu.

Pariz, 10. maja. Španski kralj Alfonz je odpotoval sinoči zopet nazaj v Madrid.

Poroka ekskralja Manuela.

Berolin, 10. maja. Poroka ekskralja portugalskega Manuela s princeso Avgusto Viktorijo Hohenzollernsko se vrši začetkom septembra.

Poslano. *)

Ker moj bivši zastopnik gospod Blaž Stimac sklepa s pretvezo, da zastopa še vedno moje domače podjetje, kupčije v mojem imenu a v korist drugi Ljubljanski trdkri, opozarjam s tem sl. občinstvo, da imenovani ni več opravičen sklepati kupčije za mojo trdkro.

Obenem prosim vse one, katerim je pod pretvezo prodal stroje ali drugo železnino, a so dobili naročeno blago od druge trdkre, da mi naznajo vsak tak slučaj in jih istočasno opozarjam, da niso obvezani sprejeti blago, poslano jim od kake druge trdkre.

V Ljubljani, 9. maja 1913.

Fr. Stupica,

trgovina z železnino, motorji in poljedelskimi stroji.
Edini založnik izvirnih slovesnih amerik. »DEERING« strojev za košnjo.

1692

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zahvala.

Kranjska hranilnica je na svojem letošnjem občnem zboru nakazala Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu zdato podporo 500 K.

V imenu društva se za velikodušni dar najtopleje zahvaljujeva.

V Ljubljani, dne 10. maja 1913.

Fran Barle, Ludovik Stricel,
t. č. blagajnik, t. č. načelnik.

Zahvala.

Podpisani odbor dijaškega vzgojevalnega in podpornega društva »Domovina« v Ljubljani sporoča tem potom svojo najudanejšo zahvalo vsem velecejenim damam in gospodom, ki so na katerikoli način pripomogli k lepemu uspehu gledališke prireditve z dne 3. in 5. t. m. v korist naših prepotrebni dijaški kuhinji. — Vseh imen, katerim gre ta zahvala, ni mogoče naštetiti! Naj jo blagohotno sprejmo zlasti vsi pri krasnih predstavah sodelujoči do najmanjšega ljubkega metuljčka, naše neumorne narodne dame, topot na čelu jim velece. gospa prof. Reisnerjeva in še posebej tudi nad vse požrtvovalnemu orkestru bratskega društva »Sokol I«. Vsem pa bodi najlepša zahvala zaveš, da so odpomogli v izdatni meri žalostni bedi velikega dela narodnega naraščaja.

Podrobni izkaz materijelnega uspeha prireditve sledi.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1913.

Odbor »Domovine«.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali: Za »Ciril-Metodovo društvo«: K. Klander, Semič, 13 K 20 v, zložili svatje v veseli družbi na svatbi g. K. Dularja, trgovca v Semiču v gostilni »Klander« in gospa Marija Trškanova v Ljubljani 22 K, nabrala kot posredovalka, da ni prišlo med dvema neimenovanima gospodoma do tožbe. Skupaj 35 K 20 v.

Za »Domovino«: Milka Umberger iz Hrastnika ob Savi 22 K 50 v, nabrala povodom zborovanja »Učit. dr. za laški okraj« v Trbovljah.

Za »Narodni sklad«: G. M. iz Novega mesta 3 K. Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 20 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ceno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletji dobro znanega, pristnega „Mollovoga Seidita-praska“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prasek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni likér

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi
in ne omami, ampak daje
moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 738 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetrovi	nebo
9. 2. pop.	731.3	17.3	sr. jvzh.	jasno
9. zv.	732.7	12.5	sr. vzh.	oblačno
10. 7. zj.	731.6	11.4	sl. jvzh.	

Srednja večerajšnja temperatura 12.8°, norm. 13.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Ljubljansko prostovoljno
gasilno in reševalno društvo
naznanja tužno vest, da je njegov
dolgoletni član, gospod

Anton Breskvar

snoči ob 9. uri zvečer umrl.
Pogreb se vrši v nedeljo, ob
4. uri popoldne iz hiše žalosti, Vodo-
vodna cesta št. 201, k Sv. Križu.
Gasilci, ki se udeležijo pogreba,
se zberó ob treh popoldne v Mestnem
domu.

LJUBLJANA, 10. maja 1913.

1714 **Odbor.**

Zahvala.

Povodom prebriske izgube naše
ljubljene soproge, oziroma matere,
sestre, svakinje, gospe

Antonije Scaria

izrekamo tem potom svojo najtoplejšo
zahvalo za vse izkaze globokega so-
čutja, za častno spremstvo ter za
mnogobrojne darovane prekrasne vence.
Prav posebno se še zahvaljujemo
velec. gg. zdravnikom za njihov po-
žrtvovalni trud, kakor tudi častitim
usmiljenim sestram iz deželne bolnice
za ljubeznjivo posrežbo.

Ljubljana, 9. maja 1913.

1691 **Zalujoči ostali.**

Tužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem
prežalostno vest, da je naš dobi oče,
sopro, brat in stric, gospod

Anton Breskvar

bivši ključavničarski mojster in hišni posestnik

danes, dne 9. maja ob 9. uri zvečer,
po dolgi in mučni bolezni, previden
s svetotajstvi za umirajoče, v starosti
62 let, mirno in vdano preminil.

Pogreb nepozabnega rajnika se
vrši jutri v nedeljo, dne 11. maja t. l.
popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti na
Vodovodni cesti št. 201 na pokopališče
k Sv. Križu.

Sv. maše za rajnika se bodo brale
v raznih cerkvah.
Bodi blagemu pokojniku prijazen
spomin!

Spodnja Šiška, 9. maja 1913.

1707 **Zalujoči ostali.**

Globoke žalosti potrfiti, naznanjamo
tužno vest o smrti naše ljubljene
hčerke, gospodične

Jvane Koželj,

učenko trgovskega tečaja dekli-
škega liceja,

ki je včeraj popoldne ob pol 2. uri
po dolgi, mučni bolezni, previdena s
sv. zakramenti, v 17. letu svoje sta-
rosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v
nedeljo, dne 11. maja 1913 ob 3. uri
popoldne iz hiše žalosti, Florjanske
ulice št. 13, na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi ji blag spomin!

LJUBLJANA, 10. maja 1913.

1711 **Jernej Koželj,**

oče.

Solčno zdravilišče

na Bledu 267 na Kranjskem, pre-
krasna gorška lega ob jezeru, atmosfe-
rično in dišeno zdraviljenje, vodno
zdraviljenje. Maj — oktober. Izvrstni
zdravilni uspehi. 1673

Stanovanje

s 6 sobami in stanovanje s 3 sobami

se odda za avgust.

Natančneje se izve pri prof. dr.
Hečiču, Slovenski trg 8, II. 1704

Kočijaž

oženjen, 32 let star, zmožen nemškega in
slovenskega jezika, išče stalne službe pri
kakšni graščini ali pri kakšni večji obrti, najraje
zunaj na deželi. 1665

Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se

ključarski pomočnik

v trajno delo, proti dobri plači.

A. Kremžar, ključavničar, št. Vid pri Ljubljani.

Redka prilika! Redka prilika!

Dobro ohranjen 1709

pianino

se cenó prodá na voglu Sv. Petra

ceste, vhod Radeckega c. 2, I. nad.

Zenitna ponudba!

Dve gospodični, simpatični, iz dobrih hiš, s
premoženjem, stari okrog 30 let, poštenega
življenja, izurjeni v gospodinjstvu in trgo-
vinu, se radi pomanjkanja znanja želita se-
znati in poročiti z dobro situiranim želez-
niškim ali državnim uradnikom, posestnikom
in trgovcem od 36 do 46 letnim samskim
gospodom. Samo resne ponudbe pod šifro
„Zvestoba 1666“ na upravnistvo »Slov.
Naroda« do 22. maja. — Tajnost se jamči.
1616

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

V nedeljo, 11. maja in
v ponedeljek, 12. maja

Je trgovina 1699

od 7 zjutraj do 12 odprta

Tesači

dobijo takoj za več let delo
za tesaanje tramov v gozdu, v akordu.

Vprašanja na upravnistvo »Sloven-
skega Naroda« 1712

Električni predmeti

kakor 1702

žarnice, vrvice, žice, tulpe itd. za 5 luči

se cenó prodajo.

Vpraša se: Stari trg 28 v tr-
govini Pogačnik.

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, me-
sečno 4 K. Prve vrste srebrna
ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K.
Pošilja se na vse strani. Kdor
bi rad ceno kupil uro in veri-
žico, naj piše takoj. R. Lechner,
Ereclava (Lundenburg) 299
trgovina z zlatino.

Slikarski in pleskarski

pomočniki

se takoj sprejmejo v delo

pri Jožetu Kukovcu v Ormožu.

1646

Lepo zračno, moderno urejeno

stanovanje

v novi hiši s 3 sobami, predsobo, sobo
za služkinjo, kuhinjo in pritliklino

se odda za avgust 1703

na Poljanski cesti 73.

Išče se

blagajničarka in

:: prodajalka. ::

Ponudbe na upravnistvo »Sloven-
skega Naroda« 1700

Strojepisca

izvežbanega tudi v sollicitatorskih poslih,

sprejme takoj 1701

dr. Iv. Zabukovek, odvetnik v Šmarju pri Jelšah.

Naznanja se p. n. občinstvu, da se

v soboto, 10. maja otvori

nova gostilna

na Rimski cesti 11.

Točijo se pristna istrska, dalmatinska,

furlanska in gorška vina. Dobi se tudi

pelinkovec (vermut) in marsala. Vsa ta

vina so kupljena od najbolj zanesljivih

vinogradnikov. 1710

Od 5 litrov skupaj vzeto cenejo.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Leonardo Galante

Restavracija „AUER“, Wolfova ulica.

V soboto 10. in nedeljo 11. t. m.

koncert

prirejen od godbenega in pevskega ensembela

„Zgornji Stajerci“,

3 dame. 1 moški.

Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

Ludvik Rožker,

restavrater. 1698

Nova

1664

na lepem prostoru se
ugodno prodá.

Pripravna je za vsako
obrt in je zraven ve-
lik vrt, primeren še za
eno stavbo, pa tudi za
čebele in sadno drevje.
Poizve se v Sp. Šiški,
Planinska cesta št. 271,
pri lastniku.

hiša

Stanovanje

s 3 parketiranimi sobami in pritlikli-
mi, v I. nadstropju,

se za avgustov termin poceni odda.

Izve se v 1652

vili Jabačin, Dolenjska cesta.

Mesečna soba

z električno razsvetljavo, 1648

se odda po zmerni ceni

v Tivolskem gradu.

Portal

s streho in 1656

ročni voziček

se takoj kupita.

Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

V Šmartnem pri Litiji se oddasta

2 lepi stanovanji

z zraven spadajočo prosto električno
razsvetljavo. Prvo ima 3, drugo 4 sobe.

Zraven so kuhinje, kleti, na željo tudi
vrt za zelenjavo. Na vprašanja odgo-
vori firma 1667

:: Knaflič v Šmartnem pri Litiji. ::

Lokal za trgovino

na zelo prometni cesti, 1649

se takoj odda.

Poizve se v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Sprejme se takoj dobro izurjena

šivilja

za živote in bluže, za trajno delo

Willem Pfundner, Kranj.

1662

Dobro ohranjena, svilena

garnitura

se radi pomanjkanja prostora

po ceni prodá.

Ogleda se v Nunški ulici šte. 21.

pritično, desno. 1497

1672

Hiša

v Mali gori št. 22 pri Kočevju,

s 56 orali gozda in travnikov, novo krita,

se prodá radi rodbinskih razmer.

K hiši spada novo krita šupa in prav

velik pod. Hiša je v sredi vasi. Redi

se lahko 10 glav živine. Cena 8000 K.

Polovico ostane lahko na posestvu. —

Pojasnila daje Matija Kösel, sedaj

Moravska Ostrava, Postgasse 3/II.

Iščem

peka

za na deželo, kateri ima sam obrtni
list do pekarije. Sprejme se tudi ože-
njen in brez otrok. Vstop s 1. junijem

t. l. Več pove lastnik pekarije

Ivan Svigelj, Borovnica.

Julij Hobé

:: Fani Hobé roj. Rožič :: 1706

porečena.

Novo mesto, dne 11. majnika 1913.

(Brez vsakega posebnega obvestila.)

Dr. Franjo Šalamun

adv. kand.

:: Jelka Šalamunova roj. Toplakova ::

poročena.

Obrež pri Središču — Ptuj, 10. maja 1913 — Sv. Lenart v Sl. g.

Brez posebnega obvestila.

1708

Naznanilo preselitve.

Odvetniška pisarna

DR. JOSIPA FURLANA

se nahaja vsled preselitve od 10. maja t. l. naprej

v Ljubljani, Sodna ulica 1

v pritličju.

1716

Hiša v Ljubljani

v kateri se izvršuje gostilniška obrt, se pod jako ugodnimi pogoji proda, ev. da v najem. Hiša je pripravna za vsako obrt. Koncesija ostane na hiši. — Pismena vprašanja pod „A. B. 5000“ Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi. 1604

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.

Buine, lepe prsi
dobite ob rabi med.

Dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 1575

Kos dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jellenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Pripravna birmanska darila!

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi.

Nikelasta moška ura z verižico K 4-50
Srebrna moška ura z verižico K 9-70
14kar. zlata moška ura z verižico K 65-

Nikeln. damska ura z verižico K 7-50
Srebrna damska ura z verižico K 9-50
14 kar. zlata dam. ura z verižico K 39-

Velikanska izbira verižic, koliejev, uhanov, prstanov itd.
Cudovito nizke cene! — Solidna in dobra postrežba!

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg št. 25.

Sv. Petra cesta 8.

Lastna tovarna ur v Švici — Tvorliška znamka »IKO«.

Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20. 1602

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj boljših pšeničnih mok in krmlnih izdelkov. ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekove mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65

V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Spletu, Ercegnovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inomestu, Bolcanu in Tridentu

Brzjav: Valični mlin, Kranj.

Dosle so novosti

vezanih švicarskih oblek za birmanke.

Cene čudovito nizke.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila Jägrovega in Teira ter vse druge modne predmete najboljše kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO, COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

CHAMPAGNE MOËT & CHANDON
C-IN KR-DVORNA IN
KOMORNA DOBAVITELJA
USTANOVLJENO
1743

Samostojna prodajalka

se sprejme čez poletje

v trgovino za papir in knjige A. Wölling na Bledu. 1571

Ure, verižice, uhani, prstani, obeski, za-pestnice itd. itd.

Edina zaloga ur z lastno znamko

„Tup“.

Najcenejša birmanska darila!
Najstarejša domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfova ul. 3.
„ Ceniki zastoj. „

AVTOMOBIL

Celje — Ljubljana

vozi do preklica 1657

zjutraj 7⁴⁵ iz Celja (hotel Beli vol) in pride okoli 11. dopoldne v Ljubljano.

Odhod iz Ljubljane (gostilna pri Figovcu) ob 3¹⁵ popoldne in pride v Celje ob 7. zvečer.

Ob nedeljah in praznikih v slučaju lepega vremena odpelje avtomobil ob 2. popoldne na Posavje do urnu in se potem vrne v Ljubljano.

Vsak dan zvečer pelje avtomobil ob 7⁴⁵ zvečer na Vransko in se drugo jutro ob 6. zjutraj vrne proti Celju, kamor pride ob 7. zjutraj.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

94

M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Moderne srajce

bele, modne barvaste, tenniske, lovske, hribolasko, mrežaste in vse druge vrste z ovratnikom in brez ovratnika v največji izbiri in najboljši kakovosti :: po zelo skromnih stalnih cenah :: **z 10% popusta.**

**: Modna in športna trgovina :
P. Magdič, Ljubljana
nasproti glavne pošte.**

Zacherlin

pomaga čudovito kot nado-sežni „uničevalce mrčesa“.

Pristen sumo v steklenicah.

Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

Razvoj slovenskega knjižnega jezika v jugoslovansko smer.

Poedinci so se upirali, a niso nič opravili. Jezik se je razvijal in se razvija v jugoslovansko smer.

Ta razvoj pa se ne tiče oblik, ampak jezikovne vsebine, besednega zaklada. Treba ti je le malo se ozreti po dnevnem tisku in brž se boš uveril o tem.

V mnogih slučajih imamo neke dublete, t. j. za isti pojem dvoje sinonimnih izrazov, eden je bolj samoslovenski, drugi pa je obenem srbohrvaški, in ta-le zadnji se pri nas rabi bolj v poeziji, dočim služi prvi v prozi; n. pr.: streha - krov; jokati - plakati; strup - otrov; rešitev-spas; prsi-grudi; suženj-rob; jeza-gnev; tolažiti se - tešiti se; nepremagljiv-neodoljiv; deklica-devojka; obreko-valet-klevetnik; barva-boja (trobojnica); prostost-svoboda...

Za poetom pride govornik in člankar.

Prav značilen je v tem oziru jezik v Finžgarjevem romanu »Pod svobodnim solncem«; tam citamo v I. delu: vojniki (76), slavulji (249), odoleti, oklevati (obotavljati se, 78), opasen, požuriti se (31), jediti se (156); — v II. delu: otrovan (15), vzrujanost (52), skiniti šlem z glave (182), zločest (227), dragulj (165), zmija (293). Tu je omeniti tudi vokative moških samostalnikov, kakor: Radovane! Iztoče! stotniče! gospodare! godče! starče! — Stritar je rabil v prevodu »Mrtvaškega ženina« (Dvořák) dosledno »košulja« = srajca.

V tej zvezi lahko omenimo še, kako prehajajo srbohrvaška reka, pregovori in reki v naš jezik; na pr. se pogostoma pri nas citira: »Za krst častni i slobodu zlatnu!« — »Zora puca, bit će dana.« — »Svaka sila do vremena.« — »Uzdaj se u se i u svoje kljuse!« — Tudi: »Tuje pošuj, svojim se diči!« — »za obsjeniti prostotu.« — »Pa mi smo ljudi.« — »Bogme.« (»Veda« II., 598), »boga-mi«.

Drug paralelizem je ta, da imamo isto besedo v slovenski in v srbohrvaški obliki in da se srbohrvaška oblika rabi za preneseni pomen; na pr.: člen - član; prepad - propadem. Sokolska »župa«. Zložen - sloga, složen (tudi glagol: »Narodnosti so se složile«, Knaflič v »Jugosl. vprašanju« 47).

Mnogo je besed, ki jih poznamo bolj iz srbohrvaškega knjižnega jezika nego iz slovenskih dialektov, ki pa so sedaj v našem knjižnem jeziku povsem običajne; tako: smatrati, smisel, urnebesni (klici), oriti se, tvrdka, čitam, čitanka, skupščina, čestitam, komad, razigran, jako, nakit, odgoditi (skupščino), onesvestiti se, izpit, iztok, kolebati... Malo manj navadne, a vendar že navadne so na pr. besede: proščenje (cerkveni shod), steči si zasluge, koprena (= pajčolan, tančica, na pr. »Pod svobodnim solncem« L. 56), obaviti posel (na pr. Gangl, Zbrani spisi III., 44), vrlo lep; okrenem se, obavim posel, zadača, činjenica (»Veda« III., str. 114), groznica (mrzlica), na pr. Cankar v »Milanu in Mileni«, 4), pažnja, upotrebljavam, vrlo rutiniran, vzpostaviti (»Slov. Narod« 11. in 18. marca 1913, »Slovenec« 4. januarja 1913), razsulo, tiralica (Steckbrief), vzrujanost (vznemirjenost), tračnice, pristati na kaj (na pr. tudi L. Pintar v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, IX., 125), zapaliti (si cigareto), prilike = razmere; drug = tovariš; pozornica (v gledališču).

Prav dandanašnji prehajajo v besedni zaklad našega knjižnega jezika sledeči izrazi: izvadek (na pr. »Slov. Branik« 1913, str. 5, »izvleček«), primerek (= eksemplar, na pr. dr. Kidrič v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, IX., 72), nanizati (na pr. v »Voditelju« XVI., 1913, str. 51), opreka, dojmiti se (= vtis napraviti), juriš (= naskok, »Slov. Narod« 8. okt. in 25. okt. 1912, tudi v »Slovenecu«, remek-delo (Meisterstück, na pr. dr. Prijatelj v »Vedi« III., 68), lupežnik (tolovaj), lebditi mi kaj pred očmi, običavati (»Slov. Narod« 7. januarja 1913), odražati se, poreklo, zavičaj (n. pr. dr. Kidrič v »Časopisu« IX., 83), neopozvana vest (= nepreklicana, »Slov. Branik« 1913, str. 98), zlobojni proroki (= zlosumski proroki, »Slovenec« 17. marca 1913), blagodarim (= zahvaljujem, »Slov. Narod« 18. aprila in 25. aprila 1913), zabašuriti (skrivoma potlačiti); — »čajanka« (= čajni večer) se je uveljavila pri izletu slov. inženirjev v Zagreb, jeseni 1912; vzdaje; uvrstiti (= poškodovati, v nekem rokopisu), narokvice (»Pod svob. solncem« II., 134); primetba (L. Pintar v »Časopisu« IX., 127) = pripomba;

»mačevanje« kot strokovni izraz; iztančiti (»Ljublj. Zvon« 1913, 104); glumiti = v gledališču igrati (notica intendant v »Slov. Narodu« 21. marca 1913); dojmiti se (vtis napraviti); — sicer nekoliko težka tvorba, a potrebna; »nepredvidjeno« (»Slovenec« 18. aprila 1913).

Nekatere izmed teh besed se bodo čitatelju morda zdele nenavadne, nove; za kakih 10 let bodo običajne.

Kako se besede udomačijo, nam kažejo sledeči zgledi iz zadnjih 80 let: L. 1838. sta se kot »manj znani besedi« navajali besedi: »sluga«, »bedak«, »plašč«, »juha«... L. 1843. se je zdelo potrebno, z nemškimi prevodom tolmačiti besedo »sloboda«, »briga«. L. 1851. so pisale »Novice«: »Beseda župnik pomeni v južnoslovenskih deželah »fajmošter«, na Slovenskem je pa prostemu narodu še malo znano in ker je nemška župa (Suppe) v pomenu juha sploh zelo vkoreninjena, se ne bo dala še kmalu sploh upeljati.« In »Glasnik« je L. 1867. odločno uvažal besedo »živec«, češ, to besedo imajo tudi beli Kranjci in jo rabijo vsi drugi naši južni bratje.

In tako bodo besede, ki se dandanes morda še komu manj navadne, čez par desetletij prav vsakdanji izraz.

Neopazno, bi rekel se vrši ta razvoj; nikdo ne čuti pri tem nobenih »bolečin«; nikdo nima nobene škode, pač pa imamo kot poedinci in kot celota velik dobiček. Zato bomo z zadovoljstvom spremljali ta razvoj; da, celo pospeševali ga bomo, kjer in kolikor bo mogoče.

Nekateri pisatelji izpisujejo mrtve besede Pleteršnikovega slovarja, t. j. besede, ki so kdaj kje v kakem slovenskem dialektu živele, ali uvajajo lokalizme, ki so le v kaki vasi znani. Teh in takih besed se moramo vsi na novo učiti, vsi, ki nismo slučajno iz tistih vasi doma. In obča korist? Če se že uvede beseda, naj se uvede beseda, ki je razumljiva 7 milijonom ljudi (vsem Srbohrvatom). Naravno, da med takozvanimi slovenskimi in srbohrvaškimi izrazi ni meje. Zlasti so iztočni slovenski dialekti naraven prehod k srbohrvaščini. Pred leti je nekdo besedo »svaja« (svaditi se = spreti se) označil kot hrvaško, pa ni pomislil, da je ta beseda čisto navadna na Štajerskem. Finžgar jo že ima (II. 119).

V prozi Otona Župančiča se nahaja »vse polno« belokranjskih izrazov, ki se bodo zdeli »morda komu na prvi pogled tuji in čudni«; pa »to je vse pristno domače blago, nova, sveža kri za naš knjižni jezik«.

Da, vsaka beseda, ki nas spaja Jugoslave v enoto, je »sveža kri za naš knjižni jezik«. Vsaka borba proti takim »ilirizmom« je neprirodjen pojav in pravo nazadnjaštvo.

Dr. Fr. Ilešič.

Utrujenost izgine

Kolikor pomočkov tudi dandanes za vse hvalisanje, pa vsi ponavadi izginejo tako hitro kakor so prišli. Ne zaupajo jim, kar se ne morejo sklicevati na dolgo vrsto let priznanih uspehov ter iskušenega učinka. Kako drugače

SCOTTOVA EMULZIJA

Že 37 let med zdravniki in laiki slavnoznano krepilno in jačilno sredstvo. Od dela prenapetih ljudi, ki vključ utrujenosti ne morejo prenehati z delom, je posebno priporočati nekoliko tednov trajajoče uživanje Scottove emulzije. Dobrodejni vpliv preparata na slast do jedi in telesna moč se kmalu pokaže, zbuja se svež pogum in novo veselje do življenja gresta s tem roko v roki.

Biti pa pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v plačilih znamkah dobite od trdke SCOTT & BOWNE, d. z. o. o. z. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list enkratno vpošiljatev polskunje od kake lekarnice.

STOLLWERCK ZLATO

najnovejša čokolada
Neprekosljiva v kakovosti in kupni vrednosti.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakič naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Pozor! Pozor!

Dobro blago se samo hvali!

Kupite le **dober glasovir** in ne dajte se begati po kričeči reklamni trgovci, ki imajo instrumente v komisiji in ki manj vredno blago na vse pretege hvajajo, da dosežejo večji dobiček. Jaz ne trgujem v komisiji, imam le **prvovrstno blago** in kupujem le za gotov denar, ker se le na tak način more **dobro robo po nizki ceni** prodati. **Jamčim pisмено 10 let** za dobro kakovost svojih instrumentov. **Uglaševanje ter popravila** vseh sistemov izvršujem solidno in **računam ceno.**

G. F. JURÁSEK

koncesijonirani uglaševalec in trgovec glasovirjev v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Josip Stupica

jermerar in sodlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opremo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče **potrebne** stvari, **še obrabljene vozove in** **konjske opravce.**

Svoji k svojim! Zastoni

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastoni : dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke. Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoni.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

finih ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani, Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Krapinske toplice

(Hrvaško) zdravijo protin, revmatizem ishias. Prospekte in pojasnila daje zastoni ravnateljstvo.

Genjenim p. n. damam.

Usojam se najljubše sporočati, da sem svoj damski modni atelije s 1. t. m. znatno povečal in sicer v francoskih toaletah. — Posrečilo se mi je namreč dobiti prvo moč iz Berolina kot direktorico.

Obenem priporočam tudi svoj modni salon za angleške kostume, ki je pod mojim lastnim vodstvom.

Za cenjeni obisk se najljubše priporoča z velespoštovanjem vdani

TEODOR KUNC

Ljubljana, Prešernova ulica 5, I. nadstr.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, **» dokler ne poznate naših cen za leto 1913. »**

Najboljši in najcenejši nakup

pri trdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehančna delavnica in garaža.

Za birmance

priporoča svojo 862

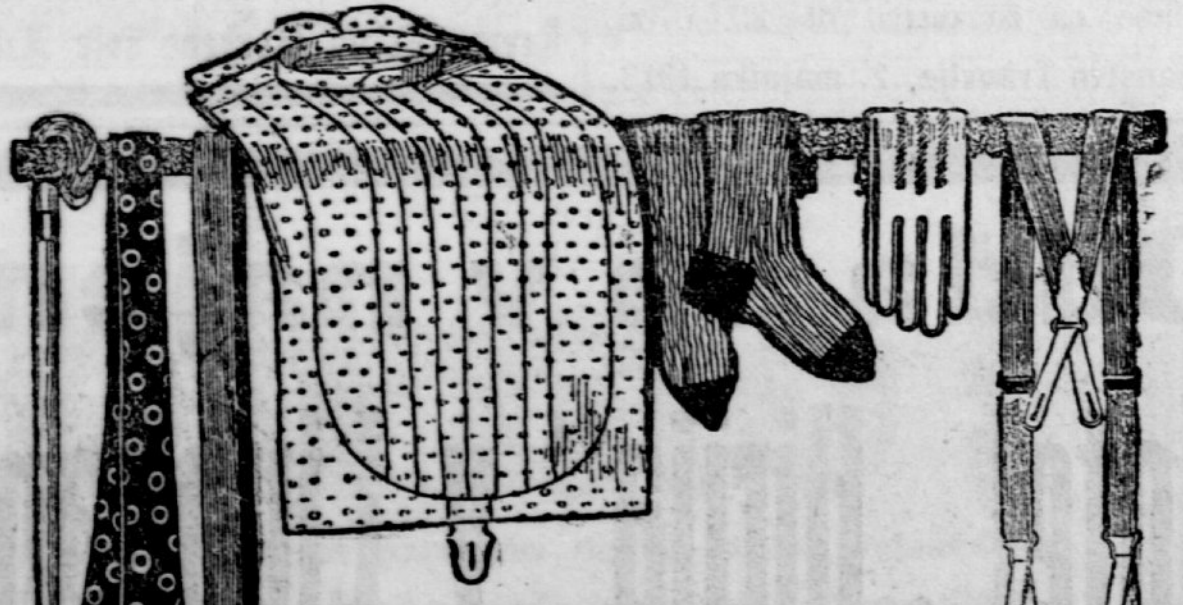
veliko zalogo oblek

konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3

priporoča najmodernejšo srajce, kravate, rokavice, nogavice, žepne robce, palice, dežnike itd. itd. Velika izbira modernih klobukov, slamnikov in čepic itd.

Odda se takoj v najem 1498
stanovanje
 v podpriljučju z 2 sobama, kuhinjo, jedilno shrambo in drvarnico.
 Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda.«

Proda se na Sp. Štajerskem
lepa zidana hiša

z opeko krita, z gostilno, izganjetodem, trafiko in trgovino mešanega blaga. Hiša ima 4 sobe, klet in prodajalno, stoji pri farni cerkvi, 20 minut od glavne ceste. Zraven je oral zemlja, lep vrt, bled za živino in svinje, se takoj proda zaradi bolezni. Cena 10.000 K, 4000 K lahko ostane vknjiženih. Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda.« 1671

Odda se lepo
zračno stanovanje

obstoječe iz 3 sob, solnčnate verande, del vrta ter druge pritlikline **takoj ali pozneje**. Vpraša se Poljanska cesta, vila Bergmann. — Priporočljivo je strankam, katere si želijo izven sredine mesta ter na svežem zraku. 1690

Zanesljivi
zastopniki

za Kranjsko in Spodnje Štajersko
se takoj sprejmejo
 proti proviziji eventualno gotovi plači. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Stalnost 16124«.

Iz proste roke se proda
hiša
 z lepim obširnim gozdom, z lastnim vodom, zraven Save, pri Črnuškem mostu blizu kolodvora. Jako ugodno za letovišcarje in dr. Več se piše na gostilni Tavčarjev dvor, pošta Jezica pri Ljubljani. 1596

OROŽJE
 najskrbneje zastreljeno in z drž. zastrelnim kolkom opremljeno, v najboljši kvaleteti in najljubšeji izvedbi razpoložljiva c. in kr. dvorni dobavitelj
 Jan Konrad, Most, štev. 2395 (Češko).
 Samokresi K 8—, flobertovo žepne pištole K 2—, terzeroli K 2-60, flobertovi tešingi K 10-60, lovske puške K 46—, brovinjske pištole, kaliber 6-35 mm K 46— in višje v najbogatejši izbiri.
 Glavni katalog se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Občina Trbovlje odda 1634
mlin

s tremi tečaji in stopami.
 Mlin je popolnoma novo opremljen in edini mlin v Trbovljah. Ponudbe naj se pošlje na županstvo do 20. t. m.
 Županstvo Trbovlje, 2. majnika 1913.

Odda se v najem
hotel „Ilirija“ v Ljubljani.

Ponudbe je vložiti do 1. julija 1913 pri pivovarni v Laškem trgu. 1705

Parna tovarna opeke v Brdu
 p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

10 hektarov prekrasnega parka za sračno kopel. Oglikovokisla toplice (31 stopinj). Vsi fiz.-dietet. zdravilni pripomočki za vse notranje in živčne bolezni, slasti za bolezni srca, za ženske bolezni in za bolezni presnavljanja

Enonadstr. hiša v Celju

še 8 let davka prosta, lepo zidana, tik mesta v lepem kraju, kjer se mesto zdaj najbolj razvija, zraven velika delavnica, vrt, ki meri 1700 m², se proda radi bolezni gospodarja za 16.200 K. Hiša nese mesečno 90 K. Pogoji ugodni in prilika za kupce. Več pove lastnik 1688
 Jurij Sinkovič, mizarški mojster v Celju.

Išče se družabnik

(kompanjon) za povečanje ključavni čarske obrti in ustanovitev iste stroke trgovine v Ljubljani z deležem nekaj tisoč kron. Stvar je plodonosna in zasigurana. — Poizve se pri 1489
 Zadrugi ključavničarjev v Ljubljani.

Gostilna

poleg Bohinjskega jezera z opravo vred, ležeča pri deželni cesti, se takoj proda po ugodni ceni ali 1687

se oddajo sobe za sezono.
 Pojasnila daje I. Logar, pošta Gorje pri Bledu.

Moderno zidana, solnčno ležeča

: hiša :

ki je še 16 let davka prosta na najlepšem kraju v Ljubljani z velikim krasno zasajenim vrtom, z 2 lepima stanovanjema po 4 sobe s kopeljo itd.

se jako ugodno proda.

Več se poizve pri upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 1446

Proda se veleposestvo,

zapisano v deželni deski, Krupa, pošta Gradac, okraj Metlika na Kranjskem v izmeri 900 oralov, od teh okoli 200 oralov izbornega polja (rdeča glina), logov in 700 oralov 20 do 80 let starega gozda, vse v enem kompleksu okoli grada; višina nad morjem 130—150 m. Podnebje toplo, železniška postaja Gradac in železnica že zgrajena 10 minut oddaljena. Iz gozdov, če se posekajo, se lahko napravijo zelo rodovita polja, loke, vinogradi. Grad s 36 prostori v I. nadstropju, mlinom pod gradom, vodna sila za veliko žago za parkete, kakor tudi za druga industrijska podjetja. Pivovarna bi izborno prosperirala, mrzle kleti pri roki. Cena z vsem fundusom in instrumentom kron 250.000 — brez mlina 220.000. Ponudbe na Pozemkova banka v Pragi (Češko). 1684

XVII. glasbeni počitniški tečaj.

Pričetek 2. in 17. julija 1913.

Klavir, gosli, solopetje, orgle, harmonija, kontrapunkt, instrumentacija, oblikoslovje, glasbena zgodovina, pedagogika, metodika, pripravljanje za c. kr. državni izpit. Oddelek za pismeni teoretični pouk. Pri letošnjih državnih izpitih je bilo 28 kandidatov (doslej skupaj 364) tega zavoda aprobiranih. Prospekti zastoj. Dunaj VII., Halbgasse štev. 9.
 Ravnateljstvo glasbene šole Kaiser.

1661
TOPOLŠICE
 Sanatorijsko kopališče pri Celju (Štajersko).

Proda se opekarna na juž. Kranjskem,

zelo donosna za K 15.000. Cena za 1000 opek K 50. Zemljišča se lahko prikupe poljubno. donosen na pet kamnov s 15 orali polja, logov in gozda; cena kron 30.000. Ponudbe na Pozemkova banka v Pragi (Češko). 1685

V Celju, v mestu, se takoj odda

stara 1681

specerijska trgovina.

Lepa prilžnost se nudi tudi takim, ki želijo, da koncesija ostane kakor je sedaj. — Naslov:
 „Cvetloča prilžnost“, poste restante, Celje.

Ljudevit Borovnik
 puškar v Borovijah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in sircle po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

48 urah
Hernial-Dragee

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Della Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
 Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lokarna Mariahilf, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Svetujem Vam,

da si ogledate, predno si kupite kolo, najnovejše modele svetovno znanih

voznih koles

Helical-Premier

Krasen katalog zastoj.

Zastopnika:

A. Cerar, Domžale,
Mat. Rozman, Stožice.

Agenti

in zastopniki

ki obiskujejo privatne odjemalce, se ob najvišji proviziji sprejmejo za prodajanje naših svetovno znanih zastorjev za okna. Velik postranski zaslužek. Vzorci franko. 1308

Združene tvornice rolet in žaluzij

J. & E. Glück, Kraljevec na Ogri, Češko.

Dopisovanje v srbohrvaškem, češkem, italijanskem, nemšk. in ogrskem jeziku.

Šef-zdravnik dr. Viktor Hecht (do 15. maja na Dunaju XIX, Billrothstrasse šte. 31)
Lahmannovo zdravljenje
 za odebelenje in shujšanje.

velike množine roženih glavnikov se vedno kupujejo. Ponudbe pod: T. U. 3269 na Haasenstein & Vogler, Dunaj/I.

Velika prodaja posode

namreč karlovovskega porcelana in stekla, emajlne posode in luksuznih predmetov po najnižjih cenah

bo od 5. do 17. maja na Resljevi cesti št. 4.

1598 **Ivan Kus.**

C. kr. uradnik v pokoju

mlad, izvežban posebno v vseh zemljemer- skih in zemljiškoknjižnih opravilih ::

želi stalne službe v Ljubljani.

Ponudbe pod „13/1693“ upravi »Slov. Nar.« 1693

Proda se pod ugodnimi pogoji

hiša z gosp. poslopjem

ležeča ob glavni cesti poleg farne cerkve v št. Vidu nad Ljubljano.

Vprašanja na upravnistvo »Sl. Nar.« 1503

Stanovanje

3 sobe, 1 sobica, z vsemi pritliklinami,

se odda takoj ali za avgust

na Večni poti 1, Pod Rožnikom. 14629

Dobrotvornitelno društvo „Blagodat“

v Ljubljani sprejme

nabiralce članov

za Ljubljano, okolično in za deželo. Me- sočni zaslužek K 200. — 400. Ponudbe se sprejmejo v društveni pisarni

Mestni trg št. 13, I. nad.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanj- kanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za

skladiščem državnega kolodvora.

Sanatorij

„Mirni dom“

p. Gornja Kungota pri Mariboru.

Zdravilišče za živčne in notranje bo- lezni, individualnim zdravljenjem, z izvrstno oskrbo in zmernimi cenami.

Medicinalne kopeli. — Lastnik in šef zdravnik dr. Fran Čeh. 1334

P 495/00/119/VIII.

Oklic.

1678

v hiši mladoletnega Franceta Florjančič iz Dravlj, št. 30 z gostilničarsko koncesijo vred

se da v zakup dražbenim potom

za dobo od 1. junija 1913 do 31. majnika 1919.

Javna dražba bo dne 17. majnika 1913

na tem sodišču v sobi št. 31. — Izključna cena znaša 420 K na leto. — Zakupnik mora položiti varščino v znesku 210 kron.

Podrobnejši pogoji so na vpogled na sodišču v sobi št. 33.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek VIII.,

dne 2. maja 1913.

Gostilna

1678

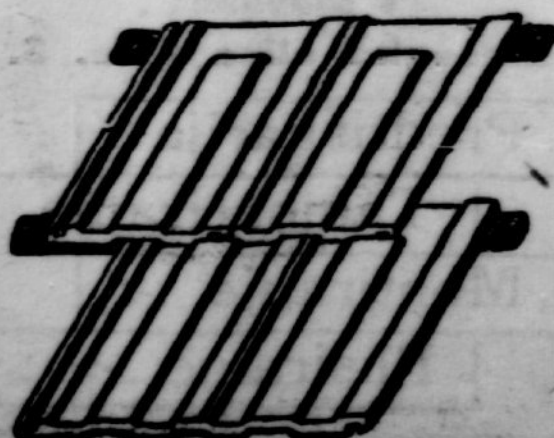
priporoča svoje izdelke strojne zidne in

vsakovrstne zarezne strešne opeke

garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.

Vzorci pošilja brezplačno. 579

Sprejema zastopnike.

Črepinja Kare Mustafe paše.

Dunaj naj zopet izgubi eno glavo — ali pravzaprav črepinjo, ki jo hranijo v ondotnem mestnem muzeju in ki jo smatrajo za črepinjo velikega vezirja Kare Mustafe. Vprašanje o pristnosti te črepinje je izprožil turški zgodovinar Ahmed Rasim paša, ki je lani objavil v carigraskem listu »Sabah« članek pod naslovom: »Pogibelj Kara Mustafe paše«. Na temelju novih zgodovinskih raziskavanj pripoveduje Ahmed Rasim nekatere dogodke, ki jih neznane podrobnosti o zgodovinskem obleganju Dunaja od strani Turkov pod poveljništvom velikega vezirja Kara Mustafe leta 1683., ter omenja dogodke, ki so temu sledili.

Kara Mustafa popolnoma porazen, predvsem vsled hitre pomoči in hrabrosti poljskega kralja Jana Sobieskega, je bil prisiljen, umakniti se, zapustivši zmagovalec bogat plen. Bežal je srečno čez Ogrsko ter dospel do Beograda.

Sultan Mohamed imenovan Avdži, t. j. lovec, ker je bolj ljubil lov nego vojno in drž. opravila, se je zelo razjezil na poraženega vojskovodjo. Zelo jezen ni čakal pri Beogradu niti njegovega prihoda, temveč je hitel proti Odrinu. Kara Mustafa se je tresel od strahu pred jezo svojega gospoda; poraz pri Dunaju ga je duševno in telesno zlomil in z grozo je čakal maščevanja sultanovega. In ne brez povišja, kakor se je pozneje pokazalo. Po stari navadi mu je sultan sicer poslal dragoceno sablo, toda na »telbisu« (raportu) Mustafa je napisal sultan ukaz, da dovoljuje, da bi »prej imenovan« Kara Mustafa za zdaj prežimoval v Beogradu. Iz teh par suhoparnih besed je Kara Mustafa dobro čutil, kakšna usoda ga čaka. In tudi se ni motil, kajti sultan je razsodil, naj bo uničen in dal mu je pripraviti svilen vrh.

Izvršitev razsodbe je poveril Gazez - zade Ahmedu. Ko se je ta približal Beogradu, je zaupal svoje poslanstvo svojemu janičarskemu agi Tekfur Daalioovu, ki je bil vezir Mustafe. S par drugimi janičarji so ponoči vdrl v konak Mustafe. Predno ga je zadavil, je rekel Gazaz Ahmed Mustafi: »Nihče ni kriv tvoje usode! Sam si vse zakrivil!« Ahmedu je Mustafa storil mnogo dobrega; morda se mu je oglasila vest, kajti kmalu nato je sam umrl.

Zgodovinar Ahmed Rasim je, ko je proučeval vire k zgodovini turške države v XVII. stoletju, obiskal tudi Dunaj in ondotni mestni muzej, kjer imajo razen drugih turških spominov tudi črepinjo Mustafe v stekleni omari. Na vprašanje Ahmeda Rasima, kako je prišla ta črepinja v muzej, je odgovorilo muzejsko vodstvo na podlagi pisma kardinala Koloniča iz leta 1696., da sta bila telo in glava Kare Mustafe pokopana v grobnici džamije v Beogradu. Črepinjo sta pozneje prinesla dva jezuitska duhovnika na Dunaj kardinalu Koloniču, ki je dal za njo napraviti v Avgstburgu posebno skrinjo ter jo je s posebnim pismom daroval l. 1694. mestu Dunaju. To poročilo pa pobija Fehmi hodža, bivši poslanec v turški zbornici za mesto Gjumurdžine, ki je danes bolgarsko. Fehmi je namreč zasledil v Odrinu pred vodom v Sarydži paševu džamijo kamen, ki je postavljen nad glavo Kara Mustafe. To najdobje je popisal v Edrenskem koledarju. Ta nagrobni kamen je visok en aršin (75 cm). V kamen je vdolben sledeči turški napis: »Glava serdarja Eksema Kara Mustafe paše.« Napis je dobro ohranjen in popolnoma razločni sta tudi naslednji dve vrsti, v katerih je napisano, da je bil Mustafa umorjen l. 1095. po hedžri ali turškem letopisu, t. j. l. 1684.; tudi letnica se natančno bere. In kar je prav posebno važno, je to, da pri nogah groba ni postavljen noben kamen, kar pomenja, da je tam pokopana samo glava. Kakor govori ljudstvo, konak Kara Mustafe ni bil daleč od Sarydži pašove džamije, tam, kjer zdaj stoji odrinski gimnazij, in blizu tam je bila pokopana njegova glava. In razen tega skoraj gotovo niso po takratni navadi napravili z Mustafovo glavo kako izjemo. Po tej navadi so namreč prinesli glavo sultanu v Odrin, da dokazuje s tem, da so njegov ukaz izvršili, — in sicer kakor navadno, v torbi, redko pleteni, da se je mogla kri otekat. Telo Mustafovo je skoraj gotovo ostalo v Beogradu, kjer so ga zakopali. Proti pristnosti groba kot turškega pa pričča tudi to, da so dobili telo oblečeno v dragoceno obleko. Mustafa so napadli njegovi morilci ponoči, ko Mustafa skoraj gotovo ni bil oblečen v dragoceno obleko. Sicer pa Turki zakopavajo svoje mrtvece neoblečene.

In tako je vprašanje, hrani li dunajski mestni muzej prav črepinjo Mustafe, katerega ime je še pred ne-

dašnjim nosilo mesto, ki so je zmagoviti bolgarski junaki prekrstili v Svilen še nerešeno.

S prav dobrim uspehom se
MATTONI

GISSHÜBLER

alkalična kislina
rabi pri:
obolelosti sopil
katarjih v požiralniku
bronhij, vnetju
pljuč in prane mrene.

Zaloga v Ljubljani: Mihael Kastner, Peter Lasec in A. Šarabon.

**Maslo, malisno štupo,
suhe gobe, vinski kamen**

jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peske, koruzno slamo, smrekove storže, zelod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino

veletrgovina **ANTON KOLENC,**
Celje, Graška cesta 22. 3095

Teodor Kunc
Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadst.

Ljubljanski modni salon

Izdelovanje
najfinjših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

**Sivalni stroji od 70 K naprej,
pletalni stroj**

patent »Wederman« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur so cene veliko nižje. — Stare nogavice se ceno podpletujejo. 233

Podpirajte domačo industrijo.

Proti
zobobolu in gnijolobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krona.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

V popolnoma na novo urejenem modnem salonu A. Pogačnik

37 Stari trg št. 26. 71

Imam krasno izbiro najnovejših modelov in slaničkov po
izredno zmernih cenah. — Priporočam se cenjenim damam najtopleje.

1281

A. Pogačnik.

Modni salon
Stuchly - Maschke

3 ZIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporočam častitim damam tu in na deželi
svojo krasno izbiro ravnekar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Cene brez konkurence!

Avstr. amerikan.

zaloge čevljev

Prešernova ul. 52.

12.50

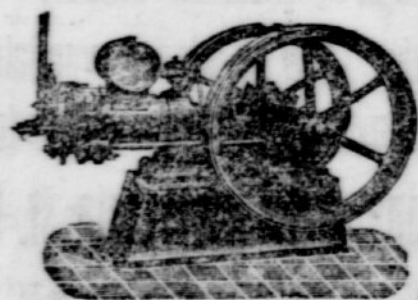

16.50

Naši čevlji po kakovosti,
priležnosti in eleganci
prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“
gumijevih podpetnikov.

Najboljša, preizkušena, cenena obratna sila za poljedelstvo in industrijo

Bernhardtove lokomobile in motorji

Postavljajo se brez koncesije, brez dima, brez saj, brez duha.

Naprave za sesalni plin

Najcenejša obratna moč sedanosti.

Mlini za drobljenje in mlenje

za obrat na vsako silo (motor, voda, gepelj). — Nedosežna delozmožnost. — Ponudbe, katalogi brezplačno.

» Domača tvrdka. »

Prva priv. tvornica za motorje in stroje

Najfinejše reference.

G. Bernhardtts Söhne, Dunaj VII./2, Schönbrunnerstrasse 173/H.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in
zaloga štedilnikov

se nahaja: 535

Ambrožev trg št. 9.

Pozor! Pozor!

Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem
preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na
Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno
silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez
konkurence po nizkih cenah in z najboljšim
blagom. — Opozarjam pa, da moje materine
drože so za 50% boljše od vsakih spiritalnih
drož. Spiritne so mehke in vsebujejo vodo, zato
jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s
spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon m 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
» stane samo » 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—,
daje blago za površnike, turistovski lo-
den, svilnate kamgarne, blago za damsko
obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah
kot solidna in poštena vrlo znana

Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Bruenn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost.
Največja izbira. Stalne najnižje cene. —
Tudi najmanjša naročila se izvrše naj-
pozorneje in natančno po vzorcu. 517

! Za birmo !

Za nakup solidnih in priznane dobro lidočih švicarskih
„UNION“ ur, zlatnine, srebrnine
se priporoča tvrdka

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova ulica 1.

Lastna tvornica ur v Švici.

Glavni cenik z letnim koledarjem se pošilja zastonj.

PEGE

Da se jih ubranite ali jih preženete rabite edini, uspešni, že 60 let od zdravnikov priporočeni, zanesljivo učinkujoči in neškodljivi preparat mod. dr. A. RIXA originalno pasto **Pompadour**, oblatveno preiskano. Vse hibe polti, nočna in obrazna rdečica, ogrci, gube izginejo prav kmalu, polt in roke postanejo brezhibno lepe in aristokratsko fine. Lonček za pozkušnjo K 1.—, veliki lonček K 3.—. Dr. A. Rixa milo Pompadour 3 kom. K 1-80. Dr. A. Rixa puder Pompadour, ki mu je dajati prednost pred vsakim inozemskim pudrom, bel, rožnat ali rumen K 3.—. 1676

„Kosm. dr. A. Rix, laboratorij na Dunaju, IX, Berggasse 17/E.“
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jellenu“, drogeriji A. Kanc in „Adria“.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj kavčkovih štampilij
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franko.

Naznanilo. Prevzetje restavracije „Narodni dom“ v Ljubljani.

Slavnemu občinstvu tu in na deželi ter cenj. društvom vljudo naznanjam, da sem prevzela restavracijo »Narodni dom« v Ljubljani. — Točila bodem dobri beli rizling in dolenski cviček ter vedno sveže pivo. Gorka in mrzla jedila se bodo dobila ob vsakem času. — Slavnim društvom je na razpolago velika arena in krasen vrt za šode in veselice. — Postrežba vedno topna in vestna.

Priporočam se cenjeni naklonjenosti z vsem spoštovanjem

Marija Keržišnik

restavratorka.

1689

Petrolin voda za lase

zanesljivo učinkuje proti
izpadanju las in prhljaju,
pospešuje rast las in brade in sploh služi za splošno negovanje las. Oblatveno preizkušeno in od zdravnikov priporočeno. Na tisoče posve- dočeb od zdravnikov in laikov. Steklenica K 3 in K 1-50. Pristne samo s firmo **Schmidbauers Nachf. Salzburg.** — Dobiva se po skoro vseh lekarnah in drogerijah vseh dežel.

P. Schmidbauerja nasl.

kemični laboratorij
Salzburg, Bahnhofstrasse 29.

1319

GOZDNI BISER
BREZ ALKOHOLA

mešan s studenčnico, grenčico ali
sokovico, tudi izvrsna
krepičina pijača.

POZOR! Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **gozdni biser** iz izdelovalnic gozdnega biserja, **Brno-Muravice.**

1446

Št. 787.

RAZGLAS.

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bode

**дне 13. maja 1913 ob 11. uri dop. v mestni pisarni vršila
javna dražba za oddajo pobiranja šotornine in prestornine
ob sejnih in tržnih dnevih v Novem mestu za dobo treh let,
to je od 1. junija 1913 do 31. maja 1916.**

Izključna cena je 5000 K. Dovoljene so tudi pismene ponudbe, vložene do 13. maja 1913 do 11. ure dopoldne, katerim pa mora biti priložena varščina 10% izključne cene v gotovini, hranilničnih knjižicah ali vrednostnih papirjih. Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami v mestni pisarni.

Mestno županstvo Novo mesto,
dne 19. aprila 1913.

Zupan: **Rosmann.**

Naznanilo.

V prihodnjem šolskem letu 1913—1914 je na **c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani** (stavbno-obrtna šola, delovodska šola za kovinske obrti, delovodska šola za elektrotehniko, mojstrska šola za pohištveno in stavbno mi- zarstvo, strokovna šola za lesno in kampano kiparstvo, ženska obrtna šola za šivanje perila in oblek ter za umetno vezenje)

oddati več državnih ustanov v mesečnih obrokih od 30 do 40 K.

Prosilci za te ustanove naj vložijo svoje nekolikovane prošnje najkasneje

do 10. junija t. l.

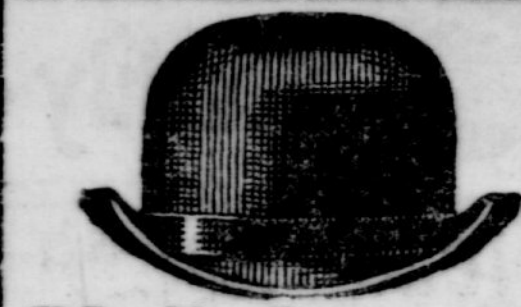
pri podpisnem ravnateljstvu. V prošnji je navesti, kateri oddelek šoli prošilec obiskovati, oziroma kateri oddelek že obiskuje; prošnji je priložiti: 1. rojstni list; 2. domovinski list; 3. učno in delavsko izpričevalo; 4. šolska izpričevala; 5. ubožni list.

Ustanove oddaja učiteljski zbor in sicer navadno za vso učno dobo. Na prepozno došlo prošnje se ne bo oziralo.

V Ljubljani, dne 8. maja 1913.

1694

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

**klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.**

najnovejše fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Popravila in preobleke
:: točno in cenj. ::

Najcenejše

**dežnike
in solnčnike**

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivač streh in klepar, vpeljač
strelododov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporočam se sl. občinstvu za izvrše- vanje vsakršnih kleparskih del ter po- krivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno- cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle- parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljkana posoda.

Poprave točno in cenj.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Najlepša

birmanska darila!

Bogata zaloga pravih
švicarskih ur, verižic,
uhanov, zapestnic itd.

Ne kupujte ničesar prej,
predno si ne ogledate
mojo zalogo.

**Za birmo zelo
znižane cene!**

Nikelasta moška ura z verižico K 4-40
Srebrna moška ura z verižico . . . K 9-60
Srebrna damska ura z verižico . . . K 9-40
14 kar. zlata damska ura . . . K 22-
14 kar. zlata moška ura . . . K 43-

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Zvepleno Varazždinske toplice (Hrvaško)

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. — Nov zdraviliški hotel z elek- trično razsvetljavo. Starensana radioaktivna žveplena kopel 38° C priporočljiva za trganje, revmo, ishijo itd. Pitna zdravilišča za bolezni v vratu, krhliju, prsih, jetrah, želodcu in v črevesih. — Električna ma- :: saža, blatne, oglj. kisline in solčne kopelji. ::

Odprto cele leto.

Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega rav- nateljstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert. 1320

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporočam svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Pod Najv. pokroviteljstvom Njeg. ces. in kralj. Visokosti
prejanelega gosp. nadvojvode Frana Ferdinanda Avstr.-Este.

Avstrijska Jadranska razstava
Dunaj 1913

1507

C. kr. Prater

Maj-Oktober

Odprto od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Naznanilo preselitve.

1663

Usojam si s tem cenj. p. n. naročnicam in sp. občinstvu vljudo naznaniti, da sem svoj

damski modni atelje

preselila s Francovega nabrežja

v Sodno ulico št. 11, II. nadstropje.

Zahvaljujoč se najvljudneje za dosedanje cenj. zaupanje in naklonjenost, prosim, da mi je ohranite tudi z naprejem.

Eliza Mitzl-Huber.

Kdor hoče dobro in poceni kupiti ZA BIRMO

naj se potruži v Angleško skladišče oblek, kjer je vedno največja izbira oblek za dečke in deklice. Nadalje izbira najmodernejše damske konfekcije in oblek za gospode.

Postrežba točna. — Cene priznane nizke. 1603

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.

Razglas.

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz konkurznega sklada g. Ivana Stergulca, trgovca v Cerknici odnosno v Begunjah pri Raketu se prodaja

trgovinska zaloga

obstoječa iz špecerijanskega in manufakturnega blaga s štacunsko opravo, kuhinjska in gostilniška posoda, pohištvo itd. v cenilni vred- nosti 19.561 K 49 h otertnim potom v celoti en bloc ali pa v partijah, ki tvorijo eno skupino.

Ponudbe je izročiti do inclusive 21. maja t. l. konkurznemu upravi- telju g. Hubertu Završnik, c. kr. notarju v Cerknici.

Vsak ponudnik mora položiti 10% inventurne vrednosti kot kavojo. Došle ponudbe se odpro dne 23. maja t. l.

Vsak ponudnik je vezan na svojo ponudbo do inclusive 28. maja t. l. Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznem upravitelju v goto- vopi do 5. junija t. l. in potem takoj prevzeti kupljene predmete.

Pridržuje se pravica event. vse ponudbe odkloniti in predmete na drobno razprodati.

Za popolnost zaloge ter ostalih predmetov in za popolnost inventurnega zapisnika ter za kakovost blaga ne prevzema konkurzno upraviteljstvo nobene odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju vse dni izjemši praznike in nedelje, med uradnimi urami, isti izkazuje na zahtevo zalogo in podaja vsa potrebna pojasnila.

Hubert Završnik,

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj.

1607

ESKA

Najmodernejše, najtežavnejše
vožno kolo
je triump avstr. indu-
strije voznih koles.
Brez konkurence.
Nizka cena. Pro-
daja samo: Ana Gorec, špe-
cialna trgovina s kolesi in
popravilnicami koles, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14 (Pri novem svetu).

Prešernove slike
prodaja in razporedila
: po poštne povzetju :
iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron.

Največja zaloga napravah do najfinišnih
otroških vozičkov
in navadno do najfinišnejše

Žime.
M. Paklč
v Ljubljani.
Naravnim naročnikom se
poljka s povzetjem.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelkovodne naprave
Poprava v stroke spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Usta-
novljeno
L. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon
številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja :
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana Delavnica: Igriška ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“. Električna sila.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska trdka in iz-
posojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska
trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK
učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodnije
»Zvezda« nasproti Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti
: nunske cerkve : : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji
najslavnejših svetovnih trdk
Bösendorfer, Rudolff (ne An-
ton) Steinhilber, (najboljši
: angleški sistem sedanosti), :
Höhl & Kitzmann (neprekos-
ljivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stingl, Czapska, Laub &
Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini)
in Hörügel (amer. harmonij od
90 K naprej), imam le jaz, njih
edini zastopnik za Kranjsko v
velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov).
Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno
cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od 15 naprej prvovrsten in-
strument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo.
Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamena najugodnejša. Ugaševanje in popravila sol. in ceno.
Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj
ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kako
edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles Šivalnistroji
Brezplačni kurzi za
vozenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Štajerske fužine litega jekla
Fužine: Judenburg (Stajersko) Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.

Izdeluje najboljša elektr. jekla za
: orodje, konstrukcijska jekla, :
jekla za vrtanje kamenja,
jeklo za sekire, nože in
različno domače orodje,
: pile, kladva i. t. d. :
: najboljše kakovosti. :
Dopisuje: slovensko, hrvaško, srbsko, rusko,
: francosko, angleško, italijansko itd. :
Avtomobilske vzmeti.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožefa cesta 3.
konkurira z največjimi trdkami
glede **finega kroja** in ele-
gantne izvršitve.
Tovrniška zaloga najfinišnih angl.
in franc. specialitet blaga.
: Zavod za uniformiranje. :

Zdrave, rdečelične otroke
hočete imeti?
Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperni duh in vonj. I steklenica K 1-80.
**Zoper kašelj, zasliže-
nost in prehlajenje**
je v tem času za otroke najboljše pre-
izkušen in mnogostransko priporočen
trpičev sok. — I steklenica 1 krono.
Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter preizkušenih do-
mačih zdravil.
Izborna toaletna sredstva „Ada“.
Vedno sveže gumičjeve specialitete
Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolniških blagajn.
Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.
Josip Čizmar
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

POZOR!

Cvetlični salon
Viktor Bajt
Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.
Sopki, venc s trakovi in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhin vencev.
Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt
Brzojavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Triumph-
Štedilnike, peči,
trajnoogreje vlože.
(za uzidat v lončene peči.)
vartstvena **TRIUMPH** znamka.
ceniki zastoj!
Do bavi nastopi se vsakemu naznani jo.
Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z.z.o.z.Wels
Gorenje Avstrijsko.

Samo še malo dni!
Vlečenje že 15. maja 1913.
XXX. kralj. ogrska
državna dobrodelna loterija.
Glavni dobitok 200.000 kron.
Vseh dobitkov za 475.000 kron v gotovini.
Srečka stane 4 krome.
Srečke se dobivajo pri kralj. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v
Budapešti (glavni carinski urad) pri c. kr. loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu
na Dunaju, pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških
postajah in po skoro vseh trafikah, menjalnicah itd. na Ogrskem in po avstr.
kronovinah. Igralni načrt se na zahtevo pošlje zastoj.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjena zastopnik

Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York
Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Ljubljana Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo velike zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, ruskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Ceneviki na zahtevanje zastoj in poštne preste.

Zdravilišče

Gleichenberg

Stajerske

Neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sopil. Svetovnoslavni zdravilni vroci (Emin vroci, Konstantinov vroci). — Pojasnila in prospekto pri zdraviliški komisiji v Gleichenbergu. 1127

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

S. Benisch

1 kg. sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhatega 5-10 K; kg vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Narečila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, pernice 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 8-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nemočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor. cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež

sladoled

in

ledena kava

se dobi

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

klobuke

slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov.

Popravi se izvršujejo točno in solidno.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Priporoča se

modni salon damskih in vseh vrst slamnikov.

Najnovejše dunajske in pariške oblike.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Cene nizke! Postrežba točna in solidna!

Pisemna naročila se odpremo obratno.

Z odličnim spoštovanjem

1016

A. Adamič, Kranj.

Proti škodi po toči

zavaruje po zmernih cenah

poljske in travniške pridelke

c. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba

„DUNAV“ na Dunaju.

Vsa pojasnila daje

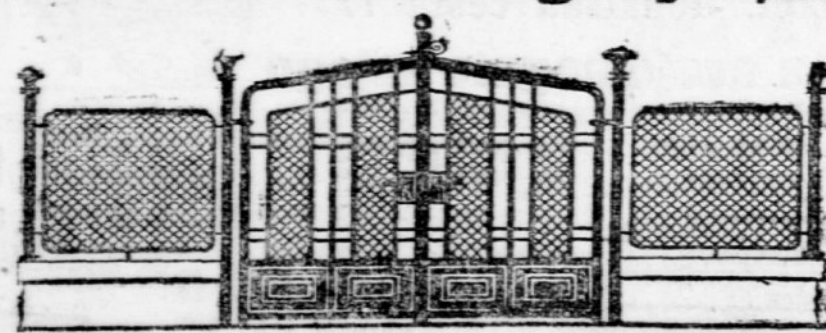
1610

generalni zastop v Ljubljani, Slovenski trg 8 in pa krajevni zastopniki.

Posredovalci se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Praktične in cené ograje

za predvrtovce, parke itd. itd.

791—II.

iz žičastih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrasneje opremljene, vrtné ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat sukane šesterokotne, v ognju pocinkane ter štirikotne strojne žicaste pletenine za ograditve gozdov, travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanerije, voliere, igrališča za lawn-tennis, Rabitzve stene in monirske gradbe, dalje mreže za pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, ves ograjevalni material in vse zadevne izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrautz d. d., Dunaj VI., Windmühlgasse 26/42
tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA

PREJE

KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. — Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. — Električni obrat vseh vrst. — Ventilatorji. — Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. — Obločnice in žarnice vseh vrst. — Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). — Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. — Vse potrebe za instaliranje. — — — —

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

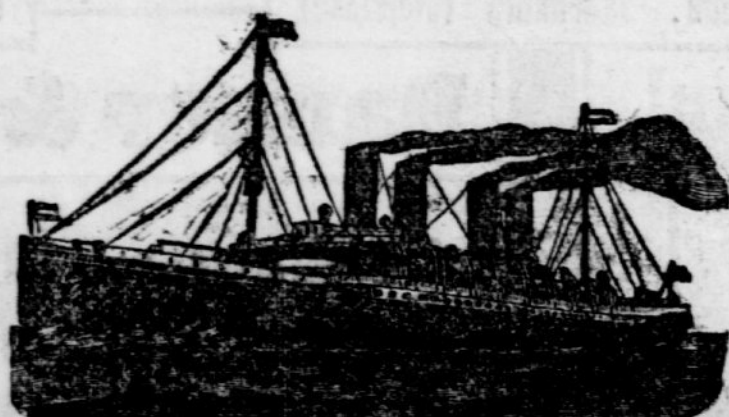
iz

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva, kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVAROU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šteč. 35

nasproti obdeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizono, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naša družstvo posebno ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Bertelli

SINGER, 66'

šivalni stroj

20. stoletja in šivalni stroj za vse obrtne namene.

Nashe prodajalne se poznajo po gorenjem »S«.
Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Pozor pred zameno! Vsi od drugih prodajalcev pod imenom »Singer« ponujani stroji so narejeni po enem naših najstarejših strojev, ki po konstrukciji, delovni zmožnosti in trajnosti daleč zastaja za našimi sistemi šivalnih strojev. — Na cenj. vprašanja vsako zašteljeno pojasnilo. — Vzorci za vezenje, krpanje in šivanje zastoj in poštneine prosto. 1363

Novo mesto, hiša lekarne Bergman. — Kranj, Glavni trg 119. — Kočevje, Glavni trg 79.

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roke raznim špekulantom in ne dajte se premotiti

pri nakupu kolesa od papirnatih obljub, dokler si še niste ogledali mojo veliko zalogo prvovrstnih in originalnih

859

ES-KA IN ADLER KOLES.

Izvolite si torej ogledati in prepičati se bode, da se najboljši in primerno najcenejši kupi samo pri domači, strogo solidni trdki

ANA GOREC, specialna trgovina s kolesi in deli.

Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. (Novi svet) nasproti Kolizeja.

Zahtevajte cenik.

Največja izposojevalnica koles.

Perje

za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno 1846.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

* JOS. REICH *

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priloga svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebin, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetniški ogenj po najnižjih cenah.

Popravlja pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštneine prosto.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov i. t. d.

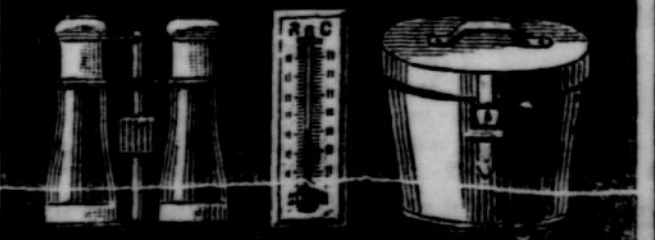
Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Fr. J. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

IZPRAŠANI OPTIK.

NAJVEČJA ZALOGA OPT. AL. ŠČIPALNIKOV, TOPLOMEROV, ZRAKOMEROV, DALJNOGLEDOV ZEISS, BUSCH, ROEHR, LTD. MIKROSKOPOV, INSTRUMENTOV ZA FIZIKO, KEMIJO, ITO, LTD.

DELAVNICA Z ELEKTRIČNIM OBRATOM GENIKI BREZPLAČNO

Zdravilišče in vodno lečilišče Kopališče Kamnik na Gorenjskem

pod Kamniškimi planinami.

1564

Železniška postaja.

Prekrasna gorska lega, zaveten kraj, brez prahu, popoln mir, tek pospešujoč planinski zrak, poživljajoče planinsko solnce. Vse vodno zdravljenje, utrdilno zdravljenje, solne, ogljikovikislinske in električne kopeli. Senčnat zdraviliški park, prekrasna gozdna izprehajališča, izvrstna, cena restavracija. Stanovanje v Zdraviliškem domu in več vilah. Zmerne cene. Odlični uspehi pri krvnih, živčnih, srčnih in pljučnih boleznih. — Prospekte pošilja gratis in franko dr. Lapajne, vodilni zdravnik.

Franco Dollenc,

čevljarski mojster v Ljubljani

si usoja slavnemu občinstvu vljudno naznanjati, da je preselil svojo čevljarsko obrt iz Kolodvorske ulice šte. 35

1655

na Sv. Petra cesto šte. 30 (preje g. Marija Horvat).

Pri tej priliki se svojim p. n. odjemalcem najtopleje zahvaljujem za dosedanjo naklonjenost ter se priporočam tudi v bodoče.

Nova zbirka vzorcev je gotova!!
ŠE DANES!

Velika izbira!
Pišite po novo zbirko vzorcev in po cenik

V. J. Havliček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kralj. Češko).

Pomladne in poletne novosti 1913. — Najboljše je Havličkovo modno blago, zefiri, tkanine, damasti in žepne rute 1913. — Oprave za neveste. — Vzorci poštneine prosti!

30 m ostankov K 18 1 preproga za na
40 m ostankov K 24 steno s sliko K 5'60.

Havličkova tkanina 1 a 23 metr. K 15'50
1 a 123 m K 17'—

Idrija - Logatec,
kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec,
kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:	Odhod iz Logatec:	Prihod v Idrijo:
ob 6:— zjutraj	ob 7:50 zjutraj	ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
12:— opoldan	1:40 popoldan	2:30 popoldan	4:— popoldan
3:30 popoldan	5:10 popoldan	6:30 zvečer	8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3'—	K 2'—
Idrija - Godovič	1:50	1'—
Godovič - Hotedrška	1:50	1'—
Hotedrška - Logatec	1:50	1'—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3'—	K 2'—
Idrija - Godovič	1:50	1'—
Godovič - Hotedrška	1:50	1'—
Hotedrška - Logatec	1:50	1'—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po močnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Št. 453/pr.

1567

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrožnih zdravnikov

na Kranjskem:

- 1.) V Cerkljah pri Kranju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od zdravstveno-okrožnega zastopa še posebno doklado v letnem znesku 500 K;
- 2.) v Fari v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjloko 3000 K na leto;
- 3.) na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
- 4.) v Kostanjevici z letno plačo 1400 K, aktivitetne doklade 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
- 5.) v Logatcu s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;
- 6.) na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in vinogradom;
- 7.) v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.

Prosili za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisaneu deželnemu odboru

do 1. junija 1913

in jim prilože dokazila o starosti, upravičevanju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 30. aprila 1913.

RAF

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Priporoča se **modna trgovina**
Ljubljana **Peter Šterk** Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz in jutranjih oblek.
1° perilo za gospode, dame in otroke, moderni moški klobuki,
panama in drugi **slamniki**, stezniki, rokavice, nogavice, vezenine,
nakit in vse potrebščine za šivilje itd.
Priznana najnižje cene, postrežba točna.

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne
specialite, ki se hitro suše
in jih vsak lahko rabl.

Zaloga tovarne za lake
Ludvika Marxa
pri trdniki brata Eberl, Ljubljana

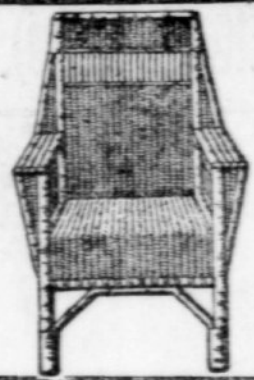
Modni salon
M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

929

:: **slamnike le najfinejše izvršbe.** ::
Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Prva gorenjska 1636
košariška obrt v Radovljici.
(Izdelki državnih učnih delavnic).

Moderno pleteno pohištvo, vrtna za-
slonila, popotne in kupejske košare,
cvetlična in stojala za dela, obsežni
solnčni stoli, zaklopni stoli, vlaknaste
preproge, kopalni čevlji.

Vse porabnostno in luksuzno košarištvo.

Zastopnika

sprejme prva gorenjska
košariška obrt v Radovljici

ki bi obiskoval tudi hotele, vile in zaseb-
nike v svrhu prodaje vrtno opreme. 1637

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12.50—16.50.

Bleščeče belo perilo.

Kakor na solncu beljeno — izgleda
perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil

MODERNO PRALNO SREDSTVO

Persil ne vsebuje — kljub svojemu
hitremu učinku — nikakih perilu
škodljivih snovi. Zajemeno neškod-
ljivo pralno sredstvo.

TOVARNA:

Gottlieb Voith
DUNAJ III.1.

Naprodaj po vseh trgovinah.

Najcenejši nakupni vir

platnenega in pavolnatega
blaga.

Priložnostna ponudba za reklamne cene.

6 rjuh iz najboljšega jamčeno

pristnega platna, velikost

150 x 225 cm. K 16.80

1 tucat brisačk čisto pla-

tenih dvojnega dama-

stavelikost 50 x 120 cm. K 11.50

40 m ostankov, zajamčeno pralnih krasno

sortiranih v razmerju

3—12m za obleke be-

lo blago, posteljno perilo itd.

na izbore.

Izvolite pisati po kolekcijo vzorcev meh-
kega platnenega in pavolnatega blaga, da-
masta, platna, posteljnih prevlek, brisačk
itd. za domačo potrebo in opreme za ne-
veste zastonj.

Tkalstvo in razpošiljalstvo
Jan Škoda, Cervený Kostelec
(Češko, Krkonoši).

A. Hauptmann^a nasledniki
A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Izbornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje;

192

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Delniški kapital: 150,000.000 kron.

Rezervni zaklad: 95,000.000 kron.

Podružnica o. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50, v lastni hiši.

Sprejema **vloge** proti **hranilnim knjižicam**, katere obrestuje od dne vplačila do dne dviga; rentni davek plačuje zavod sam
vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim listom najugodnejše. — **Zavod**

dovoljuje **kredite** v tekočem računu, nadalje **stavne**, **hipotekarne**, **carin-**
ske, **davčno jamstvene kredite**, **remburzne kredite** itd.,
eskomptira **menice** in **devize** ter preskrbuje njih inkaso,
izdaja **nakazila**, **kreditna** in **priporočila** pisma na vsa tržišča tu- in inozemstva,
prodaja in kupuje tu- in inozemske **rente**, **zastavnice**, **delnice** in **srečke** ter daje
vestne nasvete pri **nalaganju kapitala**,
izvršuje vse posle pri založitvi **vojaško-ženitvenih kavčij**, nadalje **kavčij** in **vadij**,
potrebni za udeležbo pri razpisanih **ofertih**,
sprejema **vrednostne papirje** v svrhu njih **shrambe in uprave**,

oddaja proti **ognju** in **vloemu** sigurne **samoshrambe** (Safe-Deposits) pod lastnim
zaklepom stranke ter sprejema **vrednostne predmete** (precioze) v hranitev,
zavaruje srečke in izrebanju podvržene **vrednostne papirje** proti **kurznej izgubi**
ter oskrbuje brezplačno **revizije** izrebanjajočih efektov,
vnovčuje **kupone**, **izrebane vrednostne papirje** in **valute**,
dovoljuje **predajne na blago**, **vrednostne papirje** ter sprejema **borzna naročila**
za tu- in inozemske borze,
preskrbuje za svoje komitente **trgovske informacije** na vseh tu- in inozemskih
tržiščih, itd. itd.

Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolcan, Bregenz, Brno, Celovec, Dunaj VI., Feldkirch, Jablanica, Gorica, Inost, Karlovi vari, Liberec,
Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.

Luserjev oblič za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev oblič za turiste po K 1:20 najboljši in najzanesljivejši sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah, Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliča za turiste. — Pozor pred ponaredbami.

Štajersko slivovko
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
medicinalna žganja

in sicer štajerski konjak, borovničev, vinski žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna
ROBERT DIEHL V Celju

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljši branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauser“ in „Bayard“ samokresni najbogatejši izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

Kdor potuje v Primorje,
naj obišče

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene.

Edini slovenski hotel na Reki.

Spoštovanjem Pero Trpinac.

Že od 1. 1868 slajno preizkušeno
Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

tvrdke G. HELL & COMP.

priporočeno od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh evropskih državah s sijajnim uspehom rabi proti

izpuščajem vsake vrste

glasi proti kroničnim in letajem na glavi in parazitarnim izpuščajem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 odstotkov lesnega kotrana in se bistveno razlikuje od vseh drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito Bergerjevo kotranovo-zvepleno milo.

Mitejske kotranovo milo za odstranitev vseh nečistoč polti, proti izpuščajem na koži in na glavi pri otrokih ter proti neprekinjenemu kosmetično umivalno in kopelno milo za vsakdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Za radikalno zdravljenje proti izpuščajem las in boleznim lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo.

Izvestne uspehe kot odlična kožna sredstva dosežajo nadalje Bergerjeva medicinska mila brez kotrana:

Bergerjevo boraksovo milo

proti ogroam, pegam in priščam ter kompozicije s bencom, zveplom, zveplanim mlekom, naftolom in timolom in druga v brošuri priporočana.

Cena komada vsake vrste 70 h z navodilom vred. Zahtevajte pri nakupu izrecno Bergerjevo kotranovo milo in boraksovo milo in glejte na tu vprodajeno varstveno znamko in na poleg stoletni podpis firme G. Hell & Comp. na vsaki etiketi.

Odlikovano s častno diplomom na Dunaju leta 1898 in s zlato svetinjo v Parizu leta 1906.

Dobiva se po vseh lekarnah in zadevnih trgovinah.

Na debelo: 1383

G. Hell & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 6.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leustika dedič, Ph. Mr. Josip Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.

Trnkóczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Št. 8385

1522

Razpis.

Za zgradbo vodovoda za Bled in okolico

na okroglo 563000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen in na podlagi teh izračunjenega skupnega zneska naj se predložijo do

26. majnika t. l. ob 12. opoldne podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za Bled in okolico“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni; navesti je tudi dobavišča cevij, armatur in cementa.

Razven tega je dodati kot vadij še 5%, stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurznih cenih.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah, kjer se tudi dobe proti plačilu K 7.—

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 26. aprila 1913.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

„PFAFF“

Pozor!

Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfafl“ in se zanj 10 let jamči

Velika zaloga koles

kakor Wafflenrad, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trvdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Ljubljana, Idarije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej).

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej).

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

in v različnih najnovejših slogih. :

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago

ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Stavbne parcele naprodaj

38 stavbnih parcel na razpolago, na novo reguliranem svetu v Zg. Šiški med drž. Celovško cesto in med drž. železnico, kar bo 15 minut oddaljeno od nameranih drž. železniških delavnic v Šiški. Ugodna so imenovana stavbišča za delavske hišice. Več pove

Valentin Gregorc v Mengšu.

995

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K

zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.

Mos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jellenu“, drogeriji A. Kane in „Adrija“.

Razpošilja se tudi po pošti.

Posebno priporočljive vrste:

damski nizki čevlji, usnje ševro K 7-80;

damski čevlji na zadrgo, usnje ševro K 9-50;

moški čevlji na zadrgo, usnje ševro K 11—;

moški čevlji na zadrgo, usnje box K 10—.

Najboljši nakupni vir za res dobro

OBUTEV

Ze desetletja preizkušeno in potrjeno.

870

130 prodajalnic v tuzemstvu in inozemstvu.

Tvorniška zaloga čevljev, znamka A. F. C. G.

Josip Hočevlar, Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

== K 214,160.979.— ==

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 30. aprila 1913:

== K 69,624.920.— ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vagal Mariji trg-Sv. Petra cesta (v bliži „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakasila v Ameriko in iz Amerike.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42 ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprite 30 h). — L. Singe. Higienična manufaktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 f

Pristen dober brinjevec

se dobi pri
L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Kolo

popolnoma novo, se radi nabave motornega kolesa 1645

ceno prodaja.

Anton Justin, strojnik Mestne elektrarne, Slomškova ulica v Ljubljani.

Pozor kolesarji!

Namesto K 120
samo kron 80.

Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošljem 200 novih svetovno znamenitih **grških** dvokoles model 1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem namesto za K 120, za 80 K. Stordnim prostim tekom K 95— s poštno vred. Ze rabljena kolesa od K 40— naprej. Nova čvrsta guma po K 5—, 6—, 7—, 8—, zračne cevi po K 3—, 4—, 5—. Svetiljke, zvonci, pedali in vsa ostala pritlikina po cenah na debelo. Popravila, emajljanje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno. Razpošljanje po povzetju. Na dvokolesa naplačila K 20—. Plaćevanje na obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donastrasse šte. 23/III.

Gramofonske plošče

Triglav-Rekord in Sava-Rekord

z najnovejšimi slovenskimi posnetki
so izšle in se dobe v

ateljeju za gramofone ::

A. Rasherger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Največja zaloga godbenih avtomatov in gramofonov.

Cenj. gg. gostilničarjem posojujem godbene avtomate brez vsakega plačila in dajem še od nabranega denarja odstotke. — Kdor rabi tedaj avtomat, naj se zgleda — tudi pisмено. Ako imate gramofon, pišite po seznam naj-novejših plošč. ::

Kako si drzneš, prinesli kaj
drugega nego dokazano dobri
cigaretni papir ali stročnice

Ottoman.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga yzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: cigar pisarne so v lastnej bančnej hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

LANZOVA Vročeparna Lokomobile
z naravnost vezano Dynamo.

HEINRICH **LANZ** MANNHEIM

Naslov za brzojavke:
LANZFILIALE DUNAJ.

Pisarna: DUNAJ VIII.
Laudong. 9. Tel. 18861 b.

Vročeparne-Lokomobile

z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“

zmožnost do 1000 PS.

Jednostavna postrežba. Največji prihranek.

Obisk inženirja in ponudbe brezplačno

Za lepo ob ulici ležečo mesečno sobo

s posebnim vhodom 1630
se išče fin stalen najemnik,
profesor ali uradnik.
Naslov v upravništvu »Slov. Naroda«.

Gostilna v Mariboru

neposredno ob novem državnem mostu
se takoj prodaja. 1660
Posredovalci izključeni. Potrebni kapital K 30.000. Dopisi pod „Gasthof 92“
Maribor poste restante. Samo proti inštrumentnemu listu.

G. Flux

Gosposka ulica 4, I nadstropje, levo. 1674

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

išče nujno: je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

„Priporočila in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste“

kakor
privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za žensko Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor.

Pozor! Pozor!

Bazar pri Jelenu.

Vsled opustitve galanterijske trgovine in izpraznenja lokala 1622

na Mestnem trgu št. 6, prodajam od danes naprej galanterijsko blago

po znatno znižanih cenah in sicer 20—30% ceneje kakor dosedaj.

Za obilen obisk se priporočam, posebno opozarjam p. n. društva za ugodni nakup dobrotkov za veselice.

Bazar pri Jelenu, Mestni trg 6.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA UNIKUM MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolišče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od našega 50% vadnega presnega masla in. zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Največja slovenska hranilnica!

„MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA“ V LJUBLJANI

v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po 4½% brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vložnega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5¼% obrestim in najmanj ¼% amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejša oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8.000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondi okroglo 1.000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Priporočila promesa:

zemljiških srečk I. em. a 6 K k žrebu 15. maja 1913. Glavni dob. 90.000 K; Ogrskih premijskih srečk k žrebu 15. maja 1913; cele a K 20 —. Glavni dobitok 200.000 K; polovica a K 10-50. Glavni dobitok K 100.000.

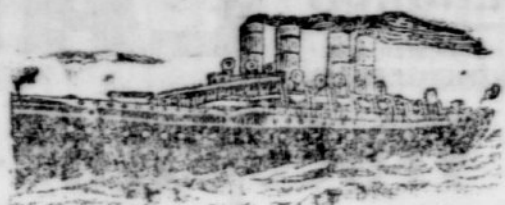
Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana, Kolizejska ulica št. 16

priporočam slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinije dekoracijske cvetlice za dvorane :: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahotnejših cvetlic in zelenjavi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo :: točno in solidno. ::
Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana. ::

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta dne 29. aprila 1913.
Saxonia iz Trsta dne 18. maja 1913.
Pannonia iz Trsta dne 28. maja 1913.
Carpathia iz Trsta dne 4. junija 1913.

Iz Liverpoola:

Campania dne 3. maja, 7. junija, 26. julija 1913.
Mauretania 10. in 31. maja, 21. junija 12. julija 1913.
Coronia dne 17. maja, 14. junija, 19. julija 1913.
Carmania dne 24. maja, 5. julija 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25
Dunaj I., Kärntnerring 4, Trst, Via Ghenga 8, pri vseh agenturah v deželnih glavnih mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih agenturah in agentih Dalmatie. — Cene: III. razred Trst-New York: za v Kanado potujoče K 120 za prostor, za v Združene države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Zahtevajte cenik

PUCH-koles

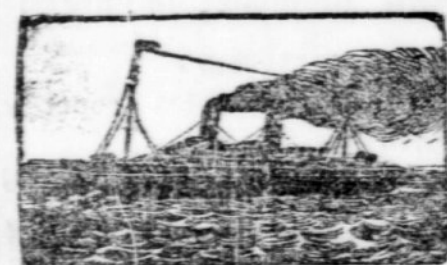

1913! Edino **F. Čuden** Ljubljana
zastopstvo Prešernova ul.

Dobro cestno kolo „Courier“ K 110—
s Torpedo prostim tekom

Fino trpežno kolo za ture „Rambler“ K 150—
s Torpedo prostim tekom

Najboljše kolo svetovne znamke „Puch“ s Torpedo prostim tekom K 200—

Canadian Pacific iz Trsta v Ameriko.

Nova direktna brzoparobrodna linija

1363

za potnike in razno blago v Kanado in Zdr. države Severne Amerike.

Odhod iz Trsta v četrtek, 15. maja 1913.

Brzoparniki so tako zgrajeni, da obstoji III. razred samo iz kabin ali kamric za 2 in 4 osebe skupaj, so najmodernejše opremljene in zračne, na razpolago imajo potniki na krovu sprehajališče, jedilni in kadilni salon s kompletno domačo godbo itd. Hirana je domača, izvrstna postrežba in najnižje cene. Prtljaga je do 100 kg prosta. Vsi potniki 3. razreda so nastanjeni v kabinah in imajo vse udobnosti, zato je ta nova linija najpripravnejša za potnike v Ameriko in za pošiljanje raznega blaga na vse strani Amerike. Vsa tozadevna pojasnila daje točno in brezplačno, koncesionirana potovalna pisarna

Ed. Smarda v Ljubljani, Dunajska c. 18, v hiši Kmetске posojilnice.

Carl Kronsteinerja

proti vremenom odporne apnene

façadne barve

obastveno varovane

V 50 različicah od 24 h kilogram naprej.
Ze desetletja najbolje preizkušene, prekašajo vse ponaredbe. Edini primerni pleskalni material za že pobarvana pročelja.

Emajlne fasadne barve, ki se ne od-
dajo se umivati, krijejo z eno potezo, brez
grundiranja, emajlne trde, porabne
samo pomešane z mrzlo vodo. Raz-
kuževalne, nestrupene, porodne. Idealno
barvanje za notranje prostore, še ne
podbarvane fasade, lesene stavbe, ka-
kor kolnice, paviljone, plotove itd.
Dobivajo se v vseh niansah, stroškov
za štirjaški meter 5 vinarjev. Knjige
z vzorci in prospekti zastoj in post-
nine prosto.

Carl Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstr. 120.

Glavna zaloga za Ljubljano: Brata Eberl.

Priporočamo še posebno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

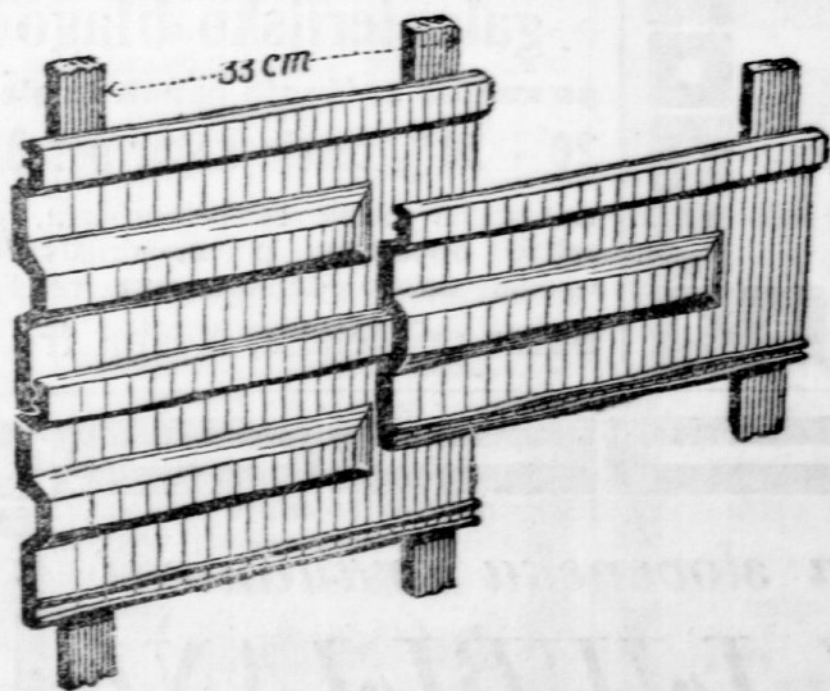
Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Krasne KOSTUME, FINE PRASNE PLASCE, MODERNE STEZNIKE, NOČNE HALJE, KRILA, SPORTNE KAPE, OTROŠKE CEPICE, PERILO.

OTROŠKE obleke — obleke za MLADENKE

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :

ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. :

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takej vzorec in popis. Sprejmi zastopniki se sprejmejo.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.